4 Ekim 1985
4. Oktober 1985
Nummer 67
15 GÜNLÜK GAZETE
Redakt.: Moltkestr. 45
4100 Duisburg 1
Tel: 0203/34 03 97
Tlx: 855705 inmed d

Türkiye Postası

F.ALMANYA: 2,50 DM
FRANSA: 7.- FF
BELÇIKA: 50.- BF
HOLLANDA: 3.- G
INGILTERE: 70 Pence
DANIMARKA: 10.- KRN
ISVEÇ: 8.- KRN
AVUSTURYA: 20 S
ISVIÇRE: 2,5 Sfr

Postvertriebstück Gebühr bezahlt A1319D

Avrupa Konseyi vizenin kaldırılmasını istedi

Strasbourg'daki Avrupa Konseyi Parlamenter Meclisi'nin sonbahar dönemi görüşmelerinde AET dışı ülkelerden gelenlere ve en başta Türklere uygulanan vizenin kaldırılması için önerge verildi. Italyan delege Foschi'nin hazırladığı vize ile ilgili rapor parlamenterlere sunuldu. Raporun okunması ve tartışılmasından sonraki oylamada vizenin kaldırılması büyük bir çoğunlukla kabul edildi. Strasbourg temsilcilerimizin bildirdiğine göre alınan karar sadece işçi ailelerini değil, onların yakınlarını da kapsıyor. Verilen vizeler bir defalık olmayacak, bir yıl içinde bir kaç kez giriş yapılabilecek.

Konseyin bu kararı Türk basınında büyük manşetlere konu oldu. İşçilerimizi sahte umutlara kapılmamaları açısından uyarmakta yarar var. Avrupa Konseyi'nin kararları kesin bağlayıcı değildir. Politik çizgiyi tesbit etmekle birlikte genelinde öneri düzeyinde kalırlar. Bilindiği gibi Avrupa Konseyi 1980 yılında da biraz daha küçük bir çoğunlukla da olsa aynı kararı almıştı. Ne var ki Konsey kararının tersine o ana kadar uygulamayan bir dizi ülke daha vize yükümlülüğü getirdi. Konsey kararlarının bağlayıcı

TKP'nin 65. Yıldönümü Toplantısına Herbert Mies, Haydar Kutlu, Behice Boran katıldı

"Diktatörlüğe karşı çıkan herkesi destekleyeceğiz"

Foto: Manfred Schotz

21 Eylül günü Duisburg Rhein-Ruhr Halle'de yapılan TKP'nin 65. Yıldönümünü kutlama toplantısına, Alman Komünist Partisi'nin davetlisi olarak Almanya'da bulunan TKP Merkez Komitesi Genel Sekreteri Haydar Kutlu da katıldı. Toplantıda DKP Başkanı Herbert Mies ve TKP Genel Sekreteri Haydar Kutlu birer konuşma yaptılar. 4000'i aşkın davetlinin bulunduğu geceye TIP Genel Başkanı Behice Boran, TSIP Genel Başkanı Ahmet Kaçmaz, Sol Birliği oluşturan diğer partilerin temsilcileri, diktatörlük karşıtı güçlerin temsilcileri, Avrupa'nın çeşitli ülkelerinden davetliler katıldı.

● Yazısı Sayfa 4'de

TKP Genel Sekreteri Haydar Kutlu 65. yıl kutlamasıyla aynı gün yapılan "Güney Afrika ve Namibiya Halklarıyla Dayanışma" yürüyüş ve mitingine katıldı. Bonn'da yapılan ve 10 bin kişinin katıldığı protesto eyleminde özellikle ABD ve FAC hükümetlerinin Güney Afrika politikası kınandı, ANC ve SWAPO ile dayanışma dile getirildi. Yürüyüş sonunda yapılan mitingte SPD, DKP, Yeşiller'in temsilcileri, din adamları ve Güney Afrika, Namibiya muhalefet güçlerinin sözcüleri konuştu. Haydar Kutlu yürüyüşte DKP Başkan Yardımcısı Hermann Gautier ile birlikte yeraldı.

TKP Genel Sekreteri Haydar Kutlu Bonn'da basın toplantısı yaptı

TKP Genel Sekreteri Haydar Kutlu Bonn'daki Basın Merkezinde yaptığı basın toplantısında yerli ve yabancı gazetecilerin sorularını yanıtladı. Haydar Kutlu yaptığı basın açıklamasında Alman Komünist Partisi nin davetlisi olarak Federal Almanya'da bulunduğunu, TKP'nin 65. kuruluş yıldönümünün Duisburg'da yapılan yığınsal bir toplantıyla kutladığını dile getirdikten sonra Türkiye halkının ekonomik, sosyal ve kültürel bir yıkıma sü-

Özal hükümetinin ABD ile sürdürdüğü SIA görüşmelerinin tehlikeleri üzerinde duran TKP Genel Sekreteri demokrasi ve barış isteyenlerin birliğine büyük önem verdiklerini belirtti.

Haydar Kutlu, TKP'nin Avrupa'da yaşayan işçilerimizin yerli işçilerle ortak sendikal mücadelelerini desteklediğini vurguladıktan sonra yurt içinde ve dışındaki demokrasi güçlerini dayanışmaya çağırdı.

Federal Hükümetin işçi haklarına saldırısı protesto edilecek

DGB Eylem Haftası başlıyor

DGB Eylem Haftası başlıyor

Konsey kararlarının bağlayıcı olmamasının başka bir göstergesi de Türkiye'nin kendisidir. Konsey meclisi her dönem toplantısında demokrasiye geçilmesini, insan haklarına saygı gösterilmesini, Kürt halkına baskılara son verilmesini kararlaştırmasına rağmen bugün ülkemizde ne demokrasiden ne de insan haklarından söz edilebilir.

Alman Sendikalar Birliği (DGB) ve ona bağlı sendikaların düzenlediği Eylem Haftası başlıyor. Başlangıçta özellikle işsizliğe ve sosyal hakların budanmasına yönelik olarak kararlaştırılan eylemler Federal hükümetin grev ve diğer sendikal haklara saldırısı üzerine daha geniş boyutlar aldı. DGB Gençliği de yabancı düşmanlığı ve ırkçılığa karşı başlattığı kampanyayı Eylem Haftası çerçevesinde de ele alacağını belirtti. Bilindiği gibi Zimmermann Yasası olarak bilinen yeni Yabancılar Yasası hazırlıkları sürmektedir. Bu yasa sayesinde Kohl hükümeti yabancıların politik ve sendikal faaliyet haklarının kısıtlanmasını, yerli-yabancı işçilerin dayanışmalarının zayıflatılmasını amaçlamaktadır. DGB eylemlerine katılmak bu nedenle hem işçi haklarının korunması hem de işçilerin birliğine yönelik saldırıların geri püskürtülmesi açısından önemlidir.

● Yazısı Sayfa 5'de

nın ekonomik, sosyal ve kültürel bir yıkıma sürüklendiğini ifade etti.

yanışmaya çağırdı.

● Yazısı Sayfa 4'de

21 Eylül 1985

65. yıl gecesine giderken hepimiz heyecanlanıyorduk, nasıl olacak, kaç kişi katılacak diye. Daha salona yaklaşırken gecenin çok kalabalık olacağını söyleyen arkadaşların haklı çıktıkları belli oldu. Her yandan akın eden insanları gördükçe hem seviniyor, hem de ister istemez kendi kendimize soruyorduk: Gazetelerde reklamı çıkmayan, radyolardan duyurulmayan, afişi veya bildirisi yayınlanmayan bu geceye nasıl bu kadar çok insan gelir? 63 yıldır yasak olan, hakkında bunca yalan söylenen, polisin, işkencecilerin baş hedefi olan bu parti gücünü nerden alıyor, bu etkiyi nasıl yaratıyor?

DUİSBURG toplantısında etrafına dikkatle bakanlar bu gücün kaynaklarını da görebiliyordu: Türkiye'nin bütün illerinden dünyanın dört bucağına dağılmış, dağılmış ama yurduyla, halkıyla gönül bağlarını koparmamış onca insan yüzlerce kilometrelik yolu göze alıp toplanmış: memleketimizin insanları. TKP'yi bütün saldırılara rağmen ayakta tutan güç işte bu insanların, bizlerin sevgisi, bağlılığı, özverisi. Geceye, bütün dünyayı kucaklayan emek ordusundan, Sovyetlerden Nikaragua'ya, Avustralya'dan Brezilya'ya kadar yerkürenin her ikliminden gelen kutlama mesajları. Konuştuklarımızı anlayamayan ama saatlerce aramızdan ayrılmadan bizimle beraber sevinip heyecanlanan, gecenin düzenli yürümesi için canla başla çalışan Alman arkadaşlarımız. İşçi sınıfı enternasyonalizminin canlı şahitleri.

BİZ bunları düşünürken sözü TKP Genel Sekreteri aldı, tanıdığımızı sandığımız bu insanları, tanıdığımızı sandığımız bu partiyi daha yeterince tanımadığımızı gösterdi. Dörtbin kişi birbuçuk saat süren konuşmayı öylesine nefesini tutarak dinledi ki, az önce ya canı sıkılıp dikkati dağılanlar olursa diye düşündüğümüzden biz utandık. Bizleri etkileyen konuşmacının ses tonunu ayarlamaktaki ustalığı ve kullandığı kelimeleri peşpeşe dizişindeki hüner olmadı. Aksine, konuşmacının işin bu yanına pek özen göstermemesi, dile getirdiği fikirlerin zenginliğini ve gücünü daha da belirginleştirdi.

KONUŞMA ilerledikçe dinleyenler üzerinde eşine az

devamı 2. sayfada

Türkiye Postası

Funcke üç yıl içinde geri dönüş hakkını savunuyor

Federal Hükümetin Yabancılar Sorumlusu Bayan Funcke (FDP) de gazetemizin ve FIDEF'in daha önce önerdiği gibi Türkiye'ye kesin dönüş yapanların üç yıl içinde FAC'ye geri gelebilmeleri istemini savundu.

● Yazısı Sayfa 6'da

Enver Türkoğlu'nu yitirdik

İsveç'te politik göçmen olarak yaşayan, DİSK'e bağlı BANK-SEN Sendikası Merkez Yürütme Kurulu üyesi ve Örgütlenme Dairesi başkanı, Enver Türkoğlu geçirdiği kalp krizi sonucu öldü.

İnsanlar vardır, yaşamları boyunca haklıdan güzelden, iyiden yana savaşım yürütmüşlerdir. Kendini ve geleceğini halkına adamış böyle insanlardan biridir Enver Türkoğlu. O yaşamının her anında bu onurlu mücadeleden taviz vermedi.

BANK-SEN Sendikasının kuruluş çalışmalarına unutulmaz katkıları oldu.

Türkoğlu"Barışçı bir dünya ve bu dünyada özgür ve demokratik Türkiye" **uğruna savaşımını 1981'den sonra yurtdışında da sürdürdü.**

● Yazısı Sayfa 3'de

FAC'de yabancı işçi haklarına bir saldırı daha

Değiştirilen Federal Alman Vergi Yasası Yönetmeliği bu ülkede yaşayan işçilerimizin haklarını daha da kısıtlıyor. Buna göre vergi sınıfı belirlemesinde işçilerimizin Türkiye'deki çocukları gözönüne alınmayacak. Örneğin altı çocuklu bir ailenin sadece 2 çocuğu FAC'de bulunuyorsa, bu aile iki çocuklu gösterilecek. Konuyla ilgili bilgi gelecek sayımızda.

Reha İsvan'ın 60. Doğumgünü kutlanacak

Barış Derneği davasından dolayı tutuklu bulunan Reha Isvan'ın 60. doğumgünü dünyanın dört bir yanından gönderilen kartlarla kutlanıyor.

Dünya barış güçlerinin cezaevine postalayarak sürdürdüğü kampanyanın devam ettiği bugünlerde ABD Temsilciler Meclisi Dışişleri Komisyonu Başkanı Mel Levine ile 30 kongre üyesi Kenan Evren'e bir mektup gönderdi. Mektupta **"Barış Derneği üyelerinin yargılanmasından ve hapsedilmesinden kaynaklanan insan hakları sorunu bizi her zaman huzursuz edegelmiştir. Görünüşe göre Türkiye altında imzası bulunan 'Avrupa İnsan Hakları Konvansiyonu'nun 10 ve 11. maddelerini ihlal etmektedir. Ancak halen cezaevinde bulunan 12 üye hakkında endişelerimiz sürmektedir."** denilmektedir.

Ruhi Su'nun cenaze töreni yığınsal bir gösteriye dönüştü

20 Eylül cuma sabahı tedavi edildiği Cerahpaşa Tıp Fakültesi hastahanesinde hayata gözlerini yuman büyük insan, müzik üstadımız 22 Eylül günü O'nu yaşatacak olanların katılımıyla toprağa verildi. Halkımızın **"korobaşı"** yaşam umudunu bir an bile yitirmeden, inandığı doğrulardan zerre taviz vermeden mücadelesini sürdürdü. Tedavisi için yurt dışına çıkması gerekirken diktatörler O'na pasaport vermediler ve tedavisini geciktirdiler. Ancak yaşama ümidi kesilince verildi. Ruhi Su hocalarını son yolculuğunda uğurlamaya gelen aydınlar, emekçiler yürütülmemek istendi. Şişli deposunda otobüslere dolduruldu. Ne var ki otobüsler yetmedi. 3 bin kişi ellerinde çelenkleri, dudaklarında **"Ruhiler ölmez"** sloganı uğurladılar O'nu. Şişli'den Zincirlikuyu'ya kadar uzanan korteji sağlı, sollu toplum polisi sardı. Tepeden helikopterler, aşağıdan tanklar ve Çevik Kuvvet birlikleri sürekli baskı yaptılar. Ama yine de cenaze töreninin bir mitinge dönüşmesini engelleyemediler. 150 kişi tutuklandı. Katılanlar ülkenin hemen tüm önde gelen aydınlarının, çok sayıda emekçinin orada olduğunu anlatıyorlar.

● Yazısı Sayfa 11'de

21 Eylül 1985

Başı sayfa 1'de

rastlanır bir etki yaptı: hepimiz kafamızdaki sorulara cevaplar buldukça daha büyük bir heyecanla, acaba daha neler anlatacak, keşke şu konuya da değinse, diye artan bir merakla dinlemeye koyulduk. Ne zamandır düşünüp de ifade edemediklerimizi, sezip de tam seçemediklerimizi işittikçe, **"ben de bunu demek istemiştim"** diye sevinmeye ve hatta gururlanmaya başladık. Bu yüzden dinledikçe sevincimiz, kendi kendimize güvenimiz arttı. Kürsüde konuşan hepimizin sözcüsü oldu, duygularımıza seslenerek değil, düşüncelerimizi berraklaştırarak cesaret verdi. 65. kuruluş yıldönümünde yapılan bu konuşma ve o konuşmayı hiçbir kelimesini kaçırmak istemezcesine dinleyen binlerce kişi, işçi sınıfımızın ve TKP'nin nice acılar pahasına kazandığı olgunluğu, meseleleri kavrayış derinliğini gözler önüne serdi. Göğsümüzü kabarttı.

DUISBURG toplantısı yalnızca TKP'yi benimseyenlerin toplantısı olmadı. Türkiye'de demokrasi isteyen, hürriyet isteyen herkesin toplantısı oldu. Amerikancı dikta rejimine karşı olan herkese cesaret verdi. 63 yıl sürse de zorbalığın ve zulmün hedefine ulaşamadığını, halkın çıkarlarını dile getiren insanların susturulamayacağını gösterdi.

UNUTMAYALIM, 21 Eylül'de tek toplantı Duisburg'da olmadı. Sol güçlerin toplandığı büyük bir toplantı daha Köln'de vardı. Oraya da binlerce kişi katıldı.

İSTANBUL'DA ise Ruhi Su'nun cenaze merasimi binlerce kişilik bir mitinge dönüştü. Şişli'den Zincirlikuyu'ya kadar ve mezarlığın içine toplum polisi yığılmasına, mezarlığın çevresine tanklar yerleştirilmesine rağmen emekçi halkımız Ruhi Su'ya ve onun şahsında yurdumuzun ilerici geleneklerine sahip çıktı.

IŞTE solun böyle bir potansiyeli var. Bu potansiyeli birleştirmek ve ona dayanarak çok daha geniş kitlelere erişmek! Bizi bekleyen görev budur. Bizim gibi yurdumuzun, emekçi halkımızın içine düşürüldüğü durumun ızdırabını çekenlerin sayısı milyonlarla değil mi? Onların da bizimle beraber yürümesini engelleyen setleri oldukları yerde bırakacak mıyız? Bu engelleri birer birer aşmak bize düşmez de kime düşer? Bugün hem Türkiye'de, hem de yurt dışında milyonlarca emekçi bir çıkış yolu arıyor, gözlerini sol güçlere çeviriyor. Kolları sıvayalım, binleri onbinlere, onbinleri yüzbinlere bağlayalım.

Türkiye Postası

ermis verlag

BİR ANTİFAŞİSTİN ANILARI

Yiğitlerin Sözcüleri TKP

SORUN – CEVAP VERELİM

İş kazası nedeniyle gerekli protez harcamalarını kaza sigortası karşılar

Danışma köşesini yöneten dosta teşekkürler ederim. Dosta bir takıntım daha vardır. Hastaneden plastikten parmaklı eldiven alır mısın diye sordular. Ben de parasını ödemeyeceksem alırım dedim ve imza atmadım. Şimdi ise bana eldivenin parası 1250 markı 15 gün içinde ödeyeceksin diyorlar. Bu parayı ödemeye mecbur muyum?

İkinci bir sorum eldiven alırsam prosentim düşürülür mü? Ben bu eldiveni alacaktım, bir arkadaşım alma dedi. Caydırdı, prosent düşer dedi.

Küçük bir köşeden tekrar aydınlatırsanız memnun olurum.

FAC'den bir okurumuz

Bir iş kazası nedeni ile herhangi bir organını kaybeden bir sigortalı için doktorlar tarafından öngörülen protezler için yapılacak harcamalar kaza sigortaları tarafından karşılanır. Bu nedenle şimdi okurumuzdan protez için para istemeleri doğru değildir. Kaza sigortaları, sigortalının bu konudaki gereksinimlerini karşılamakla yükümlüdürler. Protezin estetik bir nedenle verilmiş olması da sigortanın yükümlülüğünü ortadan kaldırmaz. Okurumuza sigortası ile ilişki kurmasını önermek istiyoruz. Bunun için de bölgesindeki Türk-Danış sekreterliğine başvurmasında yarar vardır.

Okurumuzun elindeki sakatlık için kendisine verilen eldiven-protez, işgücü kaybı oranını azaltsa bile, bunun kaza aylığında olumsuz bir etkisi yoktur. Kaza aylıkları, işgücü kaybı oranı protezlerle azaltılmış olsa bile aynen ödenir.

Ancak okurumuz, işgücü kaybı nedeni ile, işgörmezlik veya mesleği icra edememe aylığı isteminde bulunmuşsa, protezin bu aylıklar üzerinde bir etkenliği olur.

Kısaca tekrar edelim: Okurumuzun protez ile ilgili harcamaları bizzat karşılaması gerekmez. Protez, kaza sigortalarınca ödenmesi zorunlu kaza aylığını etkilemez. Eğer okuyucumuz, ayrıca işgörememezlik veya mesleği icra edememe aylığı alıyorsa, işgücü kaybındaki azalma, bu aylıkları etkileyebilir.

OKUYUCU POSTASI

Türkiye Postası saldırılara karşı uyanık olmalıdır

Diktatörlük azmış, kudurmuş. Deli deli kılıcı başımızda sallanıyor. Artık Türk ve Kürt halkımızın bilinci, namusu olan TKP'ye dünden daha çok canavarca, sinsice saldırıyor. Sol güçlere saldırı gündemden inmedi, inmiyor.

Ama bu son saldırı planları da sökmeyecek. Diktatörlük ordusunu, polisini, MİT'ini 5 yıldan beri seferber etti. Bu sefer de gazetesiyle, radyosuyla, konsolosuyla, sahte bakanlarıyla saldırılarını parlamentonun içine dek taşımışlar, ama nafile.

Şimdi Sol Birlik, bütün sol güçler, faşist diktatörlüğe karşı olan herkes tepeden tırnağa kadar hazırlıklı mıdır? Diktatörlük başını sağa sola vura vura beyin kanaması geçiriyor. Yalnız kendiliğinden öleceği yanılgısına düşmemeliyiz. Diktatörlük öldüm numarası da yapıyor. O ne yaparsa yapsın onun her kıpırdanışından, her hareketinden yeterince yararlanacak mıyız, yararlanamayacak mıyız? Birbirimize sormamız gereken soru bu galiba.

Hiç kuşkusuz diğer yayınlarla **Türkiye Postası** da ilk sayısından beri ağır ağır, heyecanlanmaksızın paha biçilmez okuyucu mektuplarıyla her sayısı çıktığında faşist rejimin başına bir taş yapıştırmıştır. Bunun için **Türkiye Postası** uyanık olmalıdır. Aynı zamanda Batı Avrupa'daki yurttaşlarımızın arasında küçümsenmeyecek saygın bir yer tutmuştur. Çünkü **Türkiye Postası** yurttaşlarımıza al oku beni demeyi ustalıkla becermiş, beceriyor. Ayrıca ilerici kamuoyunda saygılı bir basamağa geçmeyi alnının teriyle haketmiştir. İşte bu gerçeği diktatörlüğün basını iyi görüyor. Bunun için bir de bakarız ki ansızın **Türkiye Postası**'nı karalamak amacıyla saldırıya geçmişler koro halinde.

Fransa'dan bir okuyucumuz

Barışın sıra neferi olacağım

Suriye'den aldığımız Barışın amcaları tarafından gönderilen ve Barış'ın ağzından yazılmış mektubu yayınlıyoruz.

Türkiye Postası

"...Ben bu dünyaya sizin boş laflarınızı dinlemeye gelmedim. Tertemiz duygularla yüklü bir yürek taşıyan ben başka şeyler yapmak için aleminize teşrif ettim. Tarih yargıcım olsun ki sizleri utandıracağım. Ne mi yapıcaam? Hiç o kadar sabırsızlanmanıza lüzum yok. Hem bazı şeyleri şimdiden söylemek için çok da erken.

Ama sizi şaşırtacak birşeyi şimdiden söyleyeyim. İnsanların onda dokuzu benim geleceğime kuşku ve korkuyla bakıyor. Beni ortadan kaldırmak için dünyanın en kötü insanları sabah akşam planlar kuruyor, olaylar çıkarıyor, insanları öldürüyorlar. Ben bir ortadan kalkarsam insanların hepsi ama hepsi ortadan kalkacak demektir. Beni her gün, her saat, her dakika tehdit ediyorlar ama insanların ezici çoğunluğu benimle birlikte olduğu için tehditler planlar, oyunlar para etmiyor ve ben yaşıyorum.

Hoppalaa diyeceksiniz şu bücüre bak, o züttürük boyu ile kendini ne zannediyor?

O zaman söyleyeyim, ben resmi sicili olmayan, annesi babası kendi anavatanından kovulan, şu devlet senin, bu devlet benim misali derbederler gibi sonunda nereye varacağı şimdiden belli olmayan **Barış**'ım.

Abiler, amcalar... bu yaşımda belki çok önemli şeyleri anlatmak istediğimdendir ki bazı şeyleri abartarak anlattım. Beni affedin. Hepsinin aksine ben çok şeyler olacağımı söylemiyorum. Devrimin ve barışın bir sıra neferi olacağıma şimdiden and içiyorum.

1978'de İstanbul Küllük yakınlarında faşist kurşunlarca kalleşçe öldürülen Barış Yıldırım'ın tükenen yaşantısının bir devamı olduğumu söylüyorum.

Oğlunuz Barış..."

DUYURU

Sığıntı olduk sığıntı!

Yeni Polis yasası mı?

BİR ANTİFAŞİSTİN ANILARI
Erich Hanke
Roman

Fiyatı: 9,80 DM

BARIŞ BİLİMADAMLARININ İCAT EDEBİLECEKLERİ BİRŞEY DEGİLDİR

Broşür
1,- DM

Demokratik Alman Cumhuriyeti 35 Yaşında
Herşey Barış için Halkın Esenliği İçin

Broşür

Fiyatı: 6,80 DM

NAZIM HİKMET
Fotoğraf Albümü

Fiyatı: 6,- DM

Yığınların Sözcüleri:
TKP HALKIMIZIN UMUDUDUR

TKP Yayınorganlarına gönderilen mektuplardan derleme

Fiyatı: 6,80 DM

YENİÇAG
7 sayı çıktı
3,- DM

TKP'NİN SAVAŞ TARİHİNDEN SAYFALAR

Broşür

Fiyatı: 7,80 DM

TKP Parti Eğitim Dizisi-il
LENİNCİ PARTİ ÖĞRETİSİ

Fiyatı: 6,80 DM

İstome adresi: **Ermis Verlag**, Postfach 101016, 4300 Essen 1, Havale adresi: **Ermis Verlag**, Stadtsparkasse Essen, BLZ: 360 501 05, Konto-Nr. 712 703

DUYURU

Önceki sayılarımızda da duyurduğumuz gibi, banka hesap numaramız değişmiştir. **Türkiye Postası**'na yapılacak tüm ödemelerin aşağıdaki yeni konto numarasına yapılmasını; ayrıca, **posta havalesiyle redaksiyon adresine para gönderilmemesini önemle rica ederiz.**

Yeni banka hesabı:
Vereinigung für Völkerverständigung und Solidarität

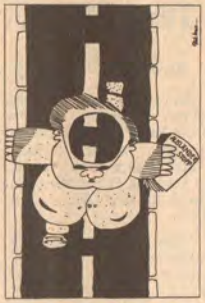
Stadtsparkasse Duisburg/Kaiserberg
BLZ 35050000
Konto-Nr.: 219-004090

DUYURU

Türkiye Postası redaksiyonu bilgi alışverişinde bulunmak, sorunları ve görevleri, okuyucularımıza daha iyi bir **Türkiye Postası** sunabilmenin yollarını tartışmak amacıyla **Türkiye Postası** temsilcileri ile bir dizi toplantı yapacaktır.

Bu toplantıların ilki Aachen, Bonn, Duisburg, Düsseldorf, Krefeld ve Siegen temsilcilerimizle 6.10.1985 pazar günü saat 13.00 de Köln İşçi Birliği-Neusser str. 81, 5000 Köln 1 adresinde yapılacaktır. (Tel. 0221-732580) Temsilcilerimize duyurulur.

Türkiye Postası

Türkiye Postası

Abone Fişi

6 aylık (12 sayı) ☐
1 yıllık (24 sayı) ☐

Adı-Soyadı:
Adresi:

Tarih:

Ülkesi:

Abone ücretini **Vereinigung für Völkerverständigung und Solidarität**, Konto-Nr. 219-004090, BLZ 350 500 00, **Sparkasse Duisburg-Kaiserberg** hesabına yatırınız ve bu abone fişi ile birlikte havale makbuzunuzu **Türkiye Postası Abone Servisi, Moltkestr. 45, 4100 Duisburg 1** adresine postalayınız.

Abone bedeli

	F.Alm	Belçika	Danim	Fransa	İngiltere	Hollanda	İsveç
6 aylık	30 DM	600 BF	120 Km	85 FF	8,40 £	35 G	95 Km
1 yıllık	60 DM	1200 BF	240 Km	170 FF	16,80 £	70 G	190 Km

DÖKÜMANTASYON VE BİLGİ MERKEZİ İÇİN ÇAĞRI

- En küçük bildiriden kitaba kadar ilerici-gerici, eski-yeni her türlü kaynağı içine alan bir dökümantasyon ve bilgi merkezi oluşturduk. Ancak bunun sürekli kılınması ve eksikliklerinin giderilmesi sizlerin çabalarınıza bağlı.
- Türkçe ve farklı dillerden: Türkiye'nin sorunlarını araştıran, yaşadığınız ülkenin Türkiyeliler ve yabancılarla ilgili tüm sorunlarını yansıtan her çeşit kaynağın, geçmiş tarihli de olsa merkezimize gönderilmesini rica ediyoruz.
- Böylesi bir merkez ne kadar zengin olursa, değişik bilgi ve kaynağa ihtiyacı olan kişi ve kuruluşlara o oranda hizmet verebilecektir.
- Tek kaynakların fotokopileri gönderilebileceği gibi, telefonla veya yazışarak aynı kaynakların gereksiz birikimi de önlenebilir.

TÜRKIYE POSTASI Moltke Str. 45, 4100 Duisburg 1
Telefon (0203) 340397 Telex 855705 inmed d

Türkiye Postası: 15 günde bir çıkar **Herausgeber:** Vereinigung für Völkerverständigung und Solidarität e.V. Donaustr. 1, 1000 Berlin 44 **Verantwortlicher Redakteur:** A. Söylemezoğlu **Anschrift der Redaktion:** 4100 Duisburg 1, Moltkestr. 45 Tel: (0203) 340397 **Herstellung:** Infomedia, 4100 Duisburg 1, Moltkestr. 45 **Druck:** Plambeck & Co. Druck und Verlag GmbH, 4040 Neuss, Xantenerstr. 7 **Banka Hesabı:** Vereinigung für Völkerverständigung und Solidarität, Konto-Nr. 219-004090, BLZ 350 500 00 Sparkasse Duisburg-Kaiserberg **Abone Koşulları:** Federal Almanya ve Berlin'de 6 aylık (12 sayı) 30 DM, 1 yıllık (24 sayı) 60 DM. **Temsilcilikler: Fransa-Paris** Tel: 1-258 26 90 **İsviçre-Basel** Tel: 061-221591 **Hollanda-Den Haag** Tel: 070-890336 **İngiltere-Londra** Tel: 01-8816514 **Danimarka-Kopenhag** Tel: 01-707506 **İsveç-Stockholm** Tel: 08-367576 **Batı Berlin** Tel: 030-6246092

Sığıntı olduk sığıntı!

Şu karanlık dünyada gülmesini öğrenemedik ama acı çekmenin en modernini öğrendik. Işsizlik çoğaldı, ekmek azaldı. Kısacası sığıntı olduk, sığıntı. Kimimiz dünya evine, kimimiz baba evine, kimimiz sokak evine.

Millet uzaya, tankıyla, topuyla tırmanırken, biz halen aç, halen perişan, halen yaya kaldık. Özal **"aç varsa doyurayım"** diyor ama hiçbir açа bir parça ekmek verdiği yok. Evren "düzlüğün son basamağındayız" diyor ama atlayacağımız son basamağın arkası çukur. Radyo, televizyon dinlemeyez olduk. Kendini asanlar, satanlar, yakanların haberleriyle dolu.

Açlık bir yanda, silahlanma bir yanda. Öğrendiğime göre ülkemizde adam başına 230 kg. buğday düşerken 3000 kg. da dinamit düşmekteymiş. Yahu birkaç tekel fıçısı ve onun maşaları milleti dinamitle mi besleyecekler? Bu kafasız insanlar bilmez mi ki bizim dinamitten çok ekmeğe ihtiyacımız olduğunu?

Demişler ya, **"ya bu deveyi güdersin, ya bu yoldan güdersin."** Ama biz onların yolundan gitmeyeceğiz. Biliyoruz ki onların yolu felaket, dinamit yoludur. Oysa ki bizim yolumuz insanlık, barış yoludur.

Bizim açlığımızı Özallar, Evrenler Amerika'dan aldıkları atılmaz, satılmaz silahlarla giderememezler. Bilmem anlıyor musunuz ne demek istediğimi? Bize bizden gerek yoksa halimizin ne olacağı belli.

Özer/Strasbourg

Yeni Polis yasası mı?

Meschenich Köln'ün bir köyü sayılır. Nüfusunun yüzde ellisi yabancı.

13.8.1985 gecesi hava çok iyi. Bir grup Türk genci kaldırımlarda breack dans hareketleri yapıyorlar, ben seyrediyorum. Birden kaba bir ses almanca küfür etti ve **"pis yabancılar"** dedi. Ses bir gökdelenin 14. katından geliyordu. Bizim gençlerden biri yüksek sesle **"Bana bak, ben Osmanlı torunuyum, eğer bir ses daha çıkarırsan oraya gelirim"** diye bağırdı. Aradan 5 dakika geçmedi, aynı adam av tüfeği ile irili ufaklı saçmaları gençlere doğru atmaya başladı. Hemen polise telefon ettim. Geldiler, yaralananların adını kaydettiler, 14. kattan ateş edildi denildiyse de önemli birşey olmamış diye çekip gittiler.

A. Akıncı/KÖLN

BULMACA

SOLDAN SAGA: 1. Bu yıl kuruluşunun 65. yılını kutlayan 63 yılı yasaklar altında geçen partinin genel sekreteri, 2. Yanağın ağız boşluğuna gelen kısmı - 12 Eylül'den sonra tutuklanarak Ankara Mamak Cezaevi'nde mahkeme dönüşü öldürülen bir yayıncımız, 3. Güney Amerika'da uzun tüylü ve boyunlu, boyu yüksek geviş getiren bir hayvan - 1979 yılında çalışmaları sıkıyönetim tarafından yasaklanan bir demokratik kadın derneğinin kısa adı, 4. **(Tersi)** Genel - Geçtiğimiz günlerde kaybettiğimiz sazı, sözü, sesi ve mücadelesiyle örnek bir sanatçımız, 5. **(Tersi)** Utanç - **(Tersi)** Ilave - Türkiye Postası'nın kısa yazılışı, 6. Arka, geri - Bir ilçemiz, 7. Gerçekleştirme - Kabıyla tartılan birşeyin kabının ağırlığı, 8. **(Tersi)** Hatırlanan, düşünülen - **(Tersi)** Selin bıraktığı kumlu, çamurlu toprak, 9. **(Tersi)** Aşı'nın (e hali) - Doğa, 10. Günlük bir gazetede anıları yayınlanan ülkemizin en zengin 100 işadamından biri.

YUKARIDAN AŞAGIYA: 1. Ege sahilinde bir sahil kasabamızın eski adı, Cevat Şakir Kabaağaç bu kasabanın adıyla anılır, 2. Aristokrat ve burjuvaların aşağı gördüğü bir halk katı - Osmanlı döneminde müslüman olmayanlara verilen ad, 3. Canlılarda dişi üreme hücrelerini veren organ, 4. Bir halk türküsüne konu olan bir köprü - **(Tersi)** Bir kadın ismi, 5. Bir binek hayvanı - Topluluğu kaplayan ortak korku, 6. Kimsenin istemeden ve eli olmadan ortaya çıkan zararlı olgu, 7. Tadın buruk ve acımsı olması - Tantal elementinin simgesi, 8. Pakistan'da konuşulan resmi dil - **(Tersi)** Arının salgısı, 9. **(Tersi)** ODTU'nün ortası - Yaprakları haşlanarak salata gibi yenen bir bitki, güneğik. 10. Otelin girişi - Duaların sonunda söylenir, 11. Akıl - Bir cins perde - **(Tersi)** Kalsiyumun simgesi, 12. Tiyatro dilinde grup - Beşten sonra gelen.

GEÇEN SAYIDAKI BULMACANIN ÇÖZÜMÜ

SOLDAN SAGA: 1. Vedattürkali. 2. ibA - Fötr. 3. Cebire - Ay. 4. Bg - Cemali. 5. Oturum - Sar. 6. Reşit - Kandil. 7. Hk - Kutan - kE. 8. Uni - Yasza - In. 9. Gargara - tanI. 10. Obstrüksiyon.

YUKARIDAN AŞAGIYA: 1. Victorhugo. 2. Ebe - teknaB. 3. daB - uŞ - Irs. 4. Ibrik - Gt. 5. Turgutuyar. 6. tarÜ. 7. Üf - Kazak. 8. Rönesans. 9. kT - maN - Ati. 10. Ar - Ard - Ay. 11. Al - ikinO. 12. Ilyiçlenin.

Alarm

Ali SÖYLEMEZOĞLU

ABD silahlı kuvvetlerinin resmi bülteninde, Türkiye'deki Amerikan atom bombalarının **"teyakkuz"**a geçirildiği açıklandı. Teyakkuz ne demek? Silahlı kuvvetlerde savaşa hazır olmanın farklı dereceleri vardır. Teyakkuz (İngilizcesi **alert** ki **"tetikte ol"** veya **"uyanık ol"** diye tercüme edilebilir) bunlardan biridir. Türk basınında da açıklandığı gibi, topraklarımızdaki Amerikan atom bombaları böylece Amerikan B-52 bombardıman uçakları Pershing 2 ve kanatlı füzeleriyle aynı statüye sokulmuş oluyorlar. Yani bombalar depolarda değil, uçaklara monte edilmiş olarak duruyor. Yine B-52 bombardıman uçaklarında olduğu gibi bizdeki atom bombası taşıyan uçakların da benzin v.s. ikmalini tamamlamış ve içindeki pilotları da yerlerini almış durumda hazır bekletmeleri unutmayın.

DURUP dururken bu hazırlıkların amacı ne? Amerikan savaş uzmanları bir atom savaşında Sovyetleri yenebilmek için en sağlam yolun **ani baskın** olduğunu ne zamandır söylüyorlar. Yani ansızın yapılacak bir atom saldırısıyla Sovyetlerin atom roketlerinin ve bombardıman uçaklarının çoğunu, özellikle de kumanda merkezlerini imha ederek onların da ellerindeki atom silahlarıyla ABD'ye karşılık vermelerini önlemek.

BU yüzden de Sovyetlerin sürekli tekrarladıkları **"biz ilk olarak atom silahı kullanmamaya söz veriyoruz, siz de bu sözü verin!"** çağırısına yanaşmıyorlar ya. Çünkü bu çağırıya **"evet"** deseler, baskın stratejileri bozulacak.

ABD'NİN bu sinsice planlarında Türkiye'ye verilen rol şimdi daha iyi görülüyor: Sovyetlere en yakın ABD üsleri bizde olduğundan topraklarımız hazırlanan baskında ileri karakol olarak kullanılacak. Böylece ABD uçaklarının Sovyetler'deki hedeflerine uçuş süresi kısalacak, onların durumu farkedip harekete geçmeleri zorlaşacak. Üstelik Sovyetlerin dikkati Amerika'dan Türkiye'ye çekilerek ABD açısından ek bir yarar sağlanmış olacak.

ÖZAL hükümeti ABD'nin Türkiye'deki üslerinde olup bitenleri izlemektense (bırakın denetlemeyi, bu konudaki gazete haberlerini bile okumuyorlar anlaşılan) bu üsler karşılığında ABD'den nasıl bir kaç yüzmilyon dolar daha koparırız, bunun hesabını yapıyor. Ama bunu bile öyle beceriksizce yapıyorlar ki, ABD'li **"dostlarımız"** onların bu hallyle değil biyik altından gülmek, açıktan açığa alay ediyor! Nitekim Milliyet gazetesinin 17 Eylül'de yazdığı gibi Türk hükümetinin SIA anlaşmasını fesh etmeyeceğini bilen ABD elçisi Strausz-Hupe her gittiği yerde **"Türkler bizden daha fazla para istiyorlarmış, istesinler bakalım. Yatıp kalkıp bize dua etsinler, koruyucu şemsiyemiz altında bulundukları için asıl Türkler bize 1 milyar dolar vermeli!"** diyor. Gördünüz mü emperyalizmin temsilcisini? Bunca yıldır yaptıkları yetmiyormuş gibi bir de bizi borçlu çıkardı.

ASLINDA elçi hazretleri o kadar da haksız değil. Sözlerinde **"Türkler"** kelimesinin yerine **"Evren-Özal ikilisi"** kelimelerini koydunuz mu, dediği gerçeğin ta kendisi olur. Gerçekten de Evren-Özal çetesi ABD'nin desteği olmadan ayakta kalamaklarını çok iyi bildiklerinden ABD'nin istediği her hainliği yapmaya hazır.

DIKTATÖRLÜK yıkılmadan ülkemizin ABD'nin elinde en tehlikeli planlara alet edilmesi önlenemez. Kaybedecek vaktimiz yok. ABD bizdeki atom bombalarını teyakkuza geçirdiyse ulusal bağımsızlığı, vatanın geleceğini savunan herkes de alarma geçmelidir.

Yapılan göstermelik pazarlıklarla kamuoyu aldatılmaya çalışılıyor

ABD ile göstermelik pazarlık

SIA 29 Mart 1980 tarihinde zamanın Demirel hükümeti tarafından imzalandı. Fakat yürürlüğe sokulamadı. Çünkü TBMM'den geçemedi. Anlaşma ancak 12 Eylül darbesinden sonra, meclislerin yetkilerini üstlenen Milli Güvenlik Konseyi tarafından yürürlüğe sokuldu. O dönem anlaşmanın ana metninin bir bölümü ve 3 eki kamuoyundan gizlenmişti.

"Türk-Amerikan Savunma İşbirliği Anlaşması" olarak bilinen SIA'nın kısaltılmamış adı aslında şöyledir. **"TC hükümeti ile ABD hükümeti arasında NATO'nun ikinci ve üçüncü maddelerine uygun olarak savunma ve ekonomik alanda işbirliğinde bulunulmasına dair anlaşma ile bununla ilgili tamamlayıcı anlaşmalar ve uygulama anlaşmaları"**.

SIA, bir ana ve buna bağlı olarak da üç **"tamamlayıcı ek"** anlaşmadan oluşuyor.

1- Savunma Desteği Anlaşması:
Bu anlaşma her yıl ABD'nin vereceği **"askeri ve ekonomik"** yardımları düzenliyor.

2- Savunma Sanayii İşbirliği Anlaşması:
SIA'nın ikinci **"tamamlayıcı"** anlaşması olan bu ek, Türkiye'de savunma sanayii kurulmasını ve bu konuda Türkiye'ye teknolojik, finans, bilgi akımı öngörüyor. Bu tamamlayıcı anlaşmanın ekinde ise, 5 yıllık süre içinde gerçekleştirilmesi planlanan 7 proje yeralıyor. Bunlar tanksavar mühimmatı, tapa, sevk barutu ve patlayıcı, çeşitli tipte roket üretimleri, uçak yenileştirme yeteneklerinin geliştirilmesi, modern bir firkateyn inşası, tank modernizasyon programı.

3- Askeri üsler anlaşması ve 13 ek:
Bu tamamlayıcı anlaşmanın içeriği konusunda ise hemen hiç bilgi yok. Adından da anlaşılacağı gibi, gerek yıllık askeri yardım ve gerekse silah sanayii kurulmasına yardım karşılığında ABD Türkiye'deki üsleri kendi çıkarları için kullanma olanağını elde ediyor.

Daha doğrusu zaten var olan bu olanağı bu anlaşma ile bir kez daha garanti altına alıyor.

"Savunma Grubu" nedir?

"Savunma Grubu"nun SIA'na ek anlaşmalarla kurulduğu anlaşılıyor. Bu grup ABD Savunma Bakan Yardımcısı R. Perle ve Türkiye Genelkurmay Başkanı'nın başkanlıklarında gerekli görülen aralıklarla Türkiye'de toplanıyor. **"Savunma Grubu"** yalnızca SIA'ya ilişkin değil, genel olarak ABD-Türkiye arasındaki askersel-stratejik bütün sorunları ele alıyor. F-16'ların ortak yapımını gerçekleştirecek projeler, Avrupa'daki ABD askeri uçaklarının ve 6. Filo'ya ait gemilerin bakım ve onarımlarının Türkiye'de yapılması için yaratılacak yeni olanaklar 25-26 Haziran tarihinde Ankara'da görüşülmüştü.

SIA'nın 5 yıllık süresi bu yılın 18 aralığında doluyor. Ankara'nın

görüşüne göre Türkiye gerek genelde NATO anlaşmasının, gerekse özelde ABD Savunma Anlaşmasının kendisine yüklediği savunma sorumluluklarını bugüne kadar **"tam olarak aksatmadan yerine getirdiği halde NATO savunma planlarının gerektirdiği"** askeri modernizasyonun sağlanamadığından şikayet ediliyor.

Ankara'nın ABD'den istekleri

Kongre'nin Yunanistan ile Türkiye'ye uyguladığı 7'ye 10 oranı kaldırılsın ve böylece yardımlar üzerindeki tavan kalkmış olsun, ABD'nin verdiği ve FMS ve hibeden oluşan askeri yardımlardaki hibe oranı artırılsın, FMS bölümü üzerindeki faiz oranları da indirilsin. Şu ana kadar borç biçiminde verilen yardımlara ait birikmiş 3 milyar dolarlık ana para ve faiz borcu ABD tarafından silinsin.

ABD yönetiminin görüşleri

SIA müzakereye açılmadan ve üzerinde hiçbir değişiklik yapılmadan otomatikman yenilensin. Yeni bir ikili mekanizma kurulabilir ve anlaşmada temel bir değişikliğe gidilmeden oluşturulacak bu ikili komisyon belli aralıklarla toplanarak yıllık yardım düzeyininin ne olduğunu görüşebilir.

R. Perle'nin açıklamalarına göre: ABD yardımın Kongre'den kesintiye uğramadan çıkması konusunda hiçbir yönetim garanti veremez. Böyle bir garanti ABD Anayasası'na aykırıdır.

FMS kredilerinden doğan borç yükünün hafifletilmesi için Türkiye'ye ait borçların silinmesine gidilmesi olanaksızdır. SIA'nın imzalanmasıyla yararlanmaya başladığımız tesislerin sayısında hiçbir artış olmamıştır. Ama buna rağmen 1980'e kıyasla ABD'nin Türkiye'ye verdiği yardım 2 katına çıkmıştır. Buna ek olarak anlaşma imzalandığında Türkiye'ye hiçbir hibe yardımı vermiyorduk, şimdi veriyoruz.

Gazeteciler ne diyor?

Kölelik anlaşmasını basınımız tartışıyor

TEOMAN EREL
(Milliyet)

Peki şu savunma anlaşması pazarlığı kritik değil mi diye soruyorduk. 18 Eylül'de değişiklik talebini yaptığımızdan beri hassas bir zeminde değil miyiz? İnönü'nün bir süper devletle dostluğu tarif ederken söylediği gibi bir atla aynı yatağa girmedik mi?

ERGUN BALCI
(Cumhuriyet, 18.9.)

Bu işlerden anlayan bir arkdaşımız bize B-52 bombardıman uçaklarının içinde 24 saat sürekli bir pilot bulundurulduğunu söyledi. Yani Sovyetler Birliği ile çıkacak bir çatışmada bu uçaklar ABD'nin vurucu gücünü oluşturuyor. Pilot uçağa binmek için bile zaman kaybetmiyor. Birkaç saniye içinde havalanıyor. Türkiye'deki Amerikan nükleer silahları da aynı durumda ise ciddi bir bunalımda Sovyetlerin ilk yapacakları şey, bu silahların bulunduğu üssü vurmak olacaktır.

ABD'nin Avrupa'da bir dizi ülkede nükleer silahı vardır. Neden Türkiye'dekiler son iki yılda Amerika'daki karadan atılan füzeler B-52 bombardıman uçakları ile aynı özel duruma getirilmiştir. Sovyetlerin hemen yanıbaşındaki Türkiye'de böyle bir gelişme Moskova tarafından kışkırtıcı bir davranış olarak görülmeyecek midir?..

HASAN CEMAL
(Cumhuriyet 21.9.85)

İran bir zamanlar ne yapardı bölgede. Uluslararası siyaset literatüründe bu sorunun karşılığı açıktır. Amerika'nın jandarmalığı' nı...

İran'ın eski rolünü Ortadoğu'da Türkiye'ye yakıştıranların bilinen yöntemleri vardır. Bu istek resmen değilse bile çeşitli biçimlerde önemli kişilerce zaman zaman gündeme getirilir. Washington böylece nabız yoklar ya da ortam hazırlar. Bu yılan öyküsünü bitirmek için Ankara kesin tutumunu belirlemelidir. Basra Körfezi serüvenlerine Türkiye'nin kapalı olduğunu sağımızla solumuzla bütün siyasal güçler kesinkes vurgulamalıyız ki, Washington ülkemizde bu konuda manevra alanı olduğu

kalan bölümü ise, daha çok Iran-Irak savaşını, bölgedeki radikal İslamcı hareketlere karşı uzlaşmacı hükümetleri desteklemek ve Lübnan olayı ile bağlantılı olarak İsrail'in güvenliği ile ilgili olacaktır...

...Nikson gitsin bakalım. Amerikalılar da gitsin. Elbette parlamentoda biri çıkıp sorar ne olup bittiğini. Hiçbir şey uzun süre gizli

deki üsleri kendi çıkarları için kul-

uçağa binmek için bile zaman kay-

olarak görülmeyecek midir?..

Kendini ve geleceğini halkına adamıştı

Enver Türkoğlu'nu yitirdik

DISK'e bağlı BANKSEN Sendikası Merkez Yürütme Kurulu üyesi, Örgütlenme Dairesi Başkanı Enver Türkoğlu geçirdiği bir kalp krizi sonucu politik göçmen olarak yaşadığı Isveç'te öldü.

Insanlar vardır, yaşamları boyunca haklıdan, güzelden, iyiden yana savaşım yürütmüşlerdir.

Insanlar vardır, kendi çıkarları için değil, toplum için halk için kendi canlarını ortaya koymuşlardır.

Insanlar vardır, "bana dokunmayan yılan bin yaşasın" dememiş, nerde haksızlık, baskı terör görmüşlerse buna karşı çıkmış, insanlık onurunu ayaklar altına alanlara karşı, halkın çıkarlarını savunmuşlardır. Işte böyle insanlar bu dünyadan ayrıldıktan sonra halkın arasında ölmezcesine, unutulmazcasına yaşarlar. Onları ölümsüz yapan, halkın özgürlüğü için yürüttükleri onurlu mücadeledir.

Kendini ve geleceğini halka adamış böyle insanlardan biridir. Enver Türkoğlu.

Enver Türkoğlu 1943 yılında Bandırma'da doğdu. Bir memur ailesinin çocuğuydu. Babasının tayini dolayısıyla öğrenimine Ezine'nin Mahmudiye ilçesinde devam etti. Bu arada yaşı küçük olmasına rağmen 3 yıl imamlık yaptı. Lise'ye Edremit'te başladı. Lisenin 2. sınıfında ailesiyle birlikte Çanakkale'ye taşındı. Yüksek Öğrenimine Istanbul Hukuk Fakültesi'nde başladı. 1970 yılında evlendi. Bir yandan okuluna devam ederken, bir yandan da vergi memuru olarak çalıştı. Hukuk fakültesini bitirdikten sonra Yapı Kredi Bankası'nın teftiş kuruluna girdi. Orada Banksen'in kuruluş çalışmalarına aktif olarak katıldı. 1974-1975 yıllarında profesyonel sendikacı olarak Yapı-Sen'de çalıştı. 1974 yılında yapılan kongrede, yeni bir tüzüğün oluşmasında ve sınıf sendikacılığına geçişte çok önemli rol oynadı. 1976 yılında Yapı-Sen'in işkolunda gelişip ve Bank-Sen adını alarak DISK'e katılmasında başı çeken bir önder oldu.

12 Eylül 1980'den sonra yurtdışına çıkmak zorunda kalan Enver Türkoğlu Isveç'te politik göçmen olarak yaşıyordu.

1978 yılında Bank-Sen Merkez Yürütme Kurulunda ve Örgütlenme Dairesi Başkanı olarak görev yapmaya başladı. 1979 yılında Bank-Sen'in dünya sendikalar konfederasyonuna katılmasına ölçülmez katkıları oldu. 12 Eylül 1980'den sonra da çalışmalarını sürdürdü. 1981 yılında yurt dışına çıkmak zorunda kaldı. Isveç' e politik göçmen olarak yerleşti. Isveç'te de inandığı dava uğruna kavgasını bir an elden bırakmadan sürdürdü.

Isveç'te "Türkiye Demokrasi Güçleriyle Dayanışma Komitesi"nde yeraldı.

O, ilerici bir insan olarak Isveç'teki göçmen işçilerin sorunlarına destek verebilmek için aktif çalıştı. 1982 yılında FITJA derneğine üye oldu. 1985 yılında da kongrede seçim kurulu üyesi ve divan başkan vekili oldu.

Bir kalp krizinden dolayı aramızdan ayrıldığı son ana kadar aktif olarak çalıştı.

O, iyi bir baba şefkatli bir eşti. En büyük isteği, yeni bir nükleer dünya savaşına karşı barışçı bir dünya ve bu barışçı bir dünyada özgür, demokratik bir Türkiye olmuştur.

Onun bu yüce amacını gerçekleştirmek için dostları, arkadaşları onun yolundan gideceklerdir.

Hükümetin tasarıları kabul edilecek

Türk-İş'e tuzak

Türk-İş oyuna getiriliyor

Erol DENİZ

Belirli bir süredir çekmecelerde bekletilen, Iş Yasalarında değişiklik yapılmasıyla ilgili hükümet planları, Çalışma Bakanı Kalemli tarafından gündeme getirildi. Gazetelerin verdiği habere göre, **Hükümetin yeni taktiği uyarınca, Bakanlıkça hazırlanan değişiklik tasarısı, Bakanlar Kuruluna gönderilmeyecek, Türk-Iş'in değişiklik istemleri parlamentoya getirilince ortaya çıkarılacak.**

Bilindiği gibi, cunta tarafından yapılan iş yasasının biraz olsun yumuşatılabilmesi için Türk-Iş kendi önerilerini bir taslak halinde kendisine yakın parlamenterlerce Meclise sunmuş, Çalışma Bakanlığı da özellikle grev, lokavt, toplusözleşme ve sendikalar yasasına daha kısıtlayıcı hükümler getiren karşı bir yasa tasarısı hazırlatmıştı.

Bakanlığın değişiklik önerilerinin bazı maddeleri şöyle:

– İşkolunda çahşanların yüzde 10'una sahip olmayan sendikalar toplu sözleşme yapamayacak.

– Grevde Yüksek Hakem Kurulu'na başvurma yolu kapatılacak, 15 gün içersinde toplu sözleşme yapamayan sendikanın yetkisi düşecek.

– Çalışma Bakanlığı işyerlerinde işçi temsilciliği seçimlerine itiraz edebilecek.

– Kıdem tazminatı fona bağlanacak, emekli olmadan tazminat alınmayacak.

– Işçiler 55 yaşından önce emekli olamayacak.

– Asgari ücret katsayıya bağlanacak.

Yine gazetelerin belirttiğine göre, tasarılar üzerinde geçtiğimiz günlerde Bakan Kalemli ile Türk-Iş Başkanı Yılmaz ilk **"gizli"** görüşmeyi yapmış.

Cuntanın Mayıs 82'de yürürlüğe soktuğu sendikalar yasasıyla somut bir biçimde başlatılan işçi ve sendikal haklara saldırı sürmektedir. Yukarıda belirtilen halinde, zaten göstermelik olan işçi ve sendikal haklar tamamen yokolma durumuna gelecektir.

Burada Türk-Iş'in tepesine ve tabanına bir kez daha büyük ve acil görevler düşmektedir.

Bu konuya gazetemizin Temmuz 85 tarih ve 62. sayısında **"33. Kuruluş yılında Türk-Iş"** başlıklı yazımızda da değinmiş, **"Saldırıların arkası kesilmeyecek, artacaktır. Bu nedenle Türk-Iş 33. yılında yol ayrımındadır"** diyerek, dikkatleri yeni saldırılara çekmiştik.

Evren-Özal çetesinin hazırladığı yeni değişiklik tasarıları gazetemizin o zamanki endişesini doğruluyor ve bizleri maalesef haklı çıkarıyor.

Kanımızca şimdi yapılacak en doğru hareket, Türk-Iş tepesinin cunta güdümlü parlamentodan ve kukla Bakanlardan medet umması, konuyu kapalı kapılar ardında çözmek istemesi değil, tabanını bilgilendirerek, harekete geçmesini sağlamaktır.

Türk-Iş tabanı harekete geçirilmediği ve demokratların desteği sağlanmadığı sürece, Şevket Yılmaz'ın Bakanla ikili görüşmelerinden işçiler ve sendikalar yararına olumlu sonuç beklemek hayalcilik olacaktır.

62. sayımızdaki yazımızda belirttiğimiz **"Kim kimden yanadır, kime karşıdır"** sözü işte bugün Türk-Iş için gündeme gelmiştir. Ve Türk-Iş'in tepesi şunu kavramalıdır: Memleketin bir an önce bu hükümetten kurtarılıp demokratik iş ve sendika yasalarına, demokratik bir anayasaya kavuşması işçilerin, sendikaların, tüm demokratların harekete geçmesi ile mümkündür. Bakanlarla, Başbakanla gizli görüşmeler yerine işçilerle 1984 Haziranı'nda Istanbul Açıkhava Tiyatrosundaki gibi toplantılar yapmak gerekir.

bu konuda manevra alanı olduğu umuduna kapılmasın. NATO ayrı, "Amerika'nın jandarmalığı" ayrıdır.

ABDULLAH DİLİPAK
(Milli Gazete, 24.9.85)

Belli çevrelerde, Amerikan dostluğunu ömrünün en şerefli hatırası olarak görecek kişilerin bulunduğu ülkelerde iktidarların ABD'ye karşı pazarlık yürütmeleri oldukça zor bir iş ve hele son tercihte yine Amerika olacaksa pazarlık gösterileri sadece **"biraz naz, biraz cilve"** olmaktan öteye gidememektedir...

... SIA anlaşmasının açıklanacak boyutları muhtemelen Sovyet tehdidi ile ilgili olacaktır. Ancak gizli

kalmaz. Tüm defterler açılıp hesaplar sorulur bir gün...

ZEKİ CEYHAN
(Milli Gazete, 25.9.85)

ABD eski başkanlarından Nixon, Türkiye'ye yaptığı ziyaret sırasında "Türkiye Şah dönemi Iran' ın rolünü üstlensin" demiş.

..."Türkiye Şah dönemi Iran'ın rolünü üstlensin" demek, Amerika'ya kayıtsız şartsız uşak olsun demek ile eşdeğerdedir.

Bu ifadeden hareket ederek "Hakimiyet kayıtsız şartsız Amerika' nındır" ilkesinin de bu teklif içinde gizlenmiş olduğunu söyleyebiliriz.

Federal Alman yetkilileri açıklama yapmalı

Papa suikastı davasının ünlü şarlatanı M. Ali Ağca bir duruşmada.

Gizli servisler zor durumda

Roma'da sürmekte olan Papa suikastı davasında tanık olarak dinlenen Abdullah Çatlı (Ankara ÜGD Ikinci Başkanı ve eroin kaçakçısı) ile Yalçın Özbey (ülkücü, Ipekçi davasından aranıyor) Federal Alman polisinin (Bundeskriminalamt) kendilerine Kaiser isimli polis aracılığı ile 200 bin dolar rüşvet teklif ettiğini, buna karşılık Papa suikastını Bulgarların yaptırdığını söyleyerek Ağca'yı desteklemelerini istediğini açıkladılar.

Federal Alman polisi ise bu açıklamaların doğru olmadığını ileri sürdü.

Oysa, Ipekçi cinayetinden aranan Yalçın Özbey'in Bochum'da bir ihbar üzerine yakalanmasına rağmen Federal Alman makamları tarafından serbest bırakılmış olması ve daha sonra Federal Almanya ve başka Avrupa ülkelerinde gönlünce dolaşıp Oral Çelik gibi teröristlerle buluşması, tamıdıklarını Federal Alman polisi ile işbirliği içinde olduğunu söylemiş olması haklı olarak kuşkular uyandırmaktadır. Federal Alman yetkilileri, eğer inandırıcı olmak istiyorlarsa, Özbey'i vaktiyle neden serbest bıraktıklarını ve Özbey'in Federal Almanya'da hangi statüde olduğunu (iltica mı, yoksa normal oturma izni mi var?) açıklamalıdırlar.

Papa suikastını Bulgarların sırtına atmak isteyenler şimdi kendi kazdıkları kuyuya kendileri düşüyorlar.

TKP'nin 65. Yıldönümü Toplantısına Herbert Mies, Haydar Kutlu, Behice Boran katıldı

"Diktatörlüğe karşı çıkan herkesi destekleyeceğiz"

21 Eylül günü Rhein Ruhr Halle'ye yaklaşırken hepimiz heyecanlıydık. Son saatlere kadar gazetede kalmış, Avrupa'nın dört bir yanından otobüslerle, trenlerle, arabalarla gelenlerle konuşmuştuk. Ta Kıbrıs'tan ve hatta çoğumuz için sadece bir **"Kanguralar ülkesi"** olan Avustralya'dan kalkıp gelenler vardı. Saat 17'de kapılar açıldı. Salon çok büyük olmasına karşın başarıyla düzenlenmişti. Sahnede geleneksel giysileriyle DKP'nin işçi bandosu marşlar çalıyor. Girişte Türkiye Komünist Partisi'nin 65 mücadele yılı içinde verdiği şehitlerin fotoğrafları asılı. Onlar yaşamlarını amaçları uğruna göz kırpmadan vermişlerdi. Ve yine TKP'nin 65. yıldönümünü kutlama toplantısında bizi ilk onlar karşılıyordu.

Behice Boran, Haydar Kutlu, Herbert Mies 65. Yıl toplantısında.

Toplantı 19'da başlayacaktı. Ve ben bu iki saat nasıl da çabuk geçti anlayamadım. 12 Eylül'den bu yana görmediğimiz, şimdi Avrupa'nın çeşitli ülkelerinde yaşayan bir çok politik göçmen arkadaşla kucaklaştık... Sanki ülkemizdeydik. Birden kapının önü dalga dalga hareketlendi. Şimdi toplantıyı izlemeye gelenler daha bir coşkulu. Çünkü TKP MK Genel Sekreteri Haydar Kutlu aramızda... Duymuş fakat inanamamıştık. Alman Komünist Partisi DKP'nin davetlisi olarak Federal Almanya'ya gelen Haydar Kutlu ve DKP Başkanı Herbert Mies salona birlikte girdiler.

Kısa bir konuşmayla toplantıyı açan sunucu ve sadece yürek atışlarının duyulduğu saygı duruşundan sonra kürsüye Herbert Mies çıktı. Konuşması sık sık alkış ve sloganlarla kesilen Mies özetle: **"Alman Komünist Partisi Yönetim Kurulu ve FAC'deki tüm komünistler adına TKP'nin 65. kuruluş yılını en içten dileklerimle kutlarım. TKP ve tek tek her komünist 65. yıla emperyalizme ve iç gericilik karşı en göz olmuş. Türkiye tarihinde ilk kez TKP'nin genel sekreteri böylesi bir kalabalığa sesleniyor. Sakin, kendine güvenli, partisine, halkına güvenli bir ses. Gücünü yığınlardan alıyor. **"Ülkemizde demokrasi güneşinin parlamasını, temiz özgürlük rüzgarlarının esmesini özleyen herkesin toplantısıdır. Bu toplantımız, kara kuru, çorak ama kendi toprağından zorla, zorbaca koparılmasının öfkesini, yurdunun, halkının, ailesinin, yoldaşlarının hasretini yüreğinde duyanların toplantısıdır. Kısaca bu toplantımız BİRLİK-DOSTLUK-DAYANIŞMA toplantısıdır."** diyor. **"Sınıf düşmanlarımıza karşı içimizde sınıf öfkesi olmadan, yüreğimizde sınıf savaşının ateşi yanmadan, coşku olmadan hiçbir başarı kazanılamaz. Öfkemiz, coşkumuz dalga dalga daha da yükselmeli düşmanı boğmalıdır. Ama, bugünlerde bize gerekli olan aynı ölçüde bilincimizin çelik soğukluğu olmalıdır."** diye devam ediyor.

Uzun ama çok önemli bu konuşmayı 4000 kişi soluk almadan sindire sindire dinliyor. Ülkemizin içinde bulunduğu derin bunalımı endişeyle, gösterilen çıkış yolunu yüreği kabararak, kafasındaki her soruya net, ikircimsiz yanıtlar bularak dinliyor. Konuşma bitiyor ama Haydar Kutlu kürsüden bir kızlar, gençler, yaşlılar kucaklaşıyorlar... Orta yaşlı bir kadına yaklaştım. Gözleri kızarmış, dudakları titriyor. Belçika'da işçiymiş, **"Bugün, bugün harika. Birşeyler yapmak istiyorum. Hiç zaman kaybetmeden..."** diyor. Dışarıdaki kalabalığın içinde dolaşıyoruz...

İZLENİMLER

FAC: İşçi

"Çok olumlu bir toplantı. Yeni bir dönem açılıyor. Haydar Kutlu derinlikli bir bakış getirdi. Özellikle Kurtuluş Savaşı'nın diri güçlerini maddi bir güç haline getirme perspektifi çok önemli bence. Sorunların böyle açık yüreklilikle ve yürekle dile getirilmesi komünist hareketin kendine güveninden geliyor. Şimdi esas sorun bu perspektifin hayata geçirilmesi..."

FAC: İşçi

"Halkın kültürel seviyesinin düşük olmasına rağmen, TKP Genel Sekreteri'nin yaptığı konuşmayı anlamış olmamız çok önemli. Doğrusu bu kapsamda bir konuşma ve bilgi beklemiyordum. Yıllarca yasak olan bir partinin bunu yapabilmesi çok önemli. Organizasyonu çok olumlu buldum. Böyle geceler tekrarlanmalıdır.

HOLLANDA: İşçi

"İyi bir gece. Bence gecenin en önemli olayı Haydar Kutlu'nun konuşmasıydı. Bu konuşmanın en önemli yanı ise komünist hareketin ulusal normlarına sahip çıkmasıydı. İlk defa oluyor bu. Yeni ve gerekli bir açılım."

FAC: İşçi

"Gecenin en önemli yanı Haydar Kutlu'nun meseleyi öz olarak getirmesi oldu. Ajitatif bir konuşma yerine özlü konuşması, gelip geçici değil kalıcı bir etki yaptı."

TKP'nin 65. Yıldönümünü kutlama gecesinin kültür bölümünün programı daha önce açıklanmamıştı. Bu nedenle programın zenginliği ve doyuruculuğu izleyenler için tam bir sürprizdi. Sahnede sırasıyla Şivan, Sümeyra, Şili Halk Müziği Topluluğu, Halk oyunları ekibi, Fuat Saka ve müzik grubu, Nizamettin Arıç (Feqi), Hevni ve Gürcistan Halk Dansları Topluluğu yer aldılar. Sümeyra bu toplantıya bir armağanla katılmıştı. Gecenin başında banttan verilen şarkıyı Sümeyra 65. Yıl için özel olarak bestelemişti. Gecenin kapanışı Sovyetler Birliği'nden davetli olarak gelen Gürcistan Halk Dansları Topluluğunun nefes kesen gösterileri ve toplantıya katılan herkesin kendi dilinde bir ağızdan söylediği Enternasyonal Marşı ile yapıldı.

FAC: İşçi

"Genel sekreterin halkın huzuruna çıkmasını çok güzel buldum. TKP'nin bilahare daha da etkin olacağına inanıyorum. Bu beni memnun eder."

FAC: Esnaf

"Şimdiye kadar olmamış bir şey gerçekleşti. İlk kez TKP'nin Genel Sekreteri yığınlar önünde konuştu. Bizim için TKP bir perdenin arkasında ve gizliydi. Şimdi perde aralandı. Artık o yükseklerde bizden uzakta değil. Şimdi gerçekten anladık ki, o halkın içindedir, yığınların sesidir. En önemlisi de bizim için Haydar Kutlu bizlere güvendi ki, bizim karşımıza çıktı, konuştu. Şimdi biz TKP'ye daha çok güveniyoruz."

İNGİLTERE: Öğrenci

"Geceye katılmak için Londra' dan hareket ettikten sonra otobüste tarihsel bir gece yaşayacağımız ve bu toplantıya katılabilen şanslı insanlardan olduğumuzu konuşmuştuk. Yol boyunca nasıl bir gece olacağını hayal ettik, durduk. Ancak insan kafasında tam anlamıyla birşeyler canlandıramıyor. Doğrusu hiç böylesine yığınsal ve coşkulu bir gece olacağını tahmin etmemiştik ve bu gerçekten tarihsel bir geceydi ve bizler çok şanslıyız."

FAC: Öğrenci

"Benim için yeni bir şeydi. Kendime ait fikirlerim var. Bu gece bir çok şeyi karşılaştırmaya çalıştım. Bu topluluğun çok hırslı ve savaşkan olduğu izlenimini aldım. Demokratik bir ülkede herkes görüşünü söyleyebilir. Henüz bir şey düşünemiyorum."

HOLLANDA: Öğrenci

"Böylesi politik içerikli bir geceye ilk kez katılıyorum Teknik eğitim yaptığım için politikaya ilgi duymuyordum. Bugünü araştırma günü olarak görüyorum. TKP Genel Sekreteri Haydar Kutlu'nun Türkiye üzerine yaptığı konuşmanın tümüne katılıyorum. Bu konularda hemfikirim. TKP'nin Sovyetler Birliği'ne sempatisine katılıyorum.

Ama böylesi bir gün beni araştırmaya itiyor. Bu konuları dinlemeye hazırım. Okumaya da başlıyacağım.

FAC: İşçi

"Geceyi iyi buluyorum. Katıldığım için memnunum. Her ülkeden ve heryerden mesaj gelmesi benim için çok ilginç oldu. Gözlerim yaşardı. Türkiye'de bu belli olmuyordu. Gördüklerim duyduklarım

FAC: İşçi

"Böyle bir toplantıya ilk olarak katılıyorum. TKP'nin işçi sınıfı içinde köksaldığını gördüm. Türkiye'de demokrasi olabilmesi için TKP'nin olması gerekiyor. Bu gece bana bunu anlattı."

FAC: İşçi

"İlk defa geliyorum. Çok güzel oldu. Çok hoşuma gitti. Böyle gecelere hep katılmak istiyorum. Haydar Kutlu çok güzel konuştu. 65 yıldır bir partinin ayakta durması, bize güven veriyor. Genel sekreterin konuşmasından çok yararlandım. Çok şey öğrendim. Konuşmayı dinlemek bana çok güzel bir duygu verdi."

FAC: Alman

"Benim için tartışmasız etkileyici bir olay. Mücadele atmosferi içinde, ileriye dönük bir beraberlik içinde Haydar Kutlu'nun açıklamaları benim için çok önemliydi. Özellikle demokratik beraberliğin faşizme karşı yönlendirilmesi, atom savaşına karşı birlikte yer almak, bunlar önemliydi bizler için. Bu toplantı dostluğun, halkların beraberliğinin bir simgesi. Türkiye'de çalışan ve savaşan işçiler, Türkiyeli göçmen işçiler, Alman işçi sınıfı... Biz komünistler, biz

söyleniyor. Yurtseverliğin enternasyonalist dayanışmayla kaynaştığı, bir mücadele yumağı oluşturduğu tarihi bir gün...

Herbert Mies'ten sonra kürsüye TKP MK Genel Sekreteri Haydar Kutlu çıkıyor. Salonda bir an sessizlik oluyor. Haydar Kutlu konuşmasına alkışlarla başlıyor. Yine tarihi bir an. Salon sadece kuş

Foto: Özel

TKP Genel Sekreteri Haydar Kutlu Türkiye Postası merkez bürosunu ziyaret ederek redaksiyonla bir görüşme yaptı.

sesi ama Haydar Kutlu kürsüden bir türlü inemiyor. Çünkü Türkiyeli göçmen işçiler onu kendi elleriyle yaptıkları armağanlarla kucaklıyorlardı.

Herkes ayakta, gözler pırıl pırıl. Dışarı çıktım. Insanlar bir başka bugün. Anlatmak kolay değil. Birbirlerine söyleyecek söz bulamayanlar, dağ gibi adamlar, fidan gibi geçici değil kalıcı bir etki yaptı."

FAC: Müzisyen

"Birgün operada Faranturi ve Zülfü Livaneliyi dinliyordum. Arkada koca bir perde vardı. 'Acaba birgün yukardan TKP'nin bayrağının ineceği günler de olacak mı?' diye hayal etmiştim. Şimdi hayalim gerçek oldu. O kadar güzel bir an ki bu. O yüzden diyorum ki 65. yıl bayramımız hepimize kutlu olsun..."

FAC: İşçi

"İlk kez böyle büyük bir geceye katılıyorum. Güncel konulardaki açıklamaları dinleyince TKP'nin beklentilere cevap verdiğini gördüm. Genel Sekreterin kitleye konuşması çok önemli. Insan böyle bir olayla partiyi kendine daha yakın hissediyor. Çok olumlu ve canlı buluyorum."

FAC: İşçi

"Eski yıllara nazaran çok önemli bir gece hem kalabalık olarak, hemde nitelik olarak gerçekten 65. yıldır gizli çalışan bir partinin sekreterinin ilk kez yığınlara konuşma yapması çok önemli ve değerli. Sol Birliğin bu gece ile daha da gelişeceğine inanıyorum."

Haydar Kutlu Bonn'da basın toplantısı yaptı

Alman Komünist Partisi DKP'nin davetlisi olarak Federal Almanya'ya gelen, 21 Eylül günü TKP'nin 65. yıldönümü kutlama toplantısına katılan, ayrıca Hamburg, Köln, Gelsenkirchen, Köln, Münih ve Frankuft'ta Türkiyeli işçilerle konuşan TKP MK Genel Sekreteri Haydar Kutlu 27 Eylül günü Bonn'da bir basın toplantısına katıldı. Basın toplantısında Türkiye'nin derin bir bunalım içinde olduğunu, bu gidişe gecikmeden son vermek gerektiğini vurgulayan Haydar Kutlu, **"TKP, barış ve ülkede demokrasi isteyenlerin birliğinden yanadır. Bir legal muhalefet partilerinin, tüm demokrasi güçlerinin diktatörlüğe karşı işbirliğine büyük önem veriyoruz. TKP zorbalığa karşı çıkan, halkın çıkarlarını savunan herkesi destekleyecek ve bu mücadelenin en başında olacaktır..."** dedi.

Haydar Kutlu, daha sonra toplantıya katılan gazetecilerin sorularını yanıtladı. Evren'in sık sık TKP'nin Sesi Radyosu'ndan şikayet etmesi konusunda görüşlerini öğrenmek isteyen bir soruyu, **"Bu doğru. Evren çok sık bizim radyodan şikayet ediyor. Bence bunun nedeni, bizim radyolarımızda sorunları ortaya koyan arkadaşların becerilerinden çok ülke gerçeklerini dile getirmelerinde yatıyor. Evren bir konuşmasında legal muhalefet partilerine seslenerek bizim radyolara malzeme vermemelerini söyledi. Neydi muhalefet partilerinin dile getirdiği konular? Bunlar, sürekli artan işsizlik, ülkede demokrasi olmadığı, hayat pahalılığı, General Şahinkaya'yı da içine alan rüşvet iddiaları... Radyomuz gerçekleri dile getirmenin dışında birşey yapmıyor. Ama Evren bunlardan korkuyor, bu gerçekleri dile getirmemizi istemiyor."** diye yanıtladı.

Türkiye hükümetinin **"Yıldızlar Savaşı"** projesine katılmasıyla ilgili olarak halkın tavrını öğrenmek isteyen bir gazetecinin sorusu üzerine, **"Bütün barışsever demokrat güçler bu projeye karşı çıkıyorlar. Namuslu gazetecilik yapabilen (bugünkü sansür koşullarında tabi) gazete ve dergilerde bu tür karşı çıkışları görebiliyoruz. Biliyorsunuz Türk hükümeti bu projeyi halkımıza bilimsel bir araştırma gibi sundu. Özellikle bilim adamları buna açık yanıt verdiler. Bu projenin bilim ve teknolojik gelişme ile ilgisi olmadığını, doğrudan doğruya barışa tehdit eden bir proje olduğunu açıkladılar. Ben inanıyorum ki, ülkede özgürlükler olsaydı çok daha güçlü ve büyük tepkiler doğacaktı. Kuşkusuz sol güçler de buna katılıyor."** dedi.

Evren'in meclisi açış konuşmasında idam cezalarıyla ilgili olarak **"referandum yaparız"** sözleri üzerine ne düşündüğünü açıklamasını isteyen bir soruya, **"Önce şunu hatırlatmak istiyorum. Evren çok önce idam edilen gençler için "Onları idam etmeyip de besleyecek miyiz?' demişti. Açıktır ki bu hiçbir insani duygu taşımayan yaklaşım ülkede tepkisiz kalmayacaktı. Gerçekten de böyle oldu. Ülkede ve ülke dışında bu sözlere karşı tepki oluştu. Öyle zannediyorum ki Evren bu tepkilere karşı bir manevra yapmak istiyor. Biraz önceki sözleri eden birinin idam cezalarını kaldırmak için referandama başvurma isteğinin samimi olduğunu düşünmek mümkün değil herhalde.**

Haydar Kutlu Bonn'da basın toplantısında.

Şuna inanıyorum ki daha önce anayasa baskı ve silah zoruyla oylandı ve kabul edildi. Ama Türkiye halkı ve demokrasi güçleri o tarihteki Türkiye halkı ve demokrasi güçleri değildir. Halk ülkede demokrasi olmadığını açık seçik görmüştür, büyük bir muhalefet ortaya çıkmıştır. Böyle bir referandumda Evren beklediği sonucu alamayacaktır." diye cevap verdi.

Son soru TKP'nin Kürtlerle ilgili görüşleri üzerineydi. **"Herşeyden önce Türkiye'de 10 milyon civarında Kürt halkı yaşıyor. Ve bu Kürt halkı üzerinde cumhuriyet tarihi boyunca baskı ve kıyımlar oldu. Bugün de devam ediyor. Bugün özellikle Suriye sınırındaki köyler ordu baskısıyla boşaltılıyor. Kürtçe konuşan, kendi anadiliyle konuşan halklar üzerinde baskılar vardır. Diktatörlüğün süngü zoruyla kabul ettirdiği anayasada da Kürtçe konuşmak yasaklanmıştır. Biz TKP olarak bu baskıları şiddetle kınıyoruz ve protesto ediyoruz. Bu soru bana son zamanlarda gerçekleştirilmek istenen tehlikeli bir provakasyonu açıklama fırsatı verdiği için teşekkür ederim. Uzun yıllardır Türk ve Kürt halkı aynı köy ve bölgede birlikte yaşayabilmişlerdi. Ama şimdi ardında ABD'nin olduğu diktatörlük eliyle gerçekleştirilmek istenen Türk ve Kürt halkı birbirine kırdırılma planı var. Köylülere silah dağıtıldığı söylendi. Düşünüyoruz ki bu silahlar bu amaç için seçilmiş belli köylere ve köylülere veriliyor. Eğer hatırlayacak olursanız dini nedenle Maraş'ta çok büyük bir katliam gerçekleştirilmişti. Işte böyle bir oyun yeniden değişik bir biçimde tezgahlanmak isteniyor. Biz şimdi Türk ve Kürt halkının birlikte karşı çıkmasını istiyoruz. Kürt halkının bütün haklarının tanınmasını istiyoruz."**

Yüreğimiz koca bir Türkiye

Yücel FEYZİOGLU

Eylülün anlamı bir başkadır bizde. Eylül, hayatın canlanması, tomurcuğun çiçeğe durması, eylül, bebeğin yekinip yürümesidir... Her eylül gelende, yüreğimiz daha hızlı çalkalanır. Şaha kalkar, ele-avuca sığmaz yüreğimiz. Fırlayıp yürür çağı çağıl!.. Kimi zaman bir Aras gibidir, üstünü buz tutar. Göstermez aktığını. Kimi zaman düşman kaynağına yaklaşır: "Soğdum, kurutum" diye naralar atar. Kimi zaman incecik sızıntılar, incecik dereler, çaylardır. Aktıkça büyür... Büyüdükçe akar... Sesi gürleşir. Gürleştikçe bir Murat olur, bir Kızılırmak ! Kaldırıp vurur özünü dağdan dağa... Kaldırıp vurur yüce kayalara... 'Aşar üstünden'. Aşar granitleri bile... Dinlemez hayın tuzaklarını. Dinlemez düşmanın bendini. Yıkıp atar fendini...

Eeeyy insanlar, bizim insanlarımız, kardeşler...

Yine böyle bir eylül yaşadık duydunuz mu?.. Yüreğimiz büyüdü, büyüdü koca bir Türkiye oldu. Can kardeşimiz Haydar Kutlu yüreğimizin gümbürtüsünü durdurdu: **"Benden daha coşkulu konuşmalar bekliyorsunuz"** dedi, **"Soğukkanlılıkla düşünmeliyiz, düşünmeliyiz, gene düşünmeliyiz... Gözel ülkemizin geleceği tehlikededir!.. Halkımız ulusal bir felaketin eşiğindedir... Tam bir çürüme, yozlaşma ve çöküş içindedir... Çalışmalıyız, çalışmalıyız, daha çok çalışmalıyız..."**

6 yaşından 60 yaşına dek bir gençler kuşağı akıp akıp doldurmuştu salonları... Egenin, Kürdistan'ın, Istanbul proleter semtlerinin soluğunu duyuyorduk. Tüm Anadolu'nun yüreği yüreğimize katılmıştı.

Can dostlarımız bu eylülümüzde bizi yanlız bırakmamışlardı. Varlığımız onların varlığıyla anlamlı, onların varlığıyla görkemliydi. Hepsi aramızdaydılar. Behice Boran ablamızın ak saçlan barış güvercini gibi kanat çırpıyordu...

Brezilya'dan Sovyetler'e, Mısır dan Kore'ye dek dünyanın en diri yürekleri, yüreklerimizin yanında yer almıştı. Karamsar olmak için bir neden var mıydı?..

Hele çocuklar, bizim çocuklarımız... Adlı gibi koşuyorlardı... Şaşırtıcı birşey, niçin geldiklerinin bilincindeydiler. Türkiye'den gelen 10 yaşındaki Emine ne de güzel söylüyordu:

–... Ne söylesem amca... Bu toplantının hepsini çok sevdim. Adımı soyadımı sakın yazma. Bir hafta sonra Türkiye'ye döneceğim...

... Ve yüreğimiz coşku içinde: **"Karamsar olmaya gerek var mı?"** diyoruz. Dönüp salona bakıyoruz. Binlerin yüreği bir yürek, yürek büyümüş bir Türkiye olmuş. Hiç kimse ülkesini böylesine yüreğinde hissedemez. **"Hele bir büyüyelim. Tıpkı yüreklerimiz kadar çoğalıp genişleyelim, tıpkı yüreklerimiz gibi şahlanıp köpürelim, bakın o zaman kalır mı faşisti, generali!.. Kalır mı puştu, cellatı!.."**

Eeeyy güzel insanlar, güzel kardeşlerimiz!..

Her akşam, her yatağa girende, soralım kendikendimize: **"Ne yaptık bugün?"** diye. Biri iki yaptık mı? Iki bize güveniyor, savaşa hazır mı? Yüreğimizin sesine kulak verelim. Yüreğimiz kadar büyümediğimizi yüreğimizden öğrenelim. O zaman birşey kalıyor bize: **"Çalışmak, çalışmak, daha çok çalışmak"**. Biri ikiye, ikiyi onikiye ulaştırmak. Başka türlü güzel yurdumuz düşman elinden kurtulmayacak. Özgür, demokratik bir ülke olmayacak...

Krupp tekelinin Siegen'de 1700 işyerini yok etme planlarına 4 bin işçi gösteri ve yürüyüşlerle yanıt verdi

Siegen'de 1700 işyeri daha yokedilmek isteniyor

Krupp tekeli Siegen'deki çelik işletmelerinde 1700 işyerinin daha yokedilmesini planlıyor. Alınan bilgilere göre, Niederschelden'de 700 ve Geisweid'da 1000 işyerinin ortadan kaldırılması bu planın kapsamına girecek. Krupp tekeli böyle planlar yapmak üzere ünlü rasyonalleşme firması **Mc Kinsey'e "Danışmanlık"** görevi vermiş durumda.

Edinilen bilgilere göre planın bir bölümü şöyle: Geisweid ve Niederschelden'deki işletmelerin bazı bölümleri Krupp Stahl AG'den ayrılacak ve yeni isimli bir şirket çatısı altında birleşecek. Bunun gerçekleşmesi halinde Demir-Çelik ve Kömür işletmelerinde geçerli olan işçi temsilciliğinin karara katkı hakkı (Montanmitbestimmung) ortadan kalkacaktır. Böylece işveren, işçi temsilciliğinin görüşüne ve oyuna başvurmadan istediği gibi hareket edecektir.

Planlanan diğer bir şey ise, otomobil sanayiinde kullanılan ve bu zamana kadar Krupp'un yaptığı parlak çelik üretiminin Tyhssen telekeline devredilmesi.

Bu sayılanlar planlananların sadece bir bölümü. Önümüzdeki günlerde daha geniş çapta önlemlerin alınması bekleniyor. Sadece bu planların gerçekleşmesi bile Siegerland çevresi için ilk ağızda 1700 işyerini yokedecek, orta vadede üretimin kısıtlanmasına ve uzun vadede de işletmenin tamamen kapatılmasını getirecektir.

Çelik patronlarının bu planları bozulmazsa **işsizlik oranı yüzde 25'e kadar yükselebilir.** Çünkü bölgenin yaşamı çelik endüstrisine bağlıdır. Bu nedenle başta çelik işçileri olmak üzere, tüm Siegenlilerin önündeki tek seçenek, birlik sendikamız IG-Metall'in de önerdiği gibi hangi görüşten olursa olsun tüm çevre vatandaşlarının harekete geçmesidir. Patronların saldırıları ancak böylesine geniş bir direnişle göğüslenebilir.

Bu çalışmaların yanında, çalışma haftasının 35 saate indirilmesi ve çelik endüstrisinin demokratik denetim altında kamulaştırılması istemleri emekçiler arasında yaygınlaşıyor. Mali kaynakların silahlanmaya değil, DGB'nin önerdiği **"çalışmayı teşvik programlarına"** harcanması istemi gündeme geliyor.

Bu istemler doğrultusunda 14 Mart günü Siegen tarihinde en büyük protesto eylemi gerçekleşmiş ve eyleme **"Çelik işletmeleri yokedilemez"** sloganı altında, küçük esnafın, işsizlerin, kiliselerin ve değişik politik partilerin de içinde bulunduğu 4000 kişi katılmıştı.

Birliğin daha da gelişmesi, sürekliliğ kazanması tüm demokratik örgütlerin önünde duran önemli bir görev. Alman Komünist Partisi DKP, daha şimdiden binlerce imza toplayarak yöre yöneticilerine ulaştırdı. Bölge vatandaşlarının işyerlerinin korunması mücadelesine daha yığınsal çekilmesi, Siegen'in geleceğinin belirlenmesinde etkili olacak.

Hamburg'da pasaportu alınan Kemal Durucan anlatıyor:

İşsizliğe, sosyal hakların kısıtlanmasına, sendikalara saldırılara karşı direnelim

Gün dayanışma günüdür DGB eylemlerine katılalım!

DGB'nin, "Herkese iş, sosyal hakların kısıtlanmasının durdurulması ve emekçi haklarının korunması" sloganıyla düzenlediği ve 14-20 Ekim tarihleri arasında yapılacak eylem haftası, toplumun her kesiminde ilgiyle karşılandı.

Eylem haftasının bölgesel miting ve toplantılarının yer, tarih ve konuşmacılarının belli olmasından sonra çalışmalar yoğunlaştı. Birlik sendikaları ve çeşitli kuruluşlar FAC'nin en ücra köşelerinden, kendi bölgelerinde yapılacak mitinge otobüsler kaldıracak. Bölgesel eylemlerin dışında, DGB ve ona bağlı sendikalar yerel bilgilendirme toplantıları ve sergileri düzenleme çalışmalarını yoğunlaştırıyorlar.

Öte yandan, DGB ve ona bağlı sendikaların yöneticileri yaptıkları açıklamalar ile eylem haftasının önemini ve yasa değişikliğine karşı tepkilerini dile getiriyorlar.

DGB Başkanı E. Breit, hükümet ve işverenlerin işsizlik sorununa çözüm aramaya yanaşmadıklarını, tam aksine, işsizliğin sorumlusu olarak işsizleri göstermeye çalıştıklarını söyledi. Bu nedenle en geniş yığınların katılacağı baskıların artırılması gerektiğini, eylem haftasının bu çevrelere ihtar olmasını belirtti.

Tekstil Sendikası Başkanı B. Keller, işsizlerin ve onların ailelerinin içinde bulundukları durumu ve mevcut işyerlerinin tehlikede oluşu, sendikalara daha girişken eylemlerin yapılması görevini yüklüyor. Bu nedenle eylem haftasını, hükümete tüm kamuoyu önünde görevlerini bir kez daha hatırlatmada kullanmalıyız. Hepinizi eylem haftasına katılmaya, onu desteklemeye ve dayanışmaya çağırıyoruz, dedi.

Basın Sendikası Başkanı Ferlemann, Bonn'da bizleri laf ebesi olarak görenlere ekim eylemlerinde istediklerimizde ne kadar ciddi olduğumuzu göstereceğiz, dedi.

IG-Metall Sendikası Merkez Yürütme Kurulu üyesi K. H. Janzen, özellikle iş hukukunda yapılması düşünülen değişiklikleri sert bir dille kınayarak, bu değişikliğin, yıllardır artmayan gerçek ücretlere karşın, patron kârlarını artırmayı körüklediğini, DGB eylem haftası ve bölgesel gösterilerin buna karşı en iyi yanıt olacağını söyledi.

EYLEM HAFTASI PROGRAMI

Yer:	Tarih:	Konuşmacı:
Stuttgart	19.10.85	Lothar Zimmermann
Münih	19.10.85	Monika Wulf-Mathies
Nürnberg	19.10.85	Franz Steinkühler
Berlin	14.10.85	-belli değil-
Frankfurt/M.	19.10.85	Hans Janssen
Kassel	19.10.85	Ernst Breit
Hannover	19.10.85	-Eylem Günü-
Braunschweig	19.10.85	Horst Klaus/-Eylem Günü-
Northeim	19.10.85	Fritz Riege/Günter Volkmar/-Eyl. Günü
Osnabrück	18.10.85	Ernst Breit/-Memurların Eylemi-
Leer	19.10.85	Detlef Henschle
Bremen	19.10.85	Kurt v. Haaren/-Eylem Günü-
Hamburg	19.10.85	Ilse Brusis
Dortmund	19.10.85	Hans Mayr
Mainz	05.10.85	Lothar Zimmermann
Ludwigshafen	14.10.85	Werner Witt
Saarbrücken	19.10.85	K. H. Janzen

DGB Eylem haftasının afişi

Eylem Haftası'nda hükümetin işçi ve sendika düşmanı politikası kınanacak.

Gerici federal hükümetin kazanılmış bir dizi işçi ve sendikal haklarını yasa değişikliği ile budamak isteyişine karşı, bu haklarımızın korunması için yapılacak eylemlere yerli ve yabancı tüm emekçilerin aktif olarak katılması, hükümeti bu tasarıdan vazgeçirmede tek çıkar yoldur. Bu eylem ve mitinglere mutlaka katılalım.

DGB diktatörlüğü kınadı

Türkiye'deki diktatörlük, 5. yılında Alman sendikalarınca da kınandı. **DGB** ve **IG-Metall** sendikası yaptıkları basın açıklamalarında cuntayı sert bir dille protesto ettiler.

Alman Sendikalar Birliği DGB, 11 Eylül günü yaptığı basın açıklamasında, FAC hükümetinden Türkiye ile olan ilişkilerini ülkenin demokrasiye dönmesi şartına bağlamasını, bunun için de, Türkiye'ye yapılan askeri yardımın durdurulmasını istedi. Federal hükümetin en önemli görevinin, Avrupa Konseyi ve NATO düzeyinde, Türkiye'nin demokrasiye dönmesi için baskı yapması olduğunu belirtti.

DGB 12 Eylül 1980'de erki ele geçiren askeri cuntanın, insan haklarını ve sendikal hakları bu tarihten beri çiğnemekte devam ettiğini, insanların politik ve sendikal görüşleri nedeniyle takibe uğradıklarını, bunun batı demokrasi anlayışıyla bağdaşmadığını söyledi.

IG-Metall Sendikası Başkanı Hans Mayr, örgütü adına yaptığı basın açıklamasında, 12 Eylül 1980'de Türkiye'de özgür ve bağımsız sendikaların yasaklarının 5. yılında, insan haklarının ve sendikal hakların hala çiğnenişini kınadı.

Askeri cuntanın demokrasiye dönme konusunda verdiği sözü 5. yılında da tutmadığını söyleyen Mayr, bunu cuntanın kendilerine uygun partilerin kurulmasını serbest bırakmasının ve 6 Kasım 1983 seçimlerinin de değiştirmeye

A. Schumacher'in gazetemize demeci

"Azınlıktan yana politikaya son, herkese iş, karara katılma hakkı, sosyal adalet" Alman Sendikalar Birliği 14-20 Ekim 1985 tarihlerinde yapılacak olan federal düzeydeki eylem haftasını bu belgi altında düzenliyor.

Gerçekten de, sendikalarda örgütlü tüm insanlar gördükleri

"Size muhbirlik teklif etmiyorum ama birlikte çalışabiliriz"

Gazetemizin geçen sayısında Hamburg'da öğretmenlik yapan Kemal Durucan'ın pasaportunun alındığı ve bu olayla ilgili olarak sendikaların harekete geçtiği haberini vermiştik. Sendika kamuoyuna yönelik çalışmaların hazırlığını yaparken Kemal öğretmen de kendisi gibi pasaportu alınanlarla görüşerek bir toplantı yapılmasını önerdi. Bu çalışmaların sürdüğü şu sırada Kemal Durucan'la konsoloslukta geçen konuşmalar üzerine sohbet ettik. Aşağıda bu ilginç diyaloğu yayınlıyoruz.

Kemal Durucan Hamburg'da diğer pasaportu alınanlarla birlikte direniyor.

Kemal öğretmen o sıralarda Türkiye'de bulunan eşi için gerekli bir vekaletnameyi almak için 25 Haziran günü Hamburg Başkonsolosluğu'na gitti. Kapıda pasaport kontrolünden geçtikten sonra, işlemlerini nerede yaptıracağını öğrenip görevli memura başvurdu. Memur vekaletnameyi hazırladıktan sonra kasaya para yatırmasını istedi. Kasadan döndükten sonra da kasa makbuzunu, vekaletnameyi, pasaportunun arasına koydu ve konsolos yardımcısına imzalattırmasını söyledi. **Kemal Durucan** konsolos yardımcısı **Duray Polat**'ın makam odasına gittiğinde cumartesi günü olması nedeniyle uzun bir kuyruk vardı. Sıra kendisine geldiğinde içeri girdi ve pasaportunu verdi. Pasaporttaki ismi okuyan **Polat**ın birden yüz ifadesi değişti ve **"Bu pasaport burada kalacak kardeşim"** diye tersledi.

Kemal Durucan o andan itibaren başından geçenleri ve başkonsolos yardımcısıyla yaptığı konuşmaları şöyle dile getirdi: **"konsolosum bu tavrı karşısında pasaportumun neden geri verilmediğini sordum, o da şimdi cevap vereme yeceğini ve dışarıda beklememi belirtti. Ben de bunun üzerine acelem olduğunu, sorunun ne olduğunu öğrenmek istediğimi dile getirdim. Benim ısrarım üzerine** pekiyi, söyleyeyim kardeşim, siz Türkiye hükümeti aleyhinde çalışma yapıyormuşsunuz onun için Ankara' dan bize talimat geldi, sizin pasaportunuz geri verilmeyecek' **dedi. Tekrar pasaportumun iade edilmesini istediğimde ise, durumu Ankara'ya soracaklarını ve oradan gelen talimata göre bir cevap vereceklerini belirtti ve bu süre içersinde de bana geçici bir belge vereceklerini sözlerine ekledi.** Polat **bana üç ay süreli bir belge tanzim edileceğini söyledi. Bu kadar uzun bekleyemeyeceğimi, acele yanıt istediğimi vurguladım ve** "eğer Ankara'dan buraya talimat geliyorsa, ikinci bir talimatı da hemen alırsınız" **dedim. Daha sonra tekrar aramamı söyledi ve ben konsolosluktan ayrıldım.**

Aradan iki gün geçtikten sonra telefonla randevu alıp, tekrar Polat'ın yanına gittim. Orada iki saate yakın görüştük. Ben hemen konuya girdim ve pasaportumun durumunun ne olduğunu sordum. Konsolosun yanıtı şöyle oldu: 'Ben telgrafla pasaportun iade edilip edilmeyeceğini sordum. Aldığım cevap iade edilmemesi yolundaydı. Elbette bu konuşmamızdan sonra bir rapor gönderebilirsek

bu işi yumuşatabiliriz. Bunun için sizin de bazı adımları atmanız gerekiyor. Ama baştan söyleyeyim size muhbirlik teklif etmek değil amacım". **Bu adımların ne olduğunu sorduğumda** "Kardeşim burada TC Başkonsolosluğu ve hükümeti aleyhinde çalışmalar var, bölücüler var, sendikalar bizim işçilerimize karışıyorlar. Özellikle DGB, IG Metall ve GEW bu türden bildiriler çıkarıyor' **dedi ve kalınca bir dosya getirdi. İçinde sendikaların ve çeşitli kuruluşların yayınladığı bildiriler Türkçeye çevrilmiş olarak yeralıyordu.**

Konsolos önce benim öğretmen olduğumu ve zeki bir insan olduğumu dile getirdi ve birlikte çalışabileceğimizi anlattı. Benim ilgi duymadığımı anlamış olacak ki bu kez de Halkevi ve FIDEF hakkında çeşitli suçlamalar getirdi. Ben bu suçlamaları yanıtladıktan sonra bana memleketimi neden sevmediğimi sordu. Ben de "Türkiye'yi sizden daha çok seviyorum" **yanıtını verdim.**

Uzun süren konuşmamızda Türkiye'deki demokrasi ve özgürlüklerin durumu hakkında görüşlerimi belirttim ve bunların memleketi köstülemek anlamına gelmediğini, olsa olsa yönetime karşı olduğunu anlattım. Bana "sizinle herhalde anlaşamayacağız" **dedikten sonra raporu gönderdikten sonra Ankara' dan gelen talimatı bana bildireceklerini söyledi ve oradan ayrıldım. Aradan bir gün geçtikten sonra tekrar telefon ettim. Bana pasaportumun iade edilmeyeceği bildirildi.**

Bunun üzerine başkonsolos Mehmet Nuri Ezen'le **görüşmek üzere randevu aldım ve tekrar konsolosluğa gittim. Kendisi bana pasaportumun verilmeyeceğini, zaten Türkiye'ye postalandığını, eğer istersem bana geçici bir seyahat belgesi tanzim edilebileceğini ve durumu Türkiye'de kendimin araştırabileceğimi söyledi. Kime başvurmam gerektiğini sorusunu ise sadece içişleri veya dışişleri yetkilileri olarak kaçamak yanıtladı."**

HBV sendikası Essen Bölge yöneticisi Arne Schumacher

sık sözünü ettiği **"sosyal barış"**ın sadece tehlikeye sokulmakla kalmayıp, tersine çoktan Bonn'daki **"terse dönüş politikacıları"** tarafından yok edildiği izleniminden sıyrılmaya olanak yok.

Peki, eğer bu saldırılardan etkilenen örgütlü emekçiler değilse, kim dur diyecek bu **"sürgite?"** Bu nedenle söz konusu kavgada herkes yeralmalıdır.

19 Ekim günü Dortmund'da yapılacak olan eyalet düzeyindeki büyük yürüyüşte yeralmayan tek bir çift ayak bile fazladır.

best bırakmasının ve 6 Kasım 1983 seçimlerinin de değiştirmeyeceğini, savaş hali hükümlerinin hala yürürlükte olduğunu söyledi.

IG-Metal başkanı, askeri mahkeme yargılamalarının DISK yöneticilerine karşı sürdürüldüğünü ve 74 sendika yöneticisi için halaj idam cezası istendiğini vurguladı.

Hans Mayr, **"IG-Metall, Türkiye'de diktatörlere karşı demokratik ve sendikal hakların sağlanması uğruna verdikleri mücadelede emekçilerle dayanışma içersindedir"** dedi. Davaların durdurulmasını, politik tutukluların serbest bırakılmasını, özgür sendikal çalışma koşullarının sağlanmasını istedi.

SENDİKACI GÖZÜYLE

Hedef birlik sendikalarıdır

Ümit KÖSEOGLU

FEDERAL Başbakan Kohl kendi hükümetini **"Savaş sonrası FAC'sinin en başarılı hükümeti"** olarak göre dursun, gerçekler bunun tam aksini belgeliyor. Kısıtlanan bir dizi emekçi hakları bu hükümetin kimden yana, kime karşı olduğunu açıkça gösteriyor.

SALDIRILARIN hedefi on yıllar süren mücadele sonucu elde edilen emekçi haklarının yanında, bu kez doğrudan doğruya birlik sendikalarının kendileridir. Çünkü yetersizde olsa FAC'de çalışanların ücret ve çalışma koşulları gibi bir takım haklarının toplu sözleşmelerle güvence altına alınmasını, giderek genişletilmesini sağlayan sendikalardır. Bunların başında da yerli ve yabancı emekçilerin birlik sendikası DGB ve ona bağlı işkolu sendikaları gelmektedir.

35 SAAT grevleri öncesi **"Sendikaları 1933 yılı sendikaları durumuna getiririz"** diye tehdit savuran İşverenler Birliği yetkilisi, bu sözleri söylerken, sadece laf olsun diye söylemedi.

KAPİTAL ve kabine el ve eylem birliği içersinde sendikaların temeline oynuyorlar. İşsizlikle mücadele yolunu, onun azaltılmasını, sendikaların hareket serbestliğinin kısıtlanmasında görüyorlar. İş piyasasının, toplu sözleşmelerin gelecekte daha esnek ve daha değişken olması gerektiğini söyleyerek, bunu uygulayan ülkeleri örnek gösteriyorlar. Burada işverenlerin ulaşmak istediği, işe alınmaların, ücretlendirmelerin ve çalışma koşullarının onların istediği biçimde düzenlenmesidir. Sendikalar görüşme dışı bırakılmak istenmektedir. **"Al, kullan, at"** teorisinden başka bir şey olmayan bu tür iş politikasına FAC Maliye Bakanı'nın gösterdiği örnek ilginç. Bakan Stoltenberg, **"İş politikası açısından ABD örnek bir ülke"** diyor ve bu konuda ABD'deki **"Esneklik"**i övüyor.

STOLTENBERG'in örnek gösterdiği ve FAC'yi de benzetmek istediği ABD'de çalışanların durumuna ve sendikal haklara bir bakmakta ve bizlerin çıkarınaysa almakta yarar var kanısındayız.

1985 ABD'sinde:

- "Resmi" işsizler oranı yüzde 8,5
- **Reagan'ın başa geçmesinden bu yana işsizler ve yoksullar sayısındaki artış 6 milyon**
- 35 milyon ABD vatandaşı, yani her 7 kişiden biri yiyecek kameşiyle geçiniyor ve kelimenin tam anlamıyla açlık çekiyorlar.
- **New York ve diğer bazı şehir belediyeleri hergün yüzbinlerce aç insana çorba dağıtıyorlar.**
- Milyonlarca emekçinin yıllık ortalama izni **"9 Gün"**. Bu iznin hepsini **"Bir kere de"** kullanmak isteyenlere çıkış veriyorlar.
- **Milyonlarca emekçi işten çıkarmalarda fesihten korunma yasasından mahrum. Heran sebep göstermeden işten çıkarılabilirler.**
- Asgari ücretlerin toplu sözleşmelerle güvence altına alınması diye bir şey yok.
- **Milyonlarca emekçi** "Tam gün" **çalışmalarına rağmen sosyal yardıma başvuruyorlar, çünkü aldıkları ücretle geçinemiyorlar.**
- Kadınlar **"3. sınıf insan"** çünkü erkeklerden yüzde 40 daha az ücret alıyorlar.
- **İşverenlerin aldat ödediği yasal sosyal sigortalar yok. Hasta olan masraflarını kendi cebinden karşılamak zorunda.**
- Tüm olanaklar seferber edilerek işyerlerindeki sendikalar ve sendikal birlik parçalanmak isteniyor. Sadece bu iş için işe alınan özel yetiştirilmiş **"Uzmanlar"** işyerlerinde ücreti en yüksek olanlar.
- **Toplu sözleşme yabancı bir kelime. Sözleşmeler her işyerinde ayrı ve** "Eğer çalışanların yandan fazlası sendikayı istersе" **yapılabiliyor.**

İŞTE FAC patronlarının ve gerici hükümetin özlemini duyduğu ABD'deki işçi ve sendikal haklar. Ve FAC'deki son gelişmelerin, değiştirilmek istenen yasaların gerçek amaç ve hedefi de budur. Bunun için de birlik sendikamız DGB, patronların ve gerici hükümetin boy hedefleridir. Bunu engellemek ise hepimizin en azından işçilik onurudur.

TARİHİ hatırlayanlar bilir, 30 Ocak 1933' de Almanya'da erki ele geçiren Hitler, 1 Mayıs'ı halkla birlikte kutlamış, 2 Mayıs' da da ilk işi tüm sendikaları kapamak, mallarına elkoymak ve yöneticilerini tutuklayıp toplama kamplarına sürmek olmuştu. O günlere **"Adam sende, bir benle mi olacak"** diyenlere sunulan fatura ise, 50 milyon insanın öldürülmesi olmuştu.

Babrak Karmal hükümetinin isteği ile Afganistan'da bulunan Sovyet askerlerine dağıtılmak üzere CIA tarafından hazırlanan sahte Sovyet gazetesi Mannheim hapishanesinde basılıyor.

Kim kışkırtıyor ?

Mannheim hapishanesinde Sovyet ordusunun gazetesi **"Kızıl Yıldız"**ın sahtesinin basıldığı tesbit edildi. Afganistan'da Babrak Karmal meşru hükümetinin isteği üzerine bulunan Sovyet askerlerine dağıtılmak üzere hazırlanan kışkırtma ve anti-propaganda gazeteleri resmi dairelerin bilgisi doğrultusunda ve onların desteğiyle basılıyor. Olay, hapishane maatbasının sahte gazete üretilmesi için kötüye kullanılmasını istemeyen bir hapishane personelinin Alman Komünist Partisi DKP'nin Mannheim'da çıkardığı **"Mannheim Konkret"** gazetesine sahte gazetenin bir kopyasını göndermesi üzerine ortaya çıktı.

İlk bakışta **"Kızıl Yıldız"**ın aynı olan gazetenin içinde yeralan bütün yazılar Sovyet ordusuna yönelik kışkırtma çağrılarıyla dolu. CDU'nun hükümeti oluşturduğu Baden Württemberg eyaleti bu sahte gazetenin hapishane matbaasında bırakmaya kalkışacakları kaygısını dile getirdiler.

Bilindiği gibi geniş halk yığınları tarafından desteklenen Babrak Karmal hükümetini devirmek ve yerine ABD uydusu bir hükümet getirmek amacıyla çalışmalar yapan, silahlı saldırılar, sabotajlar düzenleyen karşı devrimci gerillalar ABD ve yandaşları tarafından maddi olarak askersel ve politik her alanda desteklenivor. Genellikle **"Pakistan'daki iyi haber alan kaynaklara"** ya da sözde **"sığınmacılara"** dayandırılarak verilen haberlerde sürekli olarak gerçekler saptırılıyor, Sovyet ordusunun Afganistan'da katliamlar düzenlediği haberleri yayılıyor. CIA'nın ürettiği Sovyetlerin **"zehirli gaz"** kullandığı haberleri ile kamuoyu yanıltılmak isteniyor.

Ne var ki, olayları yakından izleyenler **"özgürlük savaşçısı"** olarak tanıtılan kişilerin politikasının aslında batılı anlamda demokrasi

Köln Konsolosluğu protesto edildi

F. Almanya'nın Brühl şehrinin 700. kuruluş yıldönümü nedeniyle Belediye Meclisi'nin kutlama haftasında yeralan Melike Demirağ'ın konseri TC Konsolosluğu'nun baskıları sonucu iptal edildi. 20 Eylül'de yapılması kararlaştırılan konserin ilanları üzerine TC Konsolosluğu Brühl Belediyesine başvurarak Melike Demirağ'ın Türk vatandaşlığından çıkarıldığını belirterek konsere itiraz etti. Bu itirazı kabul edilmeyince Türk Kültür Derneği ve İslam Birliği Derneği'ni araya sokarak baskıda bulundu. Sonuçta Melike Demirağ'ın konseri bu derneklerin konser sırasında olay çıkarma tehditleri karşısında iptal edildi. İptal kararına Yeşiller ve SPD'liler karşı çıktılar. Alınan haberlere göre SPD ve Yeşiller Brühl'de bir salon tutarak konseri gerçekleştirmeyi planlıyorlar.

Erft bölgesi SPD milletvekili ve kaymakam Klaus Lennartz ise Köln konsolosluğunun diplomatik yetkilerini aşarak böylesi bir olaya sebebiyet vermesi sonucu Hürth Türkevi'nin 27 Eylül'deki açılışı ve Milli Eğitim Bakanlığı sergisi için yapılan daveti reddetti. **Klaus Lennartz** Köln Başkonsolosu **İlhan Yiğitbaşıoğlu**'na yazdığı ve kopyalarını Bonn Büyükelçiliğine, Hürth ve Brühl belediye başkanlarına gönderdiği mektupta şunları dile getiriyor:

"Misafir bulunduğunuz ülkenin kültürel özerkliğine karışmanız ve iki Türk cemiyetinin zor kullanma tehditini açıkça onaylamanız bana dehşet verdi. Ne kadardır Federal Almanya'da kaldığınızı, düşünceyi açıklama özgürlüğünün demokratik ve çoğunlukçu ilkelerini ve kültür özerkliğini ne ölçüde inceleme fırsatı bulduğunuzu bilmiyorum. Ancak sizi anayasamızda belirlenen temel haklar konusunda aydınlatmayı gerekli görüyorum."

DUYURU

Yılmaz Güney'e saygı

Yılmaz Güney, ölümünün 1. yılında 21 Eylül günü Köln Sporthalle'de Kürt Enstitüsü ve SPD Kulturforum'un birlikte hazırladıkları bir gece ile anıldı. Coşkulu bir havada geçen geceye çok sayıda Türk, Kürt ve Alman izleyici katıldı. Sunuculuğunu tiyatro sanatçısı Rıfkı Öner'in yaptığı gecenin açış konuşmasını Kürt Enstitüsü'nün Bonn Seksiyonu Başkanı Dr. Yekta yaptı. Ayrıca SPD'den Klaus Thüsing, DGB eski başkanı H. O. Wetter, Kürt Enstitüsü Başkanı Prof. Kendal, Fatoş Güney, Ömer Polat ve Nihat Behram konuşmalar yaparak Yılmaz Güney'i çeşitli yönleriyle anlattılar. Geceye Alman şarkıcı ve müzik gruplarının yanısıra Türk ve Kürt sanatçıları da katıldılar.

Lüneburg Yüksek Idari Mahkemesi'nin dehşet verici kararı

İşkence sığınma nedeni değilmiş!

Lüneburg Yüksek Idari Mahkemesi 23 Eylül pazartesi günü aldığı bir kararla kamuoyunun sert tepkilerine hedef oldu. Skandal olarak nitelendirilebilecek bu karara göre sığınma başvurusunda bulunan bir kişi ülkesine geri döndükten sonra kesinlikle işkence görecek bile olsa, bu kendisine sığınma hakkı tanınması için neden değil. Mahkeme bu kararıyla ilk celsede sığınma isteminin reddine karşı itirazı kabul edilen bir Kürt'ün sığınma hakkını kaldırdı. Mahkeme heyeti kararı gerekçelendirirken, "devlete karşı işlenmiş suçların cezai koğuşturması sırasında işkence uygulanması politik bir nitelik oluşturmaz" görüşünü savundu.

Mahkeme Türkiye'de işkencenin geleneksel olarak uygulandığını ve ahlak dışı bir olgu olmadığını iddia ettikten sonra davacının ülkesine geri döndükten sonra eziyet görmeyeceğinin kesinlikle söylenemeyeceğini de itiraf etti. Yargıçlar bunun önemli olmadığını da gerekçelerinde öne sürdüler. Karar gerekçesinde protestolara yolaçan diğer bir görüş de, Türkiye'de uygulanan yasaların sözkonusu tarihsel koşullarda devlet düzenini sağlamanın bir ifadesi olduğu ve işkencenin ise Türkiye'nin çocuk eğitiminde de görülebileceği gibi zor kullanmaya yatkınlığından kaynaklandığı iddialarıdır. Ne var ki, yargıçlar Hitler döneminde Almanya'da en barbar işkencelerin uygulanması ve yeryüzünde kullanılan işkence aletlerinin yaklaşık tümünün ABD'de üretildiği gerçeğine kararın nedenlendirmesinde yer vermediler.

Bilindiği gibi CDU ve CSU partileri sığınma yasasında gerici yönde önemli değişiklikler yaparak bu anayasa hakkını pratikte yoketmek istiyorlar. Federal İçişleri Bakanı Zimmermann'ın hazırladığı tasarıya göre sığınma başvurusunda bulunanların da, geldikleri ülkelerdeki FAC temsilciliklerinden vize almaları ve sığınması kabul edilenlerin her iki yılda bir denetimden geçirilmeleri ve dosyalarının yeniden incelenmesi gibi yükümlerin getirilmesi söz konusu.

Lüneburg Yüksek Idari Mahkemesi'nin kararı bu doğrultuda incelendiğinde Federal Almanya'da sığınma hakkına yönelik saldırıların bir parçası olduğu görülüyor. Diğer taraftan da gerici politikacıların yanısıra Alman Neonazileri **"ekonomik mülteciler", "iltica cı seli"** gibi kavramlarla toplumda sığınmacılara karşı düşmanlık aşılamaya çalışıyorlar.

FKP merkez yayın organının geleneksel bayramı yapıldı

Humanite Bayramında yüzbinler George Marchais'i dinlerken

Avustralya haberleri

Reha Isvan'la dayanışma

Sydney'de yaşayan Türkiyeli emekçi kadınların yığın örgütü Türkiyeli Ilerici Kadınlar Derneğinin (TIKD) Türkiye Barış Derneği yöneticilerinden Reha Isvan'la dayanışma kampanyası Avustralya'da büyük ilgi topladı. Konu ile ilgili görüşlerini aldığımız başkan Sevgi Onur aralarında bakan, milletvekili ve senatörlerleçok sayıda belediye başkanı ve din adamının da bulunduğu binden fazlâ barışseverin Reha Isvan'ın 60. doğum yıldönümü nedeniyle hazırlanan kartları Türkiye'ye postaladıklarını, dayanışma eylemlerinin değişik yöntemlerle süreceğini açıklamıştır.

Baden Württemberg eyaleti bu sahte gazetenin hapishane matbaasında basılmasına izin vererek Federal Hükümetin sorumluluk alanı olan dış politikaya müdahale etmesi kamuoyunda sert tepkilere yolaçtı.

Sahtekarlığın hapishanede yapılmasının nedeni ise görevi kimin verdiğinin belli olmaması şeklinde değerlendiriliyor. Politik gözlemciler bugün sahte ordu gazetesi basanların yarın sahte rubleler basarak Sovyet ekonomisini zor duraslında bazılı anlamda demokrasi ve insan haklarıyla ilgisi olmadığını ve Karmal hükümetinin halkın sosyal, kültürel, düzeyinin geliştirilmesi, köylünün toprak sahibi olması, işsizlere fabrikalar açılması yolundaki politikasıyla da taban tabana zıt olduğunu görüyorlar. Bu sözde **"özgürlük savaşçıları"**nın ABD ve yandaşlarının saldırgan politikasının birer kuklası olmaktan öte gidemediği de dikkatlerden kaçmıyor.

DUYURU

Mannheim Belediyesi ve SSCB Büyükelçiliği Mannheim'da "Uluslararası Sovyetler Birliği Kültür Günleri" düzenledi. 20 Ekim 1985 tarihine kadar sürecek bu etkinlikler çerçevesinde Sovyet insanlarının yaşamları, kültürlerinin yanısıra SSCB'nin uzay ve sanayi alanındaki başarıları sergilenecek.

Liselotte Funcke üç yıl içinde geri dönüş hakkını savunuyor

Gazetemizin 5 Nisan 1985 günlü 54. sayısında ortaya atılan ve FIDEF'in 9. dönem çalışma raporunda da savunulan**"çalıştığı ülkeden kendi ülkesine kesin dönüş yapan bir işçinin üç yıl içinde geri dönüş hakkı"** Federal hükümetin yabancılar sorumlusu **Liselotte Funcke** tarafından benimsendi.

Liselotte Funcke Bonn'da bir basın toplantısı yaparak kesin dönüş yapan yabancıların sadece yüzde 5'inin biriktirdiği paralarla iyi bir yatırım yaptığını, çocukların ülkelerine uyum sağlamakta güçlük çektiğini ve eğitimlerinin problem olduğunu, belirterek, kesin dönüş yapmış yabancıların üç yıl içinde F. Almanya'ya geri dönme olanağına sahip olmalarını savundu. Funcke ayrıca Almanya'da 8 yıl yaşamış yabancılara sınırsız oturma izni verilmesini istedi.

Hatırlanacağı gibi gazetemizde Erhan Özçelik imzalı yorumda **"kesin dönüş yapan bir kişi üç yıl gibi belirli bir süre içinde oturma ve çalışma gibi hiçbir hakkı yanmaksızın çalıştığı ülkeye tekrar geri dönebilmelidir. Bu süre içinde kendisine işsizlik, hastalık, çocuk parası gibi tüm hakları kendi ülkesinde ödenmeye devam edilir. Bu süre içerisinde ülkesinde geçimini sağlayamayan, sorunlarını çözemeyen işçi aynı haklarla bıraktığı yerden tekrar eski çalıştığı ülkede yaşamını sürdürür. Bu istem çeşitli Avrupa ülkelerinde, sendikalar, göçmen işçi örgütleri ve demokratik kuruluşlar tarafından desteklenmelidir."** denilmekteydi.

Yabancı işçilerin sorunlarını çözümleyici kolaylıklar kesin dönüş şartına mı bağlanıyor

Konuyla ilgili gazetemizin kupürü ve Bayan Liselotte Funcke

Yine FIDEF 9. dönem çalışma raporunda da aynen **"FIDEF olarak geri dönen yurttaşlarımızın, Federal Almanya'ya geri dönüş garantileri olmasını talep ediyoruz. Türkiye'ye dönen yurttaşlarımızın yerleşmeleri, bir iş sahibi olmaları ve bunun sonuçlarını görmeleri, çocuklarının eğitim sorunları için belirli bir zamana gereksinim duyacakları dikkate alınmalıdır. Bu süre üç yıl olmalıdır. Üç yıl içinde Federal Almanya'ya geri dönmek isteyenler için geri dönüş garantisi verilmelidir. Bu üç yıllık süre içinde yurttaşlarımızın Federal tüm hakları geçerliliğini korumalıdır"** denilmektedir.

Reagan yıldızlara dokunma

İki gün için kurulan koca bir şehir. Bir milyonu aşkın ziyaretçi... Fransa'nın tüm illerinden gelen FKP örgütlerinin standları yanında, 105 işyerinde grev, boykot, işgal gibi savaşım vermekte olan işçilerin standları... Uluslararası bölümde başta sosyalist ülkeler olmak üzere hemen tüm ülkelerin komünist partileri ve çeşitli ulusal kurtuluş hareketleri... Ve her yanda büyük pankartlarla **"Mandela'ya Özgürlük"**. Ve ayrıca barışın şirili pankartı **"Reagan Yıldızlara Dokunma."**

FKP Merkez yayın organı Hümanite gazetesinin her yıl yapılan geleneksel bayramının ana çizgileri bunlar. Bayram bu yıl 14-15 Eylül tarihlerinde Paris yakınında COURNEUVE Parkı'nda yapıldı. Genel olarak eylülün ikinci haftasında yapılan bu bayram, yeni çalışma yılının başında FKP'nin ulusal ve uluslararası düzeyde politik değerlendirmelerini kamuoyuna açıkladığı ve örgütlerine savaş hedeflerini gösterdiği bir gösteri niteliği kazanır.

Gelecek yıl mart ayında yapılacak milletvekili seçimleri ile ilgili tartışmaların Fransa politik yaşamında en yoğun bir biçimde ağırlığını duyurduğu, resmi olmayan seçim kampanyasının tüm partilerce başlatıldığı ve özellikle diğer politik güçlerin FKP'yi iyice zayıflatarak politik yaşamdan iyice izole etmeyi amaçladıkları bir ortamda yapılan bayram bu yüzden ayrı bir önem kazanıyordu.

FKP Genel Sekreteri Georges Marchais, yüzbinin üzerinde bir kalabalığın dinlediği konuşmasında, bayrama katılan uluslararası komünist partileri ve ulusal kurtuluş hareketlerinin temsilcilerini selamladıktan sonra FKP'nin kendileriyle **"adalet, özgürlük, barış ve silahsızlanma, ve sosyalizm"** yolundaki ortak savaşlarında tam bir dayanışma içinde olduğunu belirtti.

Fransa'da iktidarda bulunan Sosyalist Parti'nin artık tümüyle patronların çıkarları yönünde bir politika yürüttüğünü ve bunalımın ağırlığını giderek daha fazla emekçilerin sırtına yüklediğini belirterek, bunalımdan çıkış yolunun başka bir politika izlemekle olacağını, bu yönde çeşitli somut öneriler yaptıklarını açıkladı ve çıkış yolunun FKP'nin gittikçe daha güçlenmesiyle açılabileceğini vurguladı.

Atılım standı

Bayramın uluslararası bölümünde diğer komünist partileri ve ulusal kurtuluş hareketlerinin standları yanında Türkiye Komünist Partisi merkez yayın organı **"ATILIM"** da yerini almıştı. Sürekli bir ziyaretçi kalabalığı ile dolup boşalan stand'da TKP'nin çeşitli Türkçe yayınlarından başka Fransızca olarak birçok parti belgelerinin çevirileri, Türkiye'deki durum üzerine hazırlanmış bir dosya, ATILIM'in Hümanite Bayramı için hazırlanmış özel baskısı bulunuyordu. Iki gün boyunca Türkiye'deki durum, tüm ülkede ve özellikle Türkiye Kürdistanı'nda sürdürülen kanlı baskılar, verilen savaşımlar üzerinde bilgilenen ve dayanışmalarını ileten ziyaretçiler aynı zamanda devrimci marşlarımızı ve türkülerimizi dinlediler.

Georges Marchais Atılım standında

Yoğun ziyaretçi kalabalığı yanında ayrıca birçok diğer uluslardan partilerin delegasyonları da ATILIM standını ziyaret ederek görüşmelerde bulundular. Pazar günü FKP Genel Sekreteri Georges MARCHAIS, yanında Politik Büro Üyesi ve Dış İlişkiler sorumlusu Maxim GREMETZ ve başka Merkez Komitesi üyeleri ile birlikte ATILIM standını ziyaret ederek dayanışma ve başarı dileklerini bildirdi.

Brüksel'deki şenlikte TKP merkez yayınorganı ATILIM da iki standla yer aldı.

Brüksel'de "Drapeau Rouge" şenliği

Belçika Komünist Partisi'nin Merkez yayın organı **"Drapeau Rouge"** gazetesinin basın şenliği 21-22 Eylül tarihleri arasında Brüksel'de yapıldı.

Başta Sosyalist ülkeler olmak üzere, çok sayıda Komünist Partisi merkez yayın organlarının temsil edildiği şenliğe TKP'nin merkez yayın organı ATILIM'da iki standla katıldı.

Her iki stand da başarılı, çarpıcı çalışmalar yaptılar. Politik standın etkinliğini artıran en büyük nedenlerden biri de TKP Merkez Komitesi'nden bir delegasyonun standı ziyareti ve 65. kuruluş yıldönümü dolayısıyla bir konuşma yapmasıydı.

Bu arada değişik kardeş Komünist Partilerle görüşmeler yapıldı. Kalabalık bir Türkiyeli topluluğunun katıldığı bayramda DIBAF'ta bir stand açtı.

Standlar arasındaki dostça ilişkiler karşılıklı ziyaretler **"SOL BIRLIK** ruhunun Belçika'da da gün geçtikçe güçlendiğinin kanıtı oldu.

Toplantı, Belçika Komünist Partisi temsilcilerinin yanı sıra diğer Partilerin merkez yayın organları temsilcilerinin de katıldığı kokteyle sona erdi.

şik yöntemlerle süreceğini açıklamıştır.

Bu arada TIKD 8 Eylül'de yaptığı olağanüstü genel kurul toplantısında Avustralya Demokratik Türk Dernekleri Federasyonu'ndan ayrılarak çalışmalarını bağımsız olarak sürdürme kararı almıştır.

DISK'le dayanışmaya önemli bir destek

Avustralya'daki sendikaların üst kuruluşu ACTU'nun 9-13 Eylül tarihleri arasında Sydney' de yaptıkları genel kurulda DISK ile dayanışma dile getirildi.

Başbakan Turgut Özal'a gönderilmek üzere açılan imza kampanyasını 135 sendikadan 434 delege imzaladı. İmza kampanyası metninde "DISK üzerindeki baskılara son verilmesi, sendikacıların tümünün serbest bırakılması, sendikal hak ve özgürlüklere konan yasak ve kısıtlamaların kaldırılması ve DISK'in çalışmalarına yeniden başlaması" istemleri dile getirildi.

Genel Kurul Güney Afrika' daki son gelişmeleri de değerlendirerek ırkçı Güney Afrika rejimini kınadı.

Türkiyeli Emekçiler Toplum Merkezi

Sydney'de yaşayan Türkiyeli emekçiler 15 Eylül 1985'de **"Avustralya Türkiyeli Emekçiler Toplum Merkezi"**ni kurdular. 11 kişiden oluşan geçici yönetim kurulu Bayram Özen'i başkanlığa seçti. Özen yaptığı açıklamada **"Toplum merkezimiz Türkiyeli emekçiler arasında birlik ve dayanışmayı pekiştirmek, yetkili makamlar karşısında toplumumuzu temsil etmek, sorunlarını dile getirmek ve çözümler önermek, ekonomik, demokratik, sosyal haklar için etkin çaba sarfetmek, Avustralya demokrasi güçleri ile Türkiyeli emekçiler arasındaki dayanışma ve kaynaşmayı geliştirmek, Türkiye'deki demokrasi güçlerine ve ülkemizdeki demokrasi mücadelesine destek vermek ve insanlığın birincil sorunu barış uğraşında Türkiyeli toplumun yığınsal etkinliğini yükseltmek amaçı ile kurulmuştur"** demiştir.

sayfa 7

Okurlarımızdan Mete Parlar'ın Türkiye izlenimleri

Türkiye'de ne var,ne yok?

Geçen yıl Istanbul'da Topkapı'dan Beyazıt, Eminönü istikametinde yürümüş, çeşitli izlenimler edinmiştik. Yolumuz bu yıl yine aynı bölgelerden geçti. Geçen yıldan bu yıla, dükkanların vitrinlerindeki etiketlerin üzerindeki fiyatlardan başka herşey hemen hemen aynıydı. Haa, Bulgaristan yolculuğumuzu da unutmayalım. Kurallara tamı tamına uyduğumuzdan ne bir ceza ödedik, ne de polisçe yolumuz kesildi.

Bulgaristan'ı gece geçiyorduk, aniden arabanın farlarından biri bozuldu. Sofya'da bir kontrol noktasında polis durmamızı işaret edince, arabadaki arkadaşların beti benzi soldu. Çünkü boyalı basının Bulgaristan'a attığı çamurlara gözü kapalı inanan arkadaşlardı.

Ama polis bize sadece belki farketmemişizdir diye farın bozuk olduğunu söyledi. **"Gece dükkanlar kapalıdır, ampul bulamazsınız, dikkatlice yolunuza devam edin"** dedi. Bu davranış karşısında yanımızdakilerin kuşkuları da eriyiverdi.

Sivas'da bir lokantada çalışan nın içindekiler sağ olarak çıkmışlar. Öndeki arabanın sürücüsü lokantıcılardan yardım istemiş. Arabalardan biri kaza geçirenleri Akşehir devlet hastanesine götürürken, diğeri de eşyaları lokantaya taşımış. Daha sonra içinde iki polis olan bir polis arabası gelmiş. Arabayı incelemişler, raporlarını tutmuşlar. Sonra sürücüden arabanın kağıtlarını istemişler.

Alamancı lokantada bıraktığı eşyalarını almak için geri dönmüş, polisler arabanın başında kalmışlar. Genç polislerin yanına geri döndüğünde, arabada bulunan oldukça pahalı radyolu teybi, kaza mahalline koyduğu yeni ikaz üçgenini ve vites kolundaki topuzu bulamamış. Polisler de arabada bunların bulunmadığını raporlarına eklemeyi ihmal etmemişler. Bunları anlatan garson **"Aman ağabey yollarda dikkatli gidin. Buraları Almanya'ya benzemez, Allah kazadan beladan biraz da polislerden korusun"** dedi. Yemeğimizi yedikten sonra devam ettik.

Sivas Lisesi müdürlüğüne getirildi. Göreve başladığı andan itibaren kendisi gibi faşist tarih öğretmeni Cahit Gültekin'i kendine müdür başyardımcısı olarak seçmişti.

Sivas Milli Eğitim Müdürlüğü' ne getirilen faşist Mehmet Gökcen de, faşist olmayan öğretmenlere karşı baskı uygulamakta, sudan bahanelerle öğretmenlere soruşturmalar açtırmakta.

Haydee satılık asker var

Yolda, askerliğini Beytülşabap' ta yapıp terhis olan bir gençle karşılaşıyoruz. **"Ağabey bütün işimiz çarpışmak"** diye söze giriyor. **"Sicilleri benim gibi iyi olmayanları operasyonlarda en önde sürüyorlar. Adamlar oranın adamları, bizlerse Istanbul, Izmir daha doğrusu batıdan toplanmışız aniden ortaya çıkıyor, sonradan kayboluyorlar. Hele bir keresinde onları bir köye sıkıştırdık, köyü çembere aldık. Herifler sanki yerin dibine girdiler. Ateş emri verilliyor. Ama ateş edemezsin ki, çoluk çocuk meydanda. Dayaktan geçirdiler, falakaya yatırdılar, bize kadın ve genç kız sayısının da az olmadığını büyük bir acı duyarak bilmemiz gerekiyor.

DOGU MEKTUBU / Fırat DILGEŞ

Kara manşetler neleri gizliyor

Gazeteler günlerce "Mehmetçiğin ayrılıkçı çetelere karşı kahramanca yürüttüğü" operasyonlardan sözetti. Sanki herşey dağlarda, tepelerde oluyormuş havası yaratan bu iri iri puntolarla kapkara haykıran gazete başlıkları Kürt halkı üzerindeki eşi görülmemiş baskıları, sorgusuzsualsiz kurşunlanmış kardeşlerimizin kırmızı kanlarını gizliyor. TRT'nin antenlerinden yayılan uğursuz "başarılı operasyon" açıklamaları ülkemiz halklarını bölmek, Kürt emekçileri ile Türk emekçilerinin faşist rejime karşı omuz omuza savaşımını önlemek, faşist rejimi yıkabilecek tek alternatif olan demokrasi güçlerinin birliğini parçalamak amacı taşıyor.

Türkiye Kürdistanı'ndaki gerçekler hiç bir zaman gazetelerin yazdıklarından, radyo ve televizyonun yaydıklarından bu derece uzak olmamıştı. Bir yanda zincir halkaları gibi birbiri peşisıra gelen "huzur", "güneş", "poyraz" operasyonları Kars'tan Urfa'ya kadar uzanan geniş çember içerisinde yaşayan milyonlarca insana yaşamı zehir etti. Yürürlüğe konan yeni polis yasasıyla birlikte, Kürtlerin yoğun olarak yaşadığı illerin hemen hemen tümünde sıkıyönetimin de sürdürülmesi baskı ve terörün sona erdirilmek istenmediğinin kanıtından başka nedir?

Bir yıldan fazladır süren, son üç ay içerisinde bir kat daha yoğunlaştırılan (Bu dönemdeki baskılar 12 Eylül rejiminin başından beri uygulanan insafsız baskılardan da gözle görülür biçimde fazladır) jandarma ve komando arama taramalarında, geçmişte faşist çetelerin yer edinemediği, Kürt ulusal bilinçlenmesinin yoloaldığı hemen hemen tüm kasabalar tek tek kuşatıldı. (Diyarbakır' ın tüm ilçeleri başta) Kuşatmalar sırasında bu kasabalara giriş çıkış yasaklandı. Evler tek tek arandı. Aramalar boyunca faşist subayların yönetiminde evlere dalan jandarma ve komandolardan hiç bir ev sahibi insanca bir davranış görmedi. Dayaktan geçirdiler, falakaya yatırdılar, bize kadın ve genç kız sayısının da az olmadığını büyük bir acı duyarak bilmemiz gerekiyor.

Önce karpuz, sonra dayak yedi

Kaymakamlık önünde karpuz yemenin cezası

Sakıp'a sille tokat

Bir süre önce Milliyet gazetesinde yeralan, birkaç satır ve bir fotoğraftan oluşan bir haber acaba dikkatleri çekti mi? O günlerde basın Mehmetçiğin Ağrı dağını kurtarışını ballandıra ballandıra anlatıyordu. Devrimci savaşımın Kürt ulusal bilinciyle kaynaştığı küçük bir Kürt kasabası Doğubeyazıt'ta öğle sıcağı altında bir gölgelikte karpuz yiyerek serinlemek isteyen küçük çocuklarımızın polis ve bekçilerin tekmeli, coplu saldırısının bir gazetecinin objektifiyle de resimlendiğine bu haberle tanık olduk. Yaşları 10 dolaylarında olan bu Kürt çocuklarının suçu kaymakamlık binasının karşısına düşen bir trafonun gölgesinde karpuz yemekmiş! Gündüz gözüyle, şehir meydanında polis ve bekçiler küçücük çocukları yakalayıp dövmüş, alınmayan insanlara neler, neler yapılmıyor? Bu barbarlıkları gözleriyle gören, yaşayan insanlar olarak Evren-Özal diktatörlüğünün, bu faşist çetenin yaydığı yalanlara inanlara rastladığımız zaman -bu çok seyrek oluyor- hayrete düşmemek için ne kadar çaba harcasak da başarılı olamıyoruz. Çünkü sanılmasın ki az önce gazetede yeralan çocuklara saldırı haberi öyle tek-tük rastlanan olaydır. Şimdi Diyarbakır çarşısında birkaç saatlik bir gezi bu tür olaylarla defalarca karşılaşmaya yetiyor. Şu karaünlü polis yasasının çıktığını duyurmak istercesine ellerinde tüfek, cop ve telsizleriyle Diyarbakır'ın cadde ve sokaklarını dolaşan, tam bir korsan grubu edasıyla çayhanelere dalan polisler, terör havası yaratmak için insanları yalnızca bıyığının dudaklarının üzerine sarkıp sarkmadığına nin düğmelerinden bir-ikisini açması polisten tekme-tokat dayak yemesine, "ne vuruyorsun" diye sorması ise sonunun nereye varacağı belirsiz "gözaltı seyahati" nin başlamasına yolaçıyor.

Tüm bunların yüzlerce, bazen binlerce insanın gözü önünde cereyan ettiğini bir kez daha tekrar etmek istiyorum. Herkesin gözü önünde bunları yapanların kuytuluklarda neleri, neleri yapabileceğini düşünmek gerektiği kuşkusuzdur. Bunun üzerinde yeteri kadar düşünülmelidir ki faşist çetelerin yönlendirmesiyle yayınlanan Kürt halkına karşı haberlerin ne derece yalan ve gerçekleri gizlemeye yönelik olduğunu anlayabilelim.

Bu zulüm, bu baskı ve terörü anlattıysak Kürt halkının yıldığı, korktuğu, bir köşeye sindiği sonucu çıkarılmasın. Geçen yıl Ocak ayında Diyarbakır Askeri Cezaevi'ndeki tutukluların direnişi boyunca hergün binlerce Diyarbakırlı ana-babanın cezaevi etrafında toplanması, zaman zaman "kahrolsun faşist cunta" diye haykırması, tek başına bu bile, Kürt halkının direniş gücünü yeterince gösteriyor. Şimdi faşist teröre, bu terör ve baskıyı kişiliklerinde simgeleyen polis ve komandoya yönelik küfürler artıyor. Aynı zamanda halkın savaşımının başarıya ulaşabilmesi için geçmişten on kat daha örgütlü yürütülmesi gerektiği düşüncesi de öne çıkıyor.

Şimdilik legal basın yayın organlarından hiç biri -zor koşullarda olumlu yayın yapan kimi dergileri de dahil- bu yalanların içyüzünü açığa çıkarabilecek durumda değildir. Görece geniş kesimlere ulaşabilme olanağına sahip, Kürdistan gerçeklerini açıklayan tek kaynak "TKP'nin Sesi" ve "Bizim Radyo"dur. Şunu da eklemek isterim ki, Batı Avrupa' da Kürt halkıyla dayanışma amacıyla, faşist terörün Kürdistan' daki sonuçlarını duyurma istegiyle yükseltilen her ses, bu sesi yükseltenler kendi seslerini çok cılız bulsalar da büyük önem taşıyor, Kürt halkı arasında duyu-

müzdakilerin kuşkuları da eriyiverdi.

Ne demiştik? Evet İstanbul'da büyük değişiklikler görmedik. Şu bizim Türkiye'yi şöyle bir dolaşalım dedik.

İzmir Basma Mensucat Sanayi Fabrikası

Bu fabrikada çalışan işçilere darbeden bu yana çeşitli baskılar yapılmış. Fabrikaya yeni atanan emekli bir albay olan personel müdürü işyerinde askeri disiplin uygulamaya başlamış. İlkönce yasal olan yarım saatlik yemek paydosunu yürürlükten kaldırmış. Amaç üç vardiya çalışan fabrikanın makinalarını 24 saat aralıksız çalıştırmak. Anlaşılacağı gibi hem yasal yarımşar saatlik yemek molalarının onbeşer dakikaları yutulmuş, hem de birer ikişer dakikalık gecikmelerde yemek sırasını bekleyen öteki işçilerin sinirlenip arkadaşlarıyla aralarının açılmalarına meydan verilmiş. Müdür bey bununla da kalmamış tuvalet ihtiyaçlarını beş dakikayla sınırlamış. Hem de nasıl sınırlama, tuvalete gidecek işçi önce bölüm şefini bulacak, tuvalete gideceğini haber verecek, işini bitirdikten sonra bölüm şefini tekrar bulacak, işini bitirdiğini haber verecek. Eğer işçi bütün bu işleri beş dakika içinde yapmazsa müdür bey, işten çıkarma için yeterli bir sebep sayıyormuş. Artık işçiler kabız olmaktan korkar hale gelmişler.

Eee, işçi bu, boynunu büker, durur durur sonra bir birlik olur, başını şööyle bir kaldırır ki, o zaman ondan korkula. Basma Mensucat Sanayiinde de böyle olmuş. İşçilerin hepsinin yoğun tepkisini gören sendika temsilcileri vurmuşlar masaya yumruklarını, uygulama kalkmış.

Hırsız polis-Polis hırsız

İzmir'den şöyle bir Konya ovasına uzanalım dedik. Çıktık yola, Akşehir'e 20 km kala acıktık. Orda bulunan bir yol üstü lokantasına girdik. Başımızda bir yanında tüy bulunan fötr şapkalardan yok ama yine de anlaşıldı Almancı olduğumuz. Başladı garsonlar anlatmaya.

Bizim orada olduğumuzdan iki gün önce iki Almancı araba Konya'ya doğru içleri insan ve eşya dolu seyrediyorlarmış. Lokantaya yüz elli metre uzaklıkta arkadan gelen genç Almancı direksiyon başında uyuya kalmış, araba şarampole yuvarlanmış. Allahtan arabaten sonra devam ettik.

Sivas'da bir lokantada çalışan öğrenci-garson kardeşimizden şunları dinledik.

Sivas Milli Eğitim Müdürlüğü'nde faşistler kadrolaşıyor

Milli Eğitim, Gençlik ve Spor Bakanı Vehbi Dinçerler döneminde faşist kadrolaşma hızla tırmandırılmakta, bunun bir parçası da Sivas Milli Eğitim Müdürlüğü'nde açık ve seçik olarak görülmekte. Sivas Milli Eğitim Müdürlüğü'nde görev yapan Ali Rıza Can, Sami Göksel ve Ateş Güdüllüoğlu adlarındaki üç müdür muavini demokrat kişiler olduklarından görevlerinden alınarak çeşitli okullara sürgün edildiler. Bunların yerine faşist öğretmenler atandılar. Bunlardan biri, Ülkü-Bir'in Başkanı Yılmaz Doğan, diğeri de MHP'li Hayrullah Erez. Bir zaman sonra

nasıl olduysa Ateş Güdüllüoğlu da tekrar eski görevine döndü. Müdürlükte çalışan tüm ilerici personel alevi oldukları gerekçesiyle yerlerinden edildiler. Özlük İşleri Başkanlığına faşist Mehmet Yıldırım, Sivas Lisesi'nin müdürlüğüne de Hüseyin Kosi atandı. 1978-1982 yılları arasında Antakya'da faşist örgütlenme için çalışan Hüseyin Kosi daha sonra ödüllendirilerek diğer. Ateş emri veriliyor. Ama ateş edemezsin ki, çoluk çocuk meydanda oynuyor. Emir verenler için birşey değil, ama ateş edip kazayla bir köylüyü vurursan bil ki satılacaksın. En yakın arkadaşımı sattı komutan ağabey. Bunlar bir köye baskına gidiyorlar, arkadaşım yanlışlıkla bir köylüyü vuruyor. Köylünün dayısı komutana gelip 2,5 milyon lira veriyor. Vuranın kim olduğunu öğreniyor. Sonra kıstırıp arkadaşımı vuruyorlar. Ağabey bizim köylüyle konuşmamızı yasakladılar. Hoş onlar da Türkçe konuşmayı bilmiyorlar. Biz Kürtçe ekmeğin, suyun adını öğrendik. Ekmek ve su ver diyoruz getirip veriyorlar. Bize yardım et sin diye bütün kaçakçılara silahları iade edildi. Onlar bize hem takipçi yol göstericiyorlar, hem de arananların isimlerini söylüyorlar. Bunun yanında kaçakçılık yapmalarına izin var tabi. Bir görsen bütün subaylarda boy boy müzik setleri. Bir senedir çadırda yatıp kalkıyoruz. Tam cehennem orası. Kurtuldum ya, memlekete dönünce bir kurban keseceğim."

Keşke diyoruz biraz daha konuşabilseydi. Keşke şu lokantaya biraz daha önce girseydik. Düşüne düşüne arkasından çıktık. Acele ile kalkan otobüse doğru yürürken vedalaşıyoruz.

Federal Almanya'dan bir okuyucumuzun askerlik izlenimlerini anlatan mektubu

Bedelli askerlik mi, soygun mu?

Ben 19. dönemde Burdur'a gittim. 14.6.1985 günü kapıdan girdiğimde koca bir kalabalıkla karşılaştım. Herkes çavuşlar tarafından oradan oraya sürülüyorlardı. İşte o anda burasının Tercüman Gazetesinin anlattığı piknik yeri olmadığını anladım.

İlk gün spor eşofmanı, spor ayakkabısı, iğne, iplik ve ayakkabı boyası için 8400 lira para topladılar. Yani 3400 mevcut askerden toplam 28.560.000 lira aldılar. Verdiğimiz 15.000 DM yetmiyormuş gibi oradaki soygunun ilk hamlesi yabancı ülkelerden gidenlerin şakağında patladı.

29.6.1985 günü yemin töreni yapıldı. Törene bir zamanlar K. Maraş Sıkıyönetim Komutanı olan 58. Tümen Komutanı Tümgeneral Yusuf Haznedaroğlu geldi, bir konuşma yaptı. **"Yabancı ülkelerde çalışan siz aziz Türk evlatları, yurt dışında çalışarak şerefle Türkiye'yi temsil ediyorsunuz. Koşarak vatan hizmetini yapmaya gelip değerli Türk Ordusuna katılmanız vatana, millete ve orduya bağlılığınızın açık bir ifadesidir. Değerli arkadaşlarım yabancı ülkelerde bulunan vatan hainlerine kulak vermeyin. Onlar sizleri vatandan koparmaya, ve beyinlerinizi zehirleyerek sizleri çalmaya çalışıyorlar. Bunlara karşı uyanık olun."**

Gerçekten insanı vatanından koparan kişiden daha haini olamaz. Bir gün dışişleri bakanlığından gelen iki kişi bir konferans verdiler. **"Arkadaşlar, bizler sizler için yeni bir yasa çıkardık. Bu yasaya göre Alman makamlarına bildirmeksizin çifte vatandaşlıktan yararlanacaksınız. Türk pasaportunu Alman makamlarına göstermeksizin, herhangi bir şekilde elinizden alındığını ileri süreceksiniz, oranın vatandaşlığına müracaat edeceksiniz. Bunu yaparken konsoloslıklarımızda bulunan formları da doldurup bize bildireceksiniz. Vatandaşlığa alınınca da bize bildirecek-**

siniz, derhal nüfusunuzun karşısına başka bir ülkenin de vatandaşı olduğunuz yazılacak. Böylece çifte vatandaş olursunuz, Türk pasportunuz da sizde kalır. Bu bizimle sizin aranızdaki bir sırdır, Alman makamları bilmemelidirler." Adam işçilere pasaportunuzu saklayın diyor. Pasaport ortaya çıktığında rizikosunun kime ait olacağını açıklamaksızın yabancı bir devletin vatandaşı olun diyor. Sormak gerek doğacak çocuklarımıza Türk yurttaşı mı, Alman yurttaşı mı diyeceğiz. Şimdi bunlar bu konuşmalarıyla vatandaşlarımızı vatandan koparmaya çalışmıyorlar mı?

Mecburi bağışlar

Şeker Bayramının 4. günü Türk Hava Kuvvetleri komutanlığına ait zarflar dağıtılarak **"bu senenin zekatını Hava Kuvvetleri'ne yapacaksınız"** dediler ve herkesi para vermeye mecbur tuttular. Sonra sıra Kara Kuvvetleri'ne geldi. 1000'er TL. vermeye mecbur tuttular. Aynı gün öğleden sonra Mehmetçik Vakfına sıra geldi. Yine birgün masalara tuz konulacak diye tuz parası topladılar.

Bir gün Orta Ağır 1. Bataryada dövülerek iç kanaması geçirip ölen Malatya'nın Pötürge kazasından 18 aylık bir asker için söylentilere göre 2.400.000 liranın üstünde para toplandı.

Bir gün de dakikalık resim için 600'er TL. para toplandı. Terhis olmamıza bir hafta kala tugay hatırası olarak porselen tabaklar satıldı. Peşinden Genel Kurmay tarafından hazırlanmış 3000 lira fiat konulmuş kataloglar satıldı. Almayanlar tek tek tesbit edilerek almaya zorlandı.

Rus değil ya

Revir doktoru Abdullah Tülü'nün hastalara sözleri **"Şunlara bak it sürüsü gibi", "Toplayın köpekleri ian"** Durumu Top. Kd. Alb. Erkan Başkanı Cemalettin Güner'e ilettiğimizde bize şunu dedi: **"Arkadaşlar doktor kadromuz az. Haliyle onun da canı sıkılıyordur. Bunları küfür saymayın. Annenize, kızkardeşinize sövmüş mü? Bunlar küfür sayılır. Öbür yandan bunları söyleyen de bir Türk kardeşinizdir, Rus değil ya normal karşılayın"**

Gidişimizden bir hafta sonra herkes öksürmeye başladı. Hergün bayılanların haddi hesabı yok. Çavuşlar viziteye çıkacakları yazarken **"arkadaşlar öleceksiniz yazayım yoksa orda küfür yersiniz"** derlerdi. Koğuşlarda hastalar açtı. Hastaneye gidenler **"Orda kalmaktansa sıcağın altında ölmek iyidir"** diyorlardı.

Yattığımız koğuşlarsa daha berbattı. Herkesin soğuk suyla yıkaması gerekirdi. İkinci ve üçüncü kata su çıkmıyordu. Çıktığında da tuvaletler kapalı olur, ortalığı pislikle karışık su gölü alırdı.

Çoğu yerler geçen dönemlerin yardımı ile yapılmıştı. Tabak, kaşık ve çatallar üzerinde Amerika damgası taşıyordu. Belki de 20 senelikti.

Eski çarşaflar yırtılarak hem bulaşık ve masa silme bezi, hem de pencere silme bezi olarak kullanılıyordu. Doğru dürüst bulaşık yıkamaya su bulunmuyordu. Bu yüzden çoğunun yemek yemeye içi çekmiyordu. Bölük Komutanı şöyle diyordu: **"Parası çok olanlar kantinden yiyorlar. Buna rağmen yemekhaneye girip bir kaşık alın gerisi dökülsün"**

Bu şartlar altında hastalanmamak elde değil. Terhis olmamıza üç hafta kala sabah sporu ve eğitim yasaklandı. Haber aldık ki menenjit hastalığı yaygınlaşmış üç kişi Isparta Askeri Hastanesine gönderilmişti. Tabi bu biz ayrıcalıklıların durumu. 18 aylık askerlik yapanları hiç insanda saymıyorlar.

Nüfusun yüzde 80'inin ulusal gelirlerden aldığı pay büyük miktarda geriletildi

İşte 24 Ocakçıların başardıkları !...

Dünya Bankası'nın, bundan bir süre önce yayınlanan **"1984 Dünya Kalkınma Raporu"**nun 272 ve 273. sayfalarında, dünyada gelir dağılımının en bozuk ve en adaletsiz olduğu ülkelere ilişkin tablolar yeraldı. Dünya Bankası'nın verilerine göre, gelir dağılımının en bozuk olduğu 43 ülke sıralamasında, Türkiye 7. sırada yeraldı ve Türkiye'nin, dünyada gelir bölüşümünün en bozuk yedinci ülkesi olduğu belirtildi.

Ancak, Dünya Bankası bu değerlendirmeyi yaparken, son yıllara ilişkin bir araştırma olmaması nedeniyle, Türkiye için **"1973 yılı gelir dağılımı"**na ilişkin verileri kullandı. Dünya Bankası'nın bu yayınının ardından, **"1983 Yılı Gelir Dağılımı Araştırması"**nın sonuçları yayınlandı. 1983 yılı gelir dağılımı araştırmasına göre, son dört beş yıl içerisinde Türkiye'de gelirin bölüşümü çok daha eşitsiz ve çok daha adaletsiz bir duruma geldi ve örneğin, nüfusun yüzde 80'inin ulusal gelirden aldığı pay büyük miktarlarda gerilerken nüfusun en zengin yüzde 10'unun gelirlerinde önemli artışlar oldu.

● **Gelir dağılımı araştırmasına göre, toplumun en düşük gelirli yüzde 20'si, 1973'de toplam gelirin yüzde 3,5'ini alırken, bu oran 1983 yılında yüzde 2,6'ya geriledi ve böylece, bu kesimin ulusal gelirden aldığı pay yüzde 26 oranında geriletilmiş oldu.**

● **Toplumun ikinci düşük gelirli yüzde 20'si, 1973 yılında toplam gelirin yüzde 8'ini alırken, bu oran 1983'de yüzde 5,8'e indi ve böylece, bu kesimin ulusal gelirden aldığı pay yüzde 28 oranında geriledi.**

● **Toplumun üçüncü düşük gelirli yüzde 20'si, 1973 yılında toplam gelirin yüzde 12,5'ini alırken, bu oran 1983 yılında yüzde 10,3'e indi ve böylece, bu kesimin ulusal gelirden aldığı pay da, yüzde 18 oranında geriletilmiş oldu.**

● **Nüfusun dördüncü yüzde 20'si, 1973 yılında toplam gelirin 19,5 ini alırken, bu oran 1983 yılında yüzde 16,8'e indi ve böylece, bu kesimin ulusal gelirden aldığı pay da, yüzde 14 oranında geriledi.**

● **Toplumun yüzde 80'inin, ulusal gelirden aldığı payda önemli gerilemeler olurken, nüfusun en zengin yüzde 20'inin ulusal gelirden aldığı pay büyük miktarda artı. Örneğin, nüfusun en varlıklı yüzde 20'inin ulusal gelirden aldığı pay, 1973'de yüzde 56,5 iken, bu oran 1983'de yüzde 64,5'e yükseldi ve böylece, bu kesimin toplam gelirden aldığı pay yüzde 14 oranında artmış oldu.**

● **Toplumun en zengin yüzde 10'u, toplam gelirin 1973'de yüzde 40,7'sini alırken, bu oran 1983'de yüzde 48,6'ya tırmandı ve böylece, bu kesimin ulusal gelirden aldığı pay yüzde 19 oranında artmış oldu.**

Gelir dağılımı araştırması, dünyada gelir bölümünün en adaletsiz olduğu ülkelerin başlarında yeralan Türkiye'de, son beş yıl içinde bu eşitsiz dağılımın çok daha büyük boyutlara tırmandığını, yoksullarla varlıklılar arasındaki uçurumun akıl almaz derecede büyüdüğünü gösteriyor ve araştırmanın sonuçları, şu ana noktalarda toplanıyor:

● **Türkiye'de nüfusun en düşük gelirli yüzde 20'sinin, ulusal gelirden aldığı pay, yüzde 2,6'dır. Nüfusun en zengin yüzde 20'si ise, ulusal gelirin yüzde 64,5'ini ele geçirmektedir. Bu olgu, nüfusun en varlıklı yüzde 20'inin ulusal gelirden aldığı payın, en yoksul yüzde 20' inin aldığı paya oranla 25 kat daha fazla olduğunu gösteriyor.**

● **Türkiye'de toplam nüfusun yüzde 60'ı, ulusal gelirin ancak yüzde 18,7'sini alabilmektedir. Bu durum, toplumun en zengin yüzde 10'unun ulusal gelirden, nüfusun yüzde 60'ına oranla 2,6 kat daha fazla pay aldığını gösteriyor.**

● **1983 yılı gelir dağılımı araştırmasının, en çarpıcı göstergesi şu olsa gerektir: Türkiye'de nüfusun yüzde 90'ı ulusal gelirin yüzde 51,4'ünü almaktadır. Nüfusun en zengin yüzde 10'u ise, toplam gelirin yüzde 48,6'sını ele geçirmektedir. Bir başka deyişle, bu olgu, toplumun yüzde 90'ının toplam gelirden aldığı pay ile, en varlıklı yüzde 10'un aldığı payın, yaklaşık eşit hale geldiğini göstermektedir.**

● **Dahası, toplam nüfusun yüzde 80'inin ulusal gelirden aldığı pay, yüzde 35,5'dir. En varlıklı yüzde 20' nin aldığı pay ise, yüzde 64,5' dir. Bu olgu da, toplumun en zengin yüzde 20'sinin ulusal gelirden aldığı payın, nüfusun yüzde 80'inin aldığı paydan yaklaşık iki kat daha fazla olduğunu göstermektedir.**

TÜRKİYE'DE GELİR DAĞILIMI

Aile yüzdeleri	Gelir payları % 1973	1983	Değişme % 1973-1983
1- En düşük gelirli % 20	3,5	2,6	−26
2- İkinci % 20	8,0	5,8	−28
3- Üçüncü % 20	12,5	10,3	−18
4- Dördüncü % 20	19,5	16,8	−14
5- Beşinci % 20	56,5	64,5	+14
En yüksek gelirli % 10	40,7	48,6	+19

Yığınların yıkımının bir başka tablosu

1973 yılı ile 1983 yılarına ilişkin gelir dağılımı araştırmaları karşılaştırıldığında, toplam nüfusun yüzde 80'inin ulusal gelirden aldıkları payların yüzde 14 ile yüzde 28 arasında gerilediği ve buna karşılık, nüfusun en varlıklı yüzde 20'sinin ulusal gelirden aldığı payın yüzde 14 oranında arttığı görülmektedir. Kuşkusuz, toplam nüfusun yüzde 80'ini oluşturan kesimlerin ulusal gelirden aldıkları payın, yüzde 14 ile yüzde 28 arasında gerilemesi, bunların gerçek gelirlerindeki ve satınalma güçlerindeki gerileme oranı ile eş anlamlı değildir ve bu oranlar, yalnızca bu toplum kesimlerinin ulusal gelirden aldıkları paylarda ortaya çıkan yüzde gerilemeleri göstermektedir.

Ulusal gelirin bölüşümü (Yüzde olarak)

Gelir grupları	1975	1981	Değişme %
Tarım gelirleri	31,1	22,9	−27
Ücret gelirleri	21,2	10,9	−49
Maaş gelirleri	11,2	5,3	−53
Kar-faiz-rant gel.	36,5	60,9	+67

● **Aynı dönemde, işçi ücretlerinin ulusal gelir içindeki payı, yüzde 21,2'den yüzde 10,9'a indi ve böylece, toplam gerçek ücretler yüzde 49 oranında geriledi.**

● **İlgili dönemde, memur maaşlarının ulusal gelir içindeki payı, yüzde 11,2'den yüzde 5,3'e indi ve böylece, toplam gerçek maaşlar yüzde 53 oranında geriledi.**

● **İşçi ücretlerinde, memur maaşlarında ve tarım gelirlerindeki gerilemenin 1982, 1983, 1984 ve 1985 yıllarında da sürdürüldüğü dikkate alındığında, şimdiki durumun çok daha kötü olduğu ve gerçekten, toplumun yüzde 80'ini oluşturan değişik sınıf ve katmanların tam bir ekonomik yıkımla karşı karşıya bulunduğu anlaşılmaktadır.**

● Biz, yerimizde saydık. Herkes enflasyonunu düşürdü

Kemerleri boşa sıktık

● Bütün OECD ülkelerinde, sosyal sonuçları ve yer olumsuz istikrar programları uygulandı. Biz, daha da tersini uygularken, bütün ülkelerde enflasyon düştü, bizde hâlâ "düşecek".

● 1982'de Türkiye'den daha yüksek, 1983'te Türkiye'ninkinden üç misli bir enflasyon hızına sahip olan İzlanda bile, bugün aklımıza indi. 1982'de Türkiye'de enflasyon yüzde 33 dolayında, bugün yüzde 40'ın üzerinde.

OECD — Yıllık enflasyonda nereden nereye

OECD ülkeleri	İzlanda derlendüzeyi (1982)	Zirvede bir kaldı (1985)
ABD	9.1	3.7
Japonya	2.7	1.9
Almanya	5.3	2.1
İngiltere	8.6	7.0
Yunanistan	21.5	17.8
İrlanda	49.1	31.1
Portekiz	22.4	22.3
TÜRKİYE	32.7	41.8

NOT: Tabloda OECD'nin dikkate aldığı rakamlar bulunuyor. Esat Nahalleli'nin benimsediği yöntemle göre Türkiye'nin enflasyonu 1985'te yüzde 25 civarında olacaktır.

Gelir dağılımının en eşitsiz olduğu ülkelerin başında Türkiye geliyor

Dünya Bankası'nın verileri, Türkiye gelir dağılımı araştırmasının sonuçları ile karşılaştırıldığında, neresinden bakılırsa bakılsın, Türkiye'nin dünyada gelir dağılımının en bozuk ve en adaletsiz olduğu ülkelerin ilk sıralarında yeraldığı görülmektedir. Nitekim, nüfusun en düşük gelirli yüzde 20'sinin ulusal gelirden aldığı payı ölçü kabul eden Dünya Bankası'nın verilerine göre, gelir dağılımı en bozuk 43 ülke arasında, Türkiye üçüncü sırada yeralmaktadır.

Gelir dağılımı en bozuk ülkeler arasında birinci ve ikinci sıralarda yeralan Brezilya ile Panama'da, nüfusun en düşük gelirli yüzde 20'si toplam gelirin yüzde 2'ini alırken; Türkiye ve Kenya, yüzde 2,6 ile üç ve dördüncü sıraları paylaşmaktadır. Gelir dağılımının en adaletsiz olduğu ülkeler arasında, Meksika beşinci, Venezüela altıncı, Kostarika yedinci sırada yeralmakta; ve bu ülkelerde, nüfusun en yoksul yüzde 20'si, toplam gelirin sırasıyla yüzde 2,9; yüzde 3; yüzde 3,5 ve yüzde 5,2'sini almaktadır.

Dünya Bankası'nın nüfusun en varlıklı yüzde 10'unun ulusal gelirden aldığı payı ölçü kabul eden verilerine göre, gelir dağılımı en bozuk ülkeler sıralamasında Türkiye birinci sırada yeralmaktadır. Türkiye'de nüfusun en varlıklı yüzde 10'nu toplam gelirin yüzde 48,6'nı alırken; bu oran, Meksika'da yüzde 40,6; Arjantin'de yüzde 35,2; Endonezya'da yüzde 34; Hindistan'da yüzde 33,6 ve ABD'de yüzde 33,4'tür.

Nüfusun en varlıklı yüzde 10'unun ulusal gelirden aldığı pay — Ülkeler	Pay %	En yoksul yüzde 20'nin ulusal gelirden aldığı pay — Ülkeler	Pay %
Türkiye	48,6	Brezilya	2,0
Meksika	40,6	Panama	2,0
Arjantin	35,2	Türkiye	2,6
Endonezya	34,0	Kenya	2,6
Hindistan	33,6	Meksika	2,9
ABD	33,4	Venezüela	3,0
Fransa	30,5	Kostarika	3,5
Italya	28,1	Filipinler	5,2
Kore	27,5	Güney Kore	5,7
Kanada	26,9	Endonezya	5,7
F. Almanya	24,0	F. Almanya	7,9
Danimarka	22,4	Japonya	8,7

Çizer değişiklikten

...lerinin ulusal gelirden aldıkları paylarda ortaya çıkan yüzde gerilemeleri göstermektedir.

Nitekim, gelir dağılımı, maaş, ücret ve köylü gelirlerine ilişkin araştırmalar, toplumun yüzde 80'inin gerçek gelirlerinin yandan daha fazla gerilediğine tanıklık ediyor. Bilim adamı Oktay Varlıer'in, 1975-1981 yıllarına ilişkin gelir dağılımı araştırması, şu sonuçları veriyor:

- **1975-1981 dönemini kapsayan altı yılık sürede, köylü gelir-**

- **İlgili dönemde, memur maaşlarının ulusal gelir içindeki payı yüzde 11,2'den yüzde 5,3'e indi ve böylece, maaşlıların toplam gerçek gelirleri yüzde 53 oranında geriledi.**

- **Buna karşılık, 1975-1981 döneminde kar, faiz ve rant gelirlerinin toplam ulusal gelir içindeki payı, yüzde 36,5'dan yüzde 60,9'a tırmandı ve böylece, bu kesimin toplam gelirleri yüzde 67 oranında arttı.**

Gelir dağılımı- askerler-demokrasi

Özlem ÖZGÜR

MANTIKSAL olarak, en bozuk ve en adaletsiz gelir dağılımının, gelişmiş kapitalist ülkelerde; yani, tekelci devlet kapitalizminin en olgun aşamaya ulaştığı emperyalist ülkelerde olması beklenir ve çoğu kez, insanoğlu böyle düşünür. Gerçekten de, mantıksal olarak bu beklenti, hiç de yanlış değildir. Çünkü, emperyalist-kapitalist dünyanın, en büyük çokuluslu dev tekelleri de, dünyanın en zengin süper milyarderleri de, bu ülkelerin kuruluşları ve kişileridir. Üstelik, emperyalist-kapitalist dünyanın bu dev tekelleri ve bu büyük parababaları, yalnızca gelişmiş kapitalist ülkelerin değil; aynı zamanda, geri kalmış ve bağımlı ülkeler ekonomilerinin köprü başlarını da, kontrollerinde tutmaktadırlar.

NE var ki, gerçek düşünüldüğü gibi değildir ve gelişmiş kapitalist ülkelere oranla, bağımlı ve geri kalmış ülkelerin tümünde, gelir dağılımı çok daha eşitsizdir. Örneğin, gelişmiş kapitalist ülkelerde, nüfusun en düşük gelirli yüzde 20'sinin toplam gelirden aldığı pay, yüzde 7 ile yüzde 9 arasında değişmektedir. Bu oran, geri kalmış ve bağımlı ülkelerin ezici bir çoğunluğunda, yüzde 2 ile yüzde 4 arasındadır.

AYNI şekilde, toplumun en zengin kesiminin ulusal gelirden aldığı pay açısından, emperyalist ülkelerle bağımlı ve geri kalmış ülkeler karşılaştırıldığında da, gelir dağılımının bağımlı ülkelerde çok daha eşitsiz olduğu görülmektedir. Örneğin, toplumun en varlıklı yüzde 10'unun ulusal gelirden aldığı pay, Türkiye'de yüzde 48,6; Meksika'da yüzde 40,6; Arjantin' de yüzde 35,2 ve Endonazya'da yüzde 34'tür. Bu oran, ABD' de yüzde 33,4; Fransa'da yüzde 30,5; Kanada'da yüzde 26,9; Federal Almanya'da yüzde 24 ve Danimarka'da yüzde 22,4' tür.

BU neden böyledir? Geri kalmış ve bağımlı ülkelerin, gelir dağılımındaki değişmelere bakıldığında, gelir dağılımı-demokrasi-askerler-emperyalizm-işbirlikçi oligarşi arasında, şaşmaz bir ilişkinin varlığı görülüyor. İkinci Büyük Savaş'ın ardından, bu ülkelerde, belli zaman aralıklarında elde edilen demokratik hak ve özgürlükleri, ekonomik kazanımlar ve gelir dağılımındaki belli düzelmeleri, sürekli askersel devirmeler izliyor.

ASKERLER eliyle gerçekleştirilen gerici ve faşist diktatörlüklerin temel görevi, silah zoruyla yığınlara **"kemer sıktırmak"**, gelir dağılımını emekçilerin, orta katmanların ve geniş halk yığınlarının zararına; emperyalizmin ve işbirlikçi oligarşinin çıkarına, yeniden düzenlemek oluyor.

TÜRKİYE'DEN "küçücük" birkaç örnek verelim. 1963 yılı gelir dağılımı araştırmasına göre, Türkiye'de nüfusun en düşük gelirli yüzde 20'sinin ulusal gelirden aldığı pay, yüzde 4,5' dir. Bu oran 12 Mart askersel devirmesinden sonra (1973) yüzde 3,5'e ve 12 Eylül askersel devirmesinin ardından da (1983'de), yüzde 2,6'ya kadar geriletilmiştir. Aynı şekilde, Türkiye'de nüfusun en varlıklı yüzde 10'unun ulusal gelirden aldığı pay, 1973 yılında yüzde 40,7'den, 1983'de yüzde 48,6'ya tırmandırılmıştır.

HİÇ kuşku yoktur ki, 12 Eylül askersel devirmesinden, işbirlikçi oligarşinin yanısıra, **"aslan payını"** çokuluslu tekeller ve emperyalist finans odakları almışlardır. Nitekim, resmi istatistiklere, 1980 öncesi yıllara oranla, 12 Eylül devirmesinden sonra, Türkiye'de yıllık emperyalist soygun ve sömürü miktarının, 2,5 ile 3 kat arttığını göstermektedir.

İKİNCİ Büyük Savaş'ın sonrasında, Türkiye ve benzeri ülkelerde, bu işlevleri yerine getirmede en temel araç olarak sürekli askerlerin kullanılması; ve silahlı kuvvetler eliyle, belli zaman aralıklarında demokrasilerin, kazanılan hak ve özgürlüklerin sürekli boğazlanması, boşuna mıdır?

ELBETTE ki değildir; ve geri kalmış ülkelerde, ordunun ekonomiye, sosyal ve politik yaşamda sürekli müdahale etmesinin, çok ciddi nesnel ve ekonomik temelleri vardır ve bu temel, yeni-sömürgeciliğin yöntemlerinden birisi olarak İkinci Büyük Savaş sonrasında oluşturulmuştur. Bağımlı ve geri ülkelerin ezici çoğunluğunda, ordu yönetimi, omzu kalabalıklar, değişik yöntemlerle büyük servetlere sahip olmuşlar, tekelci ve işbirlikçi sermaye konumuna yükselmişler; ve bunlar, emperyalist odaklarla, Pentagonla, tekelci sermaye ve bürokrasinin tepe noktası ile içiçe geçmişler ve ordu başları, bugün bu ülkelerde işbirlikçi oligarşinin en güçlü parçası haline gelmiştir.

İŞTE bu nesnel temel, bağımlı ve geri kalmış ülkelerde, silahlı kuvvetlere, demokrasinin, ekonomik ve sosyal kazanımların korunması ve geliştirilmesinin en büyük engeli konumunu kazandırmış; ve ordu, demokratik hak ve özgürlüklerin boğazlanmasının, yığınların sefalete sürüklenmesinin en temel aracı olmuş ve o, tek kelimeyle, emperyalizmin ve işbirlikçi oligarşinin bekçiliği göreviyle yükümlü kılınmıştır.

YAŞAMIN pratiği, bu ülkelerde, cuntaları devirmekle, herşeyin bitmediğini gösteriyor. Ordu başlarının, tekelci-işbirlikçi konumlarına son verilmedikçe, bunların iç ve dış gericilikle olan bağları koparılıp atılmadıkça; bu ülkelerde demokrasiler, kazanılan hak ve özgürlükler, ayağını basabileceği sağlam bir zemin bulamıyor.

BUGÜN, geri kalmış ülkelerin çoğunda, belli zaman aralıklarında, **"demokrasi"** yazılı perdelerin aralanmasını, sürekli darbelerin, askersel devirmelerin izlemesi boşuna mıdır? Ve bu nokta, Türkiye demokrasi güçleri açısından, cuntayı yıkma görevi kadar önemli değil midir?

Danimarka	22,4	Japonya	8,7

karşı karşaya bulunduğu anlaşılmaktadır.

Büyük sermaye bile ekonomik gidişat felaket diyor

Özal, yine ortaya "pembe bir tablo"koydu

Başbakan Turgut Özal, 16 Eylül 1985 Pazartesi günü İstanbul'da yaptığı basın toplantısında, Türkiye ekonomisini değerlendirirken yine **"pembe bir tablo"** ortaya koydu ve ekonomideki gidişatın, **"çok parlak"** olduğunu söyledi. Ancak, Turgut Özal, Türkiye ekonomisindeki gidişatın **"çok iyi"** olduğu değerlendirmesine gerekçe olarak, ya ekonominin durumuyla ilgisi olmayan göstergelere başvurdu ya da istatistik verileri yine tahrif ederek, yalana dayalı rakamlar kullandı.

Örneğin, Turgut Özal, Türkiye ekonomisinin **"çok olumlu"** yolda olduğu değerlendirmesine gerekçe olarak, Türkiye'nin borçlarını süresinde ödemesini ve dışarıda kredi itibarının yüksek olmasını gösterdi. Ayrıca, Turgut Özal, basın toplantısında aynen **"enflasyonun yüzde 35'in altına doğru inişe geçtiğini"** belirterek, insanların gözünün içine baka baka yalanın en kuyruklusunu söyledi. Nitekim, Başbakan Turgut Özal, enflasyon oranı yüzde 35'in altına indi derken, Devlet İstatistik Enstitüsü Başkanı Nihat Güner, 10 Eylül 1985 tarihinde bir açıklama yaparak, yıllık enflasyon oranının yüzde 48,7 olduğunu belirtiyordu.

Özal bu ve benzeri yalanlarla, son basın toplantısında pembe bir tablo ortaya koyarken; aynı günlerde, rejimin destekçileri olan büyük sermayenin örgütleri bile arda arda açıklamalar yaparak, ekonomideki gidişatın kötü olduğunu, uygulanan ekonomi politikalarında değişiklik yapılmasını istediler

Türkiye Odalar Birliği Başkanı Ersin Faryalı, Türk Sanayici ve İş Adamları Derneği (TÜSİAD) Başkanı Şahap Kocatopçu ile İzmir Ticaret Odası Başkanı Dündar Soyer ardarda yaptıkları açıklamalarda, ekonomideki gidişatın kötü olduğunu belirterek, uygulanan ekonomi politikalarında değişiklik yapılmasını ve hükümetin, kendileriyle daha sıkı diyalog içine girmesini istediler. Türkiye büyük sermayesinin önde gelen bu örgüleri yaptıkları açıklamalarda, bu politikalarla enflasyon oranının yüzde 40'ın altına indirilemeyeceğini, yatırımların 1986'da daha da gerileyeceğini, üretim ve ulusal gelirin yerinde saydığını dile getirdiler ve Özal hükümeti'nden, Türkiye'de üretilen sanayi mallarının dışalımının yasaklanmasını, sanayi sektörünün korunmasını ve bu kesimin, yeni devlet destekleriyle teşvik edilmesini istediler.

Ayrıca, büyük sermaye örgütlerinin açıklamalarında, bütçe açıklarının büyüdüğü, yüksek faiz politikasının ve Türk parasının çok büyük miktarlarda değer yitirmesinin enflasyonu besleyen unsurlar haline geldiği belirtilerek, bu politikalarda değişiklik yapılması gerektiği öne sürüldü. Bunların yanısıra, yapılan açıklamalarda, enerji darboğazının büyüdüğü, üretim artışı ile beslenmeyen dışsatımın bundan böyle artırılmayacağı öne sürüldü.

Özal hükümeti'nin uyguladığı ekonomi politikalara, en sert tepki İzmir Ticaret Odası'ndan geldi ve oda Başkanı Dündar Soyer, yaptığı açıklamada hükümetin ekonomi ile ilgili olarak kullandığı verilerin gerçekleri yansıtmadığını vurgulayarak, **"bizim bilgisayarlar, hükümetin söylediklerinden çok farklı sonuçlar veriyor"** dedi.

İŞADAMLARI MARMARA ÜZERİNDE UÇAN DAİRE GÖRDÜLER (GÜNEŞ)

ASAT uydusavar sistemleri

Bugün ABD'de deneyi yapılan en modern ASAT aracının adı ALMV. Bu araç özel uyarıcıları kanalıyla uzaktaki bir uydudan gelen sıcaklığı seziyor, ve hedefini bu şekilde buluyor.

Silindir şeklindeki ALMV, F-15 uçakları tarafından havaya çıkarılarak ateşlenen iki aşamalı bir füzeye yerleştiriliyor. İkinci aşamada araç, harekete geçtikten sonra on dakika içinde hedefine ulaşıyor. Uzmanlar, yeni ASAT sisteminin Sovyetlerin mevcut ASAT sisteminin gücünü çok aştığını belirtiyorlar. Sovyetler Birliği'nin sahip olduğu uydusavar sistemlerin hedefine ulaşması üç saat alıyor ve ABD'nin uyan-iletişim uydularının tümü bu araçların menzili dışında kalıyor.

Sovyet ASAT sistemleri 1975'e dek ABD'nin sahip olduğu nükleer ASAT araçlarına tepki olarak geliştirilmişti. Oysa ABD'nin şimdi geliştirdiği sistemlerin Sovyet sistemlerine bir tepki olduğunu söylemek mümkün değil.

İlk saldırı silahı

1983'de Washington'daki Savunma Enformasyonu Merkezi, ALMV'lerin ABD'nin ilk saldırı kapasitesine çok tehlikeli bir ilave olduğunu açıklıyordu. Bu sistem ile ABD, Sovyetler Birliği'nin savunma açısından yaşamsal değere sahip iletişim ve erken uyarı uydularını imha ederek, onu bir atom saldırısı sırasında tümüyle savunmasız bırakacaktı. 1983'de Sovyetler Birliği ASAT denemeleri üzerinde tek yanlı moratoryum ilan edip diğer ülkeleri de buna uymaya çağırdıysa da ABD'nin yanıtı olumsuz olmuştu.

Yeni ASAT sistemlerinin ise belirli üslere konumlandırılmış F-15 uçaklarına yerleş-

F-15 savaş uçağına monte edilen SRAM-ALTAIR otomatik kumanda roketiyle

Reagan görüşmeye mi, çatışmaya mı hazırlanıyor?

Reagan yönetiminin bir süredir gündeme almış olduğu ASAT-uydusavar sistemlerinin denemesini 13 Eylül günü yapması dünya kamuoyunda uzay savaşına doğru somut bir adım ve silahlanma yarışının yeni bir aşaması olarak nitelendirildi. Reagan yönetimi, uzayda gerçek hedeflerin imha edilmesinin denendiği bu tür testlerin süreceğini ve daha şimdiden ikincisinin tarihinin belirlenmiş olduğunu açıkladı.

Deneme öncesinde ABD Temsilciler Meclisi'nin 98 üyesi bu işten vazgeçilmesi yönünde talepte bulunmuştu. Öte yandan iki yıl önce Sovyetler Birliği uzaya uydusavar sistem yerleştirilmemesi sorumluluğunu tek yanlı olarak yürütmeye başlamış ve bu alanda ABD'nin de moratoryum uygulamasını istemişti. Cenevre'de ise henüz uzay saldırı silahları ve uydusavar silahlar konusunda bir karara varılmamıştı. Son uygulama hiç kuşkusuz anlaşmaya varılmasını da zorlaştıracaktı.

"SDI'yi görüşme masasına getiremeyiz"

ASAT denemesine karşı tepkiler sürerken, Reagan yaptığı bir basın toplantısında Washington yönetiminin **"Yıldızlar Savaşı"** programını görüşme masasına getirmeyeceğini, bunun şimdi gündemde olmadığını söyledi. Böylece bir süre önce SBKP Genel Sekreteri Gorbaçov'un yapmış olduğu **"ABD uzayda silahlanmayı durdurursa, atom silahları alanında köklü değişikliklere gidebiliriz"** önerisi de gündem dışı bırakılmış, önemli bir fırsat kaçırılmış olacaktı.

Reagan, SDI programını savunurken Sovyetler Birliği'nin Cenevre'deki görüşmelerde silahların azaltılması yönünde ciddi hiçbir çaba göstermediğini ileri sürmüş, ancak hiçbir kanıt da göstermemişti. ASAT denemelerine ilişkin olarak da Sovyetler Birliği'nin bu denemeleri daha önce yaptığını iddia etmiş, ABD'nin ona yetişme çabasında olduğunu söylemiş, ancak yine bütün bunları hiçbir somut veriye dayandıramamıştı.

ASAT denemeleri ve SDI programına ilişkin diğer

lah tekelleri, sertlik yanlısı politikacılar 1982'den bu yana şu savı ileri sürmekteydiler: **"Uzay silahlarının tekeline sahip olan, uzayı kontrol altına alan ilk ülke yeryüzündeki hegemonyasını da garanti altına alacaktır."**

Dünya çapında geniş tepkiler

Reagan yönetiminin son uygulamaları ve SDI projesini sürdürme yönündeki kararlılığı gerek kendi ülkesinde gerekse dünyada geniş protestolara neden oldu.

ABD'de Demokrat Parti'li bazı parlamenterlere ve silahlanma konusundaki uzmanlara göre ASAT testi ile Washington uzayda silahlanma yarışının bir **"girişini"** yapmıştı. Eski ABD amirallerinden **D. Noel** seri ASAT testlerinin **"silahlanmanın sonsuz tırmanışı yolunda bir uygulama"** olduğunu söylerken, SALT görüşmelerinde ABD'nin temsilciliğini yapmış olan silahlanma uzmanı **Paul Warnke** de şunu soruyordu: **"Görüşmelerde bize pes dedirtmek amacıyla Sovyetler Birliği böyle bir adım atsa, gelişkin uydusavar silahların denemesini yapsa, bizim tavrımız ne olurdu? Yumuşar mıydık, yoksa daha da mı sertleşirdik?"**

Ayrıca geçtiğimiz günlerde aralarında eski Dışişleri Bakanı **Cyrus Vance**'ın da yeraldığı 24 kişilik bir uzmanlar grubu Cenevre görüşmelerinde ele alınması için her iki devlet başkanına da yedi öneri yaptı. Önerilerin arasında uydusavar silahların denemelerinin dondurulması da yeralıyor.

Federal Almanya SDI için anlaşma imzalama hazırlığında

"Washington Post" gazetesinin verdiği haberlere göre Federal Almanya ABD ile SDI projesine ilişkin olarak bir anlaşma imzalamaya hazırlanıyor. ABD açısından böyle bir anlaşmanın imzalanması diğer NATO müttefiklerini de projeye çekme, SDI'ya karşı oluşan cephede gedik açma açısından önem taşıyor. Federal Almanya'da silah tekelleri ve gerici çevreler

Türkiye'de de böyle bir sahneye tanık olunacak mı?

Arjantin'de dokuz general sanık sandalyesinde

Arjantin'de eski cuntacı generallere karşı 22 Nisan'da başlamış olan ve kamuoyuna açık olarak yürütülen davada 847 tanığın dinlenmesi tamamlanarak son aşamaya gelindi. Eylül ayı ortalarında aralarında eski cunta başları **Jorge Videla, Roberto Viola** ve **Leopoldo Galtieri** olmak üzere Arjantin'de 1976-82 yılları arasında erkte olan dokuz general, iddia makamının suçlamalarını bizzat dinlemek üzere nisan ayından bu yana ilk kez mahkeme heyetinin huzuruna getirildiler. Savcıyı dinlerken olağanüstü sinirli ve gergin oldukları izlenen eski cuntacıları, Arjantin halkı da Buenos Aires'deki federal mahkeme önünde toplanarak protesto etti.

Arjantin'de suçlular suçlarını dinliyorlar

Ekim ayı içinde devam edecek olan duruşmalarda 22 savunma avukatı son sözlerini söyleyecekler. Yıl sonuna kadar sürmesi beklenen davada generallerin bir kısmının ömür boyu hapis cezasına çarptırılacağı bildiriliyor.

Ancak dava sonucu ne olursa olsun, eski cuntacı generallerin tutuklanması ve yargılanması Arjantin'de demokrasi güçlerinin verdiği kararlı mücadelenin somut bir sonucu olarak, demokrasinin yerleşmesi ve korunması açısından büyük önem taşıyor. Üstelik böyle bir dava, 150 yıllık tarihinde 500 kadar askeri darbeye sahne olan Latin Amerika'da ilk kez gerçekleşiyor. Bu nedenle Latin Amerika'da yeni bir gelişme olarak tüm dünya kamuoyunda dikkatle izleniyor.

Eylül ayı ortasındaki duruşmada **"Biz adaleti yerine getirmek için buradayız"** diye sözlerine başlayan federal savcı **Julio C. Strassero** generallerin sol teröre karşı mücadele ediyoruz derken kendilerinin açık devlet terörünü teşvik ettiklerini, insan hak ve özgürlüklerini en kaba biçimde çiğnediklerini açıkladı. Cuntacıların, 1970'li yılların sonu ve 1980'lerin başında ortadan kaybolan 9 bin kişinin sorumlusu olduklarını, askeri birliklerin ülkede saçtıkları dehşeti engelleme yetkisine sahip oldukları halde bu görevlerini yerine getirmediklerini söyleyerek, onları hırsızlıktan adam kaçırmaya, işkence ve cinayete dek 709 **"kirli işe"** karışmış olmakla suçladı.

Arjantin'de 1976 yılında askeri bir darbe ile iktidara gelen cuntacı generaller döneminde binlerce insan öldürülmüş, 30 bin kişi ortadan kaybolmuştu. 1983'de yapılan seçimlerle işbaşına gelen **Alfonsin**, generallerin cezalandırılması için yığınlardan yükselen talebi yerine getirmeye sözvermişti; demokratik düzene geçildikten sonra da kaybolanların başına gelenleri araştırmak, suçluları saptamak amacıyla özel bir komisyon da kurulmuştu.

Başkent La Paz caddelerinde tanklar dolaşıyor

Bolivya'da 2000 kişi tutuklandı

"Mücahit gazeteci" yetiştirmek için 500 bin dolar

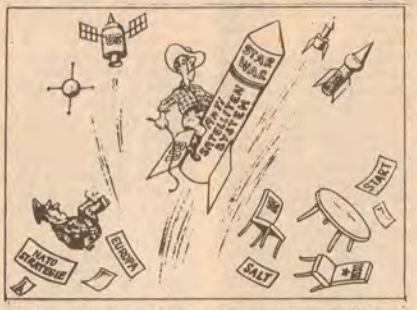
- **Reagan yönetimi Afgan karşı devrimcilerine yardımlarına bir yenisini daha ekledi. ABD Kongresi bütçeden 500 bin dolarlık**

rımaş F-15 uçaklarına yerleştirilip buralardan dünyanın etrafındaki her noktadan Sovyet uydularına saldırılması mümkün olacaktır. 1987'ye dek Pentagon 113 adet ALMV silahı yapılmasını planlamaktadır. Bu amaçla 50 kadar F-15 uçağı bu tür füzeleri taşıyabilecek şekilde modernleştirilecektir.

ABD'de uzayın Sovyetler Birliği'ne karşı kullanılması kampanyasını yürüten aşırı sağcı kuruluşlar, si-

Silahsızlanma görüşmelerinde ABD iddiaları ve yanıtları

Güncel iki soru iki yanıt

Soru: ABD Devlet Başkanı Reagan bir taraftan Sovyetler Birliği Komünist Partisi Genel Sekreteri Gorbaçov ile bir zirve toplantısına hazırlanırken, bir taraftan da silahlanma yarışında yeni turlar başlatan adımlar atıyor. Buna gerekçe olarak da herzaman olduğu gibi Sovyetler Birliği'nin özellikle stratejik silahlar alanında üstünlüğe sahip olduğunu, ABD'nin kendisine yetişmeye çalıştığını ileri sürüyor. Bu doğru mu?

Yanıt: Hayır. Bu iddiaların gerçekler ile alakası yoktur. Bugün bütünüyle dünyamızda ve özellikle de Avrupa'da 10 yıllardır kaba bir askersel denge oluşmuştur ve bu durum korunmaktadır. Halen de Sovyetler Birliği ile ABD ve Varşova Paktı ile NATO arasındaki bu denge korunmaktadır.

ABD ile Sovyetler Birliği arasında stratejik silahlar açısından yaklaşık bir denge olduğu 1981' de zamanın Dışişleri Bakanı **Alexander Haig** tarafından, 1982 de ise ABD'nin eski Savunma Bakanı **James Schlesinger** tarafından teyid edilmiştir. Sovyetler Birliği bu stratejik askersel dengenin ve askersel güçlerin düzeyinin karşılıklı olarak azaltılmasının barışın korunmasında önem taşıdığı görüşündedir.

Öte yanda **Reagan** yönetimi iktidara geleli beri, Savunma Bakanı **Weinberger** tarafından da çok kereler yinelendiği gibi bu dengeyi bozmayı ve askersel üstünlük kazanmayı görev edinmiştir. Başkan **Reagan** ve yandaşları herhangibir ülkenin ABD ile askersel yönde eşitlik sağlamasının barış için tehlikeli olduğunu ileri sürmektedirler. **Weinberger** 1981 Mayıs'ında şöyle diyordu; **"Barış ancak ABD tekrar 1950 ve 1960'lardaki askersel üstünlüğünü sağlayabilirse korunabilir."** Ve işte Washington 1990'a dek ABD'nin bu üstünlüğü sağlamış olmasını planlamaktadır. **Reagan'ın** 1981' de açıkladığı askersel stratejilerin temelinde, bu görüş yatmaktadır. Batı Avrupa'ya orta menzilli füzelerin yerleştirilmesi ve Pentagon'un uzayı silahlandırma programı da hep bu amaca yöneliktir.

Oysa Sovyetler Birliği ile ABD arasındaki stratejik silahlar alanındaki eşitlik SALT-2 anlaşmasının hazırlıklarının yapıldığı yedi yıl içinde sürekli kontrol altında tutuldu. 1979'da anlaşma imzalanırken her iki tarafın devlet başkanları da bunu kabul ettiler. Peki, o zaman yaklaşık bir eşitlik kabul edilmiş iken Sovyetler Birliği, **Reagan'ın** 1982'deki demecinde ileri sürdüğü askersel üstünlüğü 2-3 yıldamı ulaştı? Yoksa olan bitenden ABD'nin haberi mi olmadı?

Bunların ikisi de mümkün olmadığına göre ABD'nin Sovyetler'den geri kaldığı yönündeki iddiaları bilinçli bir çarpıtmadır.

Soru: Sovyetler Birliği herzaman silahlanma yarışına son verilmesi yönünde ciddi öneriler yapıyor ama aynı zamanda kendisi de silahlanıyor. O zaman Sovyetler Birliği'nin de kimileri tarafından iddia edildiği gibi silahlanma yarışında ABD ile eşit sorumluluğa sahip olduğu söylenebilir mi?

Yanıt: Hayır. Gerçekler, tarih içinde çeşitli silahların gelişimi, yeni tür silahları ilk geliştirenin hep ABD, buna tepki olarak karşı önlemler alanın da Sovyetler Birliği olduğunu gösteriyor. Ancak hepsi bu kadar da değil. Sovyetler Birliği bir taraftan silahlanma yarışının durdurulması için yapıcı öneriler geliştirirken diğer taraftan da hiç kimseye askersel üstünlük hakkı tanımıyor. Sovyetler Birliği askersel alanda yaklaşık bir dengenin, barışın korunmasında bir garanti olduğu görüşünden hareket ediyor.

II. Dünya savaşı sonrasına bir göz atıldığında kimin önceden silahlandığı ve kimin yetişmek zorunda kaldığı açıkça görülüyor.

- Atom silahları 1945'de ilk kez ABD tarafından üretilmiş, 1949'da Sovyetler Birliği tepki göstermiştir.
- Stratejik savaş uçakları yine ilk kez 1950'lerin ortalarında ABD'de üretilmiştir.
- Atom denizaltıları da ilk kez 1955'lerde ABD'de yapılmaya başlanmış 1960'larda ABD atom güçlü uçak gemilerini hizmete sokmuştur. Sovyetler Birliği'nin ise bugüne dek böyle bir savaş aracı yoktur. Nötron bombası, uzun menzilli Cruise füzelerinin geliştirilmesi için de aynı şeyler söylenebilir.
- Savaş sonrasında ABD 95 kez askeri dengeyi kendi lehine çevirmek amacıyla yeni silahların geliştirilmesine girişmiştir. Buna karşı silahsızlanma yönündeki tüm yapıcı önerilerin Sovyetler Birliği'nden geldiği de ortadadır. Bunlardan birkaçı şöyle sıralanabilir:
- Atom silahlarını ilk kullanan ülke olmamak
- Mevcut atom silahlarının üretim ve yerleşimi açısıdan bazı önlemlere girişilmesi
- Atom depolarındaki silahların azaltılması ve gittikçe azaltılarak ortadan kaldırılması
- Askersel bütçelerin nisbi ya da mutlak şekilde azaltılması

ama grev sürüyor

Bolivya'da IMF'nin dayatmaları üzerine sağcı hükümetin 29 Ağustos'da uygulamaya koyduğu "tasarruf" ya da "kemerleri sıkma" programına karşı Bolivya Sendikalar Birliği (COB)'nin çağrısı ile başlayan genel grev tüm baskılara karşın 23 Eylül'de 18. gününü doldurdu ve halen sürüyor. Ücretlerin dondurulmasını ve gıda ürünlerine zam yapılmasını öngören bu olağanüstü hal programı ile hükümet bu yıl içinde yüzde 14 bine ulaşmış olan enflasyonu düşürmeyi umuyor. Bolivya'nın uzun bir süredir içinde yaşadığı derin ekonomik krizin emekçilerin sırtına daha da çok yüklenmesine karşı çıkan sendikalar ise bu programın yürürlükten kaldırılmasını talep ediyor.

Bolivya Sendikalar Birliği **(COB), aralarında birçok yöneticisi de dahil ikibin kişinin tutuklanmasına karşın, çalışmaları illegal olarak yürütecek bir yönetim oluşturarak "greve devam" çağrısını yineledi. 50'bin maden işçisinin grevi kararlı bir biçimde sürdürdüğü bildiriliyor. Bu arada üniversite öğrencileri de işçilerle dayanışma göstermek amacıyla boykota gittikleri için devlete bağlı sekiz üniversite polis tarafından işgal edildi.**

İsveç seçimleri

Osman İKİZ

İsveç'te üç yıllık yeni iktidarı belirlemek üzere 15 Ağustos'ta postanelerde oy kullanma ile başlayan seçim maratonu 15 Eylül'de son buldu. Oy kullanma süresi bir ay olmasına rağmen seçmenlerin önemli bir bölümü mektup atmakla iktidar seçmek arasındaki farkı yaşayarak duymak istediklerinden olsa gerek sandık başına son gün gitmeyi tercih ettiler.

Seçim sonuçları açıklanmaya başlar başlamaz Amerikancı Muhafazakar Parti'nin önemli oranda oy yitirdiği görüldü. Muhafazakarların daha önce 86 olan üye sayısı 76'ya düştü. Seçmenler Muhafazakarların liderini saldırgan ve ürkütücü bulavak desteklerini çektiler. Oy kullanma oranı yüzde 90'ı bulan İsveç'te bu seçimlerde Liberal Parti dışında tüm partiler değişik oranda oy kaybına uğradılar. Örneğin, Merkez Partisi en fazla oy kaybına uğrayan parti oldu. Ancak bu parti geleneksel olarak köylülerin partisi olduğundan artık İsveç'te belirgin bir politika izleme yeteneğini bulamıyor. Bu nedenle seçmen kitlesi sağ kanatta yer alan daha atak bir lidere sahip olan liberal partiye kayıyor.

Parlamentoda temsil edilen beş partiden liberaller dışındakilerin oy kaybına uğraması, İsveçlilerin yaşam felsefelerini de ortaya seriyor. Seçimler öncesinde Muhafazakar Parti, iktidardaki sosyal demokratlara saldırırken ülkeyi komünizme götürmekle suçladılar. Buna karşılık sosyal demokratlar da muhafazakarların refah ülkesi İsveç'te rejim değişikliği yapacaklarını söylediler. Parlamentoda grubu bulunan Sol Partisi Komünistleri, seçimlerde ana hedefin sağ tehlikeyi önlemek olduğunu vurguladı. Enternasyonalist çizgideki İşçi Partisi Komünistleri seçimlere katılmayarak sağ tehlikeyi önlemek amacıyla seçmenlerini sosyal demokratları desteklemeye çağırdı.

Seçimler bu platform üzerine oturdu ve seçmenler Amerikancı, koyu anti-sovyet ve ırkçı düşüncelere yeşil ışık yakan Muhafazakar Parti'ye dur dedi.

Seçim sonuçlarına yansıyan eğilimin altında İsveçlinin bugünkü düzeni istikrarlı bir şekilde sürdürme isteği yatıyor. Seçim sonuçları sosyal demokratları iktidara getirmesine getirdi, ama tek başlarına iktidarlarını yürütme gücü vermedi 159 sandalyeli sosyal demokratlar bundan böyle toplam 171 üyeli sağ partiler topluluğu karşısında sürekli olarak 19 sandalyeli komünistlerin desteğini almak zorunda kalacaklar.

Komünist Partisi lideri Larss Werner artık İsveç'te daha fazla sosyalleşmeye gidilme olanağının ortaya çıktığını söylerken sosyal demokratların lideri başbakan Olof Palme geleneksel politikalarının değişmeyeceğini üzerine basarak vurguladı. Koalisyonun sözkonusu olmadığı İsveç toplumunda uzlaşma eğiliminin ağır basarak sosyal demokratların Palme'nin dediği gibi geleneksel politikalarını sürdürmeleri bekleniyor.

den 500 bin dolarlık fonu Afgan karşı devrimci basınının geliştirilmesine ayırdı.

Geçtiğimiz günlerde Reagan yönetimi Afganistan'da karşıdevrimci çeteciler için propaganda olanaklarını artırmak amacıyla başlangıç olarak 500 bin dolar ayırdı. Associated Press Haber Ajansı'nın verdiği bilgilere göre **"karşı devrimci gazetecilerin"** gazetelerden, radyo ve televizyondan yararlanarak hükümete karşı eylem yürütmeleri amacıyla ABD Kongresi 500 bin dolarlık bir bütçe ayrılmasını onayladı. Karşı devrimci basını geliştirme projesi ABD Enformasyon Ajansı (USIA) tarafından yürütülecek. Proje uyarınca çeteci-lerden derlenecek **"gazeteci adayları"** özel bir eğitimden geçirilecek, Afganistan'da olup bitenleri fotoğraflama olanakları sağlanacak, ve en etkili şekilde dünyaya duyurabilmeleri yönünde gerekli çalışmalar yapılacak.

ABD Kongresi, bu proje çerçevesinde Sovyet düşmanlığıyla tanınan ve Afganistan'daki karşı devrimci çeteleri örgütlemekte önemli rol oynamış olan Zbigniew Brzezinski'nin de yönetim kurulunda bulunacağı, **"Afganistan'ın Dostları"** gibi bir örgüt kurulmasını USIA'ya önermiş bulunuyor.

Projeyle ilgili yasa tasarısını Kongreye sunan Cumhuriyetçi Parti Senatörü Gordon J. Humphrey, ABD'nin karşı devrimci çetelere yardımının yetersiz olduğunu, yönetiminin bu iş için 500 bin dolar daha ayırmasının doğru olacağını ileri sürüyor.

1979 ilkbaharından bu yana, Sovyet askeri yardımını saldırganlık diye nitelendirerek, CIA ve Pakistan kanalıyla karşı devrimci çeteleri donatan, askeri eğitim kampları kurduran Washington yönetimi, bir taraftan bu tür yardımlarını artırırken, diğer taraftan da karşı devrimci çetelerin mücadelesi konusundaki yalan kampanyasını daha da etkili bir biçimde yürütebilmek için yeni projelere girişmiş bulunuyor.

İki ülke, iki eğitim sistemi

1984 yılı verilerine göre 105 milyon Sovyet vatandaşı çeşitli öğrenim ve eğitim kurumlarına kayıtlı. Sayıları 900'ü bulan yüksek öğrenim kurumları her Sovyet vatandaşına açık. Birçok sosyal hizmetlerin yanında, yüksek öğrenim de anayasal bir hak ve ücretsiz. Okumak isteyen herkesi devlet ve toplumun çeşitli kurumları teşvik ediyor, maddi destekte bulunuyor. Son yıllardaki yüksek öğrenim yardımlarındaki artış, önceye oranla 20 kat.

Sovyetler Birliği'ndeki yüksek öğrenim yapanların 3'de 2'si işçi, köylü çocukları. Tüm yüksek okul öğrencilerinin yüzde 52,4'ü kız öğrenciler. Yetenekli ve üstün zekalı öğrenciler kendi alanlarında en geniş olanaklar sağlamıyor.

Öğrenci gençliğin kapitalist ülkelerde en büyük sorunlarından biri olan konut ve kitap gibi sorunları Sovyet öğrencileri için geçerli değil. Yeteri kadar varolan öğrenci yurtları oldukça konforlu. Ayda 2-3 rubleyi geçmeyen yurt kirası sadece sembolik anlam taşıyor. Karşılaştırma açısından söylemek gerekirse, İngiltere'de bir yıllık yurt ücreti, bir öğrencinin üç yıllık masrafına eşittir. Okul için gerekli olan kitapların satın alınması çok ucuz. Buna rağmen gerekli kitapların hepsi çok sayıda varolan kütüphanelerde tüm öğrencilere açık.

Öğrencilere çeşitli alanlardaki indirimlerin yanında, kamu taşıt araçlarında seyahatte indirimi.

Sovyetler Birliği'nde her bin kişiden 20'si öğrenim görmekte. Bu rakam, nüfusu Sovyetlerin 5'de biri olan FAC'de 10'dur. Sovyetler'

● Sovyetler Birliği'nde okuma-yazma bilmeyen tek Sovyet vatandaşı yok. Her bin kişiden 20 kişi öğrenim görmekte ve yüksek öğrenim yapanların arasında her yaştan insana rastlamak mümkün.

de okuma-yazma bilmeyenin olmadığını söylemeye bilmem gerek var mı? Yüksek öğrenim yapanların arasında her yaştan insana rastlamak mümkün. Kendi öğrencileri yanında, Sovyet yüksek okulları ve üniversitelerinde dünyanın her yerinden gelen öğrenciler okuyor.

Bu okullardaki öğrenci komisyonları okul idaresiyle birlikte söz ve karar yetkisine sahip.

Yüksek öğrenimini bitiren öğrencilerin kendi branşlarında çalışması ve yetişmesi güvence altında. İş bulamama korkusu yok. Sorun iş bulmaktan öteye, çok yönlü olanaklar nedeniyle hangisinin tercih edileceği.

Gençlik ve öğrenci kuruluşları ülkenin en güçlü kuruluşları arasında. 50 milyon üyeli gençlik örgütü Komsomol yerel, bölgesel ve Sovyet parlamentosu dahil, yaşamın her alanında temsil ediliyor.

Sovyet öğrenci gençliği kendisine tanınan tüm olanaklardan en geniş şekliyle yararlanarak, ülkesine hizmeti ilke edinen bir gençlik.

Sorunlarını tartışan bir grup Sovyet öğrencileri

"Hepsini birer koşucu olarak 1950'lerde yola çıktılar sayalım ve karşılaştıralım: Devletin her çeşit gücü ve Milletin serveti bakımından Amerika nerede, Sovyet Rusya nerededir? Federal Almanya nerede, komünist Almanya nerededir?"

A. Kabaklı, 10.07.1985

Kabaklı'nın önerisinden yola çıkarak sosyalist ülkelerle kapitalist ülkeleri kıyaslamaya devam ediyoruz. ABD ile Sovyetler'i karşılaştırırken ABD topraklarında 1965'ten beri savaş olmadığını, Sovyetler'in ise II. Dünya Savaşından büyük kayıplarla çıktığını hatırlamak gerek. Sovyetler II. Dünya Savaşında asker sivil 20 milyon insan kaybetti. Buna karşılık Amerikan ordusunun kayıpları aynı yıllarda ABD'de de trafik kazalarında ölenlerin sayısından daha azdı. Bu ve daha başka nedenlerle bugün henüz Amerikan ekonomisi Sovyet ekonomisinden daha ilerdedir. Ancak yine de Sovyetler'deki sosyalist düzen halka bugünden ABD'ye kıyasla çok daha yüksek bir kültür düzeyi sağlamıştır.

● ABD Eğitim Bakanlığı'nın açıklamalarına göre 65 milyon ABD vatandaşı okuma-yazma bilmiyor. 65 milyondan 25 milyonu tek tek harfleri tanıyabiliyor. 40 milyonu ise tek tek kelimeleri tanıyor.

Özellikle gençler arasında giderek artan işsizlik, uyuşturucu madde kullanımı, alkol ve kriminal olayların artması yanında, ABD gençliğinin yakıcı sorunlarından biri de eğitim ve öğrenim sorunudur.

ABD Eğitim Bakanlığı'nın kendi yaptığı açıklamalara göre, 65 milyon ABD vatandaşı okuma-yazma bilmiyor. Bunlardan 25 milyonu tek tek harfleri tanıyor. 40 milyon ABD vatandaşı ise, tek tek kelimeleri tanıyor, fakat ne okuyabiliyor, ne de yazabiliyor. Toplam 65 milyon ABD vatandaşının gazete, kitap gibi şeyler bir yana, ilaç paketleri üzerindeki yazıları, çeşitli yerlerde karşılaştıkları tehlike ve ihtar işaretlerini okuması olanaksız. Ne bir mektup, ne de bir pusula dahi yazamıyorlar. Marketlerde alacakları malın fiyatını dahi çıkaramıyorlar.

Temel eğitim önem verilmeyen konulardan biri. New York'da, ABD'ye Latin Amerika'dan göç etmiş ailelerin çocuklarının yüzde 82'si, zencilerin yüzde 72'si ve beyazların yüzde 50'si orta veya yüksek okula gidemiyorlar. Diğer şehirlerdeki eğitim olanakları New York'dan farksız.

Sağda işsiz, okulsuz, yoksul ABD gençliği. Yaşamını sürdürebilmek için çöp tenekelerinden yiyecek aramak zorunda

Ohio kentinden Richard ailesinin yıllık geliri 21 bin dolar. Çocuklarını yüksek okula gönderebilmek için günlük yiyecek ve en gerekli giyinme ihtiyaçlarını temin edemediklerini belirtiyorlar. En son ne zaman izin yaptınız sorusuna, aile reisinin verdiği yanıt **"Hatırlamıyorum"** oluyor.

ABD'de yüksek eğitim paralı. Bir yüksek okul öğrencisinin okuyabilmek için ödemek zorunda olduğu ücret **her yıl için** 9400 dolar. Buna bir de öğrencinin kendi masraflarını ekleyecek olursak, ABD vatandaşlarının ezici çoğunluğunu oluşturanlar için çocuğunu yüksek okula göndermenin olanaksız olduğu ortaya çıkar. Bunun tabii sonucu olarak da öğrenci sayısı ABD'de giderek azalmakta.

Okumak için devlet bursu alanlar, okul bitiminde bunu devlete iade etmek zorunda. Burslar ve bütçede eğitime ayrılan fon, özellikle Reagan'ın işbaşına gelmesinden bu yana giderek azaltılmakta. Son bütçenin eğitim payından kısıtlanan 5,5 milyar dolar silahlanma bütçesine aktarıldı. Öğrenci burslarından kesilen 2 milyar dolar'ın da aktarıldığı yer yine silahlanma harcamaları. Reagan'ın öğrenci gençliğe yeni **"Hediyesi"** yüksek okul ve üniversite ücretlerine Eylül 85 başından itibaren yüzde 7 zam yapmak oldu. Reagan, parası olan okusun görüşünde.

Colombia Üniversitesi öğrenci gazetesi **"Reagan ve öğrenci gençlik. Bunlar iki ayrı zıt kutuplardır"** diyor.

BİLİM/TEKNİK

Çivi çiviyi söker

Tarım ürünlerinin küçük

fazla çeşidi olan küçük haşa-

GÜLDÜŞÜN

Özal F. Almanya'ya iltica etti...

Mehmet ESEN

böylece sürer gider. Ta ki, son müş-

Tarım ürünlerinin küçük haşaratlardan ilaçlama yoluyla korunması ilk akla gelen çözüm yolu olarak görünmesine rağmen, bu tür kimyevi maddelerin süreli kullanılması ürünlerin tabii gelişmesini engellediği kadar, ilaçların çevre kirlenmesine olan etkisi nedeniyle soruna başka çözüm yollarının aranmasını da getiriyor.

Bu konuda Sovyetler Birliği'nin Özbekistan Cumhuriyeti'nde yapılan bir deneme bunlardan biri. Tarım ürünlerine dadanan küçük haşaratlara karşı kullanılan kimyevi maddelerin azaltılması yoluyla çevre kirlenmesini önleyecek bu deneme oldukça ilginç.

Sovyet araştırmacıları 10 yılı aşan araştırmalarının başarılı sonucu olarak *"Çivi çiviyi söker"* misali küçük haşaratları ve onların yumurtalarının imha işlemini zehirli ilaçlar yerine, bu iş için yetiştirilen eşek arısı ve kelebekler kanalıyla sağlıyorlar.

Tarım uçaklarıyla çevreye serpiştirilen bu arı ve kelebekler, sıcak iklimin de çoğalmasını kolaylaştırdığı 200'den fazla çeşidi olan küçük haşaratları ve yumurtalarını yiyorlar. Bu haşaratların en zararlıları arasında özellikle pamuk da yuvalanan *"Beyaz Sinek"* gelmektedir.

Ucuz ve zararsız olan bu metod tahıl ürünlerinde, pamuk, meyve bahçelerinde, sebze ve tütüncülükte başarı ile kullanılıyor.

Bu metodun denendiği Özbekistan'da bu yolla bir önceki yıla oranla yaklaşık yarı yarıya, yani 300 bin ton daha az kimyevi ilaç kullanılmış. 1981'de 2 milyon hektarı bulan deney alanı, 1984'de 4 milyona çıkarılmış. Tüm Özbekistan tarım ürünlerinin yüzde 40'ı bu metodla korunuyor.

Benzeri denemeleri Bulgaristan ve DDR'de belirli bir süredir yapmakta ve başarılı sonuçlar almaktadırlar. Böylece tarımda kullanılan kimyevi maddelerin sulara, ormanlara ve insanlara olan olumsuz etkisi de belirli oranda da olsa önlenmekte, çevre kirlenmesine karşı önemli bir adım böylece atılmış olunmaktadır.

Ülkemizde Çukurova'da pamuk üreticisini panik içinde bırakan beyaz sineğe karşı üreticiler daha yüksek dozda ilaç kullandıklarını ama sineğin uzalacağına arttığını söylüyorlar. Oysa sosyalist ülkelerde ilaç kullanılmaksızın arı ve kelebeklerle bezaz sineğe karşı savaş açılarak çevre kirlenmesi de engelleniyor.

Deprem neden olur?

Meksika'daki büyük deprem yerküremizin hiç de ilk bakışta sanıldığı gibi hareketsiz olmadığını bir kere daha gösterdi. Genellikle yerküresinin üzerindeki hareketler çok yavaş olduğundan ancak bilim adamlarının kullandıkları çok hassas aletlerle ölçülebiliyor.

Deprem veya zelzele dediğimiz yer sarsıntılarının her yerde değil de ancak deprem bölgesi denen bazı bölgelerde ortaya çıktığı biliniyor. Bunları harita üzerinde işaretlediğimizde deprem bölgelerinin rastgele değil, belli çizgiler boyunca dünyayı sardığını görüyoruz. Deprem bölgelerinin en önemlileri Pasifik Okyanusu'nun doğu ve batı kıyıları boyunda yer alıyor. Ayrıca Akdenizin batısından Anadolu'ya, oradan da İran ve Türkistan üzerinden Himalaya'lara uzanan çizgi üzerinde yer alan deprem bölgeleri var.

Yeryüzündeki bütün önemli deprem bölgelerinin belli çizgiler üzerinde toplanmış olmaları depremlerin sebepleri hakkında da bir fikir veriyor. Yerbilimi bilginleri dünyanın dış kabuğunun yekpare olmadığını, çeşitli büyük parçalardan oluştuğunu saptamış bulunuyorlar. Bu kabuk parçaları yeryuvarlağının üzerinde geziniyorlar (daha fazla bilgi için Türkiye Postası'nın 65. sayısındaki "Herşey değişiyor, kıtalar bile" yazısına bakın). Bugüne kadar birbirinden bağımsız olarak hareket eden dokuz büyük kabuk parçası belirlenebilmiş. Diğer bir deyişle, dünyamızın kabuğu dokuz büyük parçadan oluşuyor. Depremlerin çoğu, bu kabuk parçalarının birbirlerine çarptıkları veya sürtündükleri çizgiler boyunca oluyor. Kabukların kenarları birbirine takılıyor, gerilmeye başlıyor. Bir süre sonra büyük bir sarsıntı ile takıldığı yerden kopuyor. Böylece deprem dediğimiz şey meydana geliyor.

Bilim adamları henüz depremlerin ne zaman olacağını önceden kestiremeseler de yukarıda anlattığımız bilgiler ışığında nerelerde deprem ihtimalinin yüksek olduğunu bilebiliyorlar. Bu bölgelerde binaların depreme dayanıklı yapılmasıyla bir deprem sırasındaki can ve mal kaybını önemli ölçüde azaltmak mümkün oluyor. Örneğin Japonya ve Sovyetler Birliği'nde bu ilke titizlikle uygulanıyor.

Son yıllarda bilim adamları depremlerin önceden haber verilebilmesi için de yöntemler geliştirmeye çalışıyorlar. Örneğin, bazı hayvanların depremi olmadan birkaç dakika önce depremi sezdikleri ve kapalı yerlerden kaçmaya çalıştıkları biliniyor. Bilim adamları hayvanların bu sezişinin neye dayandığını bulmaya çalışıyorlar. Ayrıca depremden önce kayaların elektrik akımını geçiriş özelliklerinin de değiştiği belirlenmiş bulunuyor.

Mehmet ESEN

Günlerden bir gün, aylardan bilmem kaçıncı ay, yıllardan da işte bu yıllar, bir zamanların başbakanı Özal, yurtsuz ve yolsuz kalır. Yurt dışına kaçıp, para kazanmayı kafasına koyar. Iyi ama hangi ülkeye gidecek? Hangi ülkede Türkiye'deki gibi vurgunlar vurabilecek? Düşündükçe yemeden içmeden kesilir. Zayıflar, bir dirhem kalır.

Amerika'ya gitse -aslında zayıfladığına göre gerek yok- milyonlarca işsiz. Japonya'ya gitse, işçilerin aldığı paraylа Semra hanımı bir kezcik kuaföre götüremez. Federal Almanya'da ise yabancı düşmanlığı almış başını gidiyor. Özal yabancı sayılmaz ama...

"Olsun gene en iyisi Almanya" der. **"Hem bugünlerde Kohl bize çok yakın."** Türkiye ileri karakol ya... Özal da karakolun uzatmalı bekçisi ya...

Iyi ama nasıl gidecek? Vize alması gerek. Vize alsa bile, orada nasıl yerleşecek? Yerleşse bile, nasıl çalışacak? Düşün babam düşün. Semra hanım, **"Dayanamıyorum artık, boşanacağım senden"** diye tutturur öte yandan. Onu da yitirirse, işbitiremez olur artık. **"Bu kanıya güven olmaz, boşar adamı valla."** diye telaşlanır.

Ama rivayete göre Özal, bir yolunu bulup Federal Almanya'ya iltica eder. Sonra da tüm takım arkadaşlarını getirtir. Ardında da köpeklerini. Bu işten de epey yolunu bulduğu belgelerde geçmektedir. Zeynep kızımız ise davulcu ile evliliğinden bir sermaye bırakmadığı için **"düşünce suçluları"** kapsamına girmiş, bu fırsattan yararlanamamıştır.

Ve Özal ayda 260 markık sosyal yardıma talim etmek zorundadır. Olur ama, buna bir çözüm bulmalı... Bir gün sabahın köründe,

işçiler işe giderken Özal da sosyal yardımın kapısına dayanır. Ne ki kapıya bir türlü erişemez. Semra hanım da upuzun kuyruğu görünce, zaten havadaki kömür tozundan solunum yolları tıkandığından koyuverir kendini. **"Delirtme beni Turgut!.. Bu sıra akşama bitmez. Hadi bir şeyler yap. Yoksa..."**

Özal şaşkın, **"Semracığım, biz memlekete mi geldik yanlışlıkla?"** Sözünü bitirmeden gözleri ışıldar. Atılır öne. En öndekilerden hemen tanıdığı Amerikalıyı yakalar. Tek sözcükle **"satmak?"** diye sorar. Amerikalı **"neyi?"** diye sormaya fırsat bulamadan, elinde 10 mark sıranın dışında bulur kendini. Ardından devreye Semra hanım girer. Arkalardan birini ayarlar getirir. Adamcağız 20 mark karşılığında kuyruğun önünde bulur kendini. Kuyrukta yer alım-satımı böylece sürer gider. Ta ki, son müşteride Özal, hızını alamayıp kendisini de satışa çıkarana dek. Müşteri bunu duyunca köpürür. Özal nerden bilsin öyle anlaşılacağını. Adam hiddetli, avazı çıktığı kadar **"Bu da onlardan... Bu da AIDS'li..."** diyerek Özal'ın üstüne yürür. Özal korkudan siner... Herkes çulların üstüne. Dolandırdığı tüm paraları rüşvet olarak vermeye kalksa da, AIDS'e rüşvet sökmez...

Özal soluğu hastanede alır ama, hastanelerdeki personel o günlerde grevde olduğundan yer bulamazlar. **"Grev"** sözcüğünü duyan Özal çıldırır. Semra hanım delinin kahrını çekemem ben deyip, holdingçi bir Almanla kaçar.

Özal'ın başına gelenler bununla da bitmez. O günlerde ilticası için mahkemeye çıkarırlar. Sonucu öğrendiğinde, Özal sırat köprüsünü satılığa çıkarmıştır bile...

"Sığınma isteminiz, politik olmayıp, ekonomik nedenlerden olduğu için, sınırdışı edilmenize karar verilmiştir..."

12 Eylül nedir?

Öğretmenin çocuğuna sormuşlar:
– 12 Eylül nedir?
Düşünmeden yanıtlamış:
– Babamın kitaplarını bahçeye gömdüğü gündür.

Korkunç kanıt

Metris Cezaevinin soğuk taş duvarları arasında Sıkıyönetim Mahkemesinin olağan duruşmalarından biri başlamıştı. Savcı tüm görkemiyle sanığa:

– Evet şimdi kamu tanığı konuşuyor, bakalım ne diyeceksiniz? (Bu kamu tanıkları genellikle polis yada ajanlardan seçilir)

– Efendim bu adam katıksız bir komünisttir. Bundan kimsenin kuşkusu olmasın. Kaç kez nah bu gözlerimle gördüm. Güneş batımına yakın üsküdar'da deniz kıyısına inerdi. Derin derin düşünür, boğazdan geçen Rus gemilerine bakar, özlemle ah çekerdi."

Savcı tanığın sözünü kesti. Bu kadar kanıt yeterliydi.

Dünya görüşünden ve kişiliğinden ödün vermeyen gür sesli Ruhi Su öldü

Ruhi Su: "Yattığımız yerde güller bitecek..."

Hüseyin ERDEM

Sosyalist gerçekçi sanatın yurdumuzda ve dünyadaki önde gelen temsilcilerinden biri, halk türkülerimizin büyük ustası Ruhi Su, 20 Eylül 1985 cuma günü sabah saat 5'e 10 kala yatmakta olduğu İstanbul Cerrahpaşa Tıp Fakültesi kliniğinde yaşama gözlerini yumdu. Yaşamak onun için, ölümünden kısa bir süre önce paylaştığımız **"dünya görüşünden ve kişiliğinden ödün vermeme mutluluğu"** idi.

O yüreğini, bilincini, sesini, sazını, tüm yaşamını emekçi halkın, işçi sınıfının baskısız ve sömürüsüz geleceği için verilen savaşıma adamış bir sanatçımızdır. Bu niteliği, davasını yaşamıyla özdeş tutma bilinç ve kararı onu geniş yığınlara maletmiştir...

22 Eylül pazar günü o yığınlar binler olup saat 13'de başlayacak olan cenaze törenine sellerce aktılar. Şişli camiinde sabahın erken saatlerinde toplanmaya başladılar. Bütün baskı ve engellemelere karşın onun tabutunu eller üzerinde taşıdılar Zincirlikuyu Mezarlığına. Cuntanın ne helikopterleri, ne çevik kuvvetleri, ne polisleri binlerce insanın mezarlığa girip onu toprağa vermelerine karşı duramadılar... Mezarlıktan dönen yüzlerce kişi gözaltına alındı.

Ruhi Su karanlıklar içinden ışıklı bir türkü gibi akıp gitti aramızdan. O milyonlarca emekçinin aydınlık ve güzel günleri için söylenen türkülerin çoğul sesi, başeğmez **"korobaşımız"** olarak yaşayacaktır.

Son günlerinde bana İstanbul'dan gönderdiği bir söyleşi bandından, son söyleşisinden bazı bölümleri birlikte izleyelim.

Sanat yaşamımızın üç soluğu
Sabahattin Eyüpoğlu, Ruhi Su ve Aşık Veysel birlikte.
Şimdi aramızda değiller, ama türkülerde, şiirlerde bilinçlerde yaşıyorlar.

Hüseyin Erdem: Ruhi Abi, bize nerede doğduğunuzu, müziğe nasıl başladığınızı kısaca anlatır mısınız?

1912'de Van'da doğmuşum. Adana'da fakir bir ailenin içinde büyüdüm. İlkokulun dördüncü sınıfında keman çalmaya başlamıştım. Öğretmen okulunda devam ettim müzik çalışmalarına. Sonra Müzik Öğretmen Okulu'nda sürdürdüm öğrenimimi. 1935-1936'da Müzik Öğretmen Okulunu bitirdim. Tam o sene Ankara Devlet Konservatuarı kuruldu. Hindemit, Karl Ebert geldiler, Devlet Konservatuarı opera, tiyatro ve enstrümanlar bölümünü organize ettiler. Bizi de opera bölümüne ayırdılar, beni ve bazı arkadaşlarımı. 1942'de opera bölümünü bitirdim. Devlet Operasına girdim. 1952'ye kadar Devlet Operasında çalıştım. 1952'de bazı politik nedenlerle operadan ayrılmak zorunda kaldım. Sonra kendimi büsbütün halk türkülerine verdim. Çocukluğumdan beri, müzik çalışmalarım sırasında hep halk türkülerini söylerdim.

Hüseyin Erdem: Çocukluğunuzdan beri türküleri sevdiniz, söylediniz... Çağdaş bir eğitim gördünüz... Gördüğünüz eğitim ile türkülerimiz arasında nasıl bir bağ kuruyordunuz?

Foto: Cemal Can

Ruhi Su polis tarafından sürekli izlendi. Yurt dışına çıkması şudan nedenlerle önlendi. Nihayet 1975 yılında Almanya'ya geldi. Bu resim Köln konserinde çekildi.

çiyordum. Yoksa halkın içinde de, halkın kendisi tarafından da bu türkülerin çoğu çok zaman bozulur. Yani hepsinin melodisi ya da sözleri güzel değil.

Bir de türkülerin amacı değişebilir. Halkın kendisi, mesela bir ağıt söyler, elli sene geçer üzerinden o ağıtla başlar oynamaya, oyun havası haline getirir onu. Benim işim buralarda başlar. Ben o türkünün nasıl bir amaçla doğduğunu, meydana çıktığını düşünürüm. O ilk do-

Ruhi Su eşi Sıdıka Su ile 50'li yıllardaki hapishane döneminde tanışmış ve evlenmişti. Sevgi dolu bu beraberlik bir ömür boyu sürdü. (Ören/1985)

Hüseyin Erdem: Türkülerimize yeni bir soluk, yeni bir yorum, yeni bir anlam getirdiniz. Bu saygın çalışmanızda türküleri seçerken, kuşkusuz, bir ölçütünüz vardır.

Türküler içerisinde de tıpkı yaşayan canlılar gibi yaşama gücünde olanları var, yaşama gücünde olmayanları var. Gerçekliği, yaşamı daha çok içeren, daha güçlü içeren türküler daha uzun yaşama şansına sahip. Ama öyle olmayan güzellik oldu belki. Dizeler itibariyle klasik formlara uygun olanları daha kolay ezgileyebileceğim için seçiyorum. Ama onlardan da gene konuyu iyi anlatabilen, güçlü anlatabilen

EZGİLİ YÜREK

Hangi taşı kaldırsam
Anamla babam
Hangi dala uzansam
Hısım akrabam
Ne güzel bir dünya bu
İyi ki geldim
Süt dolu bir torbayla
Şöylece çıkageldim
Kime elimi verdimse
Döndürüp yüzümü baktımsa
Kısmet kapıyı çaldı
Kör pınara su geldi
Ben şakıyıp durdukça öyle
Gülün kokusu geldi
Bebesi olmayana
Bunalıp da kalmışa
Acılarla yüklü
Dargın yüreklere
Yetiştim geldim
İyi ki geldim.

RUHİ SU

sözleri olan şiirleri tercih ediyorum. En önemlisi Nazım Hikmet'in kendisi. Nazım Hikmet neyi seviyorsa onu anlatıyor değil mi? Onun bir dünyaya bakış açısı var. O açıdan ağaca da bakıyor, insana da bakı-

onurlandırdığınız bir yer var. Sesinizle de varmak istediğiniz yere varabildiniz mi?

Sesim açısından, sesimi kullanışım açısından düşündüğüm noktaya geldiğimi söyleyebilirim. O açıdan düşündüğümü yüzde doksan gerçekleştirmiş durumdayım. Yani kendi sesimizi, gelecek müziğimizin içersinde olması gereken kendi sesimizi, yüzde doksan bulduğuma inanıyorum. Bu açıdan başarılı sayılırım. Başarılı olduğuma inanmamın nedenleri de var. Beni izlemeye çalışanlar çıktı sonra.

Hüseyin Erdem: Sizi izlemek isteyenlerle ilgili neler söylemek istersiniz?

Beni beğendiler, izlediler, izliyorlar. Ama tam benim ekolüm olduğunu söyleyebileceğim bir kişi var: Sümeyra. O da çünkü aynı eğitimi görmüş. Diğerleri aynı eğitimi görmediği için, ancak taklit safhasında. Bir taklit safhasını geçemiyor. Yani müzik eğitimleri yok, ses eğitimleri yok ama benim gibi söylemeye çalışıyorlar; bu olanaksız.

Hüseyin Erdem: Çağdaş Türk müziğini sizce kimler yaratabilir?

Asıl Türk müziğini yapacak olan büyük kompozitörlerdir,

eğitim gördünüz... Gördüğünüz eğitim ile türkülerimiz arasında nasıl bir bağ kuruyorsunuz?

Ses tıpkı bir bina yapımındaki malzemeye benzer, tuğla gibi,

BU NASIL İSTANBUL

Bu nasıl İstanbul zindan içinde
Kayboluverdi gecem gündüzüm
Bu nasıl İstanbul zindan içinde

Bavo bave...
Yattığımız yerde güller bitecek
Gün ışıyıp gelir sabret, bu bizim
Yattığımız yerde güller bitecek

Bavo bave...

RUHİ SU

harç gibi... İnsan bu malzeme ile istediği gibi bir bina kurabilir, yani istediği üslupta söyleyebilir. Ama tabi milli özellikleri taşır bu. Yani operada olmak türkü söylemeye mani değil. Ayrıca türkülerle operalar arasında bazı yakınlıklar da bulduğumdan dolayı türküleri

Ruhi Su polis tarafından sürekli izlendi. Yurt dışına çıkması sudan nedenlerle önlendi. Nihayet 1975 yılında Almanya'ya geldi. Bu resim Köln konserinde çekildi.

daha çok sevdim. Bizim türkülerimiz tıpkı batıdaki operalar, lieder gibi çeşitli konuları içerir. Klasik Türk Sanat Müziği tek konusu olan bir müzik: Aşk konusu... Halbuki türküler öyle değil. Türküler halkın bütün sorunlarını içerir. Kederini, neşesini, korkusunu, sevincini, aşkını anlatabilir türkülerle halk. Tabi türkülerin kendi ölçüleri içinde anlatabilir. Bu açıdan operalara benzer konularda buldum türküleri, bu açıdan zorluk çekmedim türküleri anlamakta ve yorumlamakta.

Hüseyin Erdem: Operada çok başarılı olduğunuzu, o dönemlerde sizi izlemiş seçkin sanatçılarımızın anlattıklarından biliyorum. Ama asıl sanatçı kişiliğinizi nerede buldunuz? Operada mı, türkülerimizde mi?

Başarısız bir oyuncu değildim. Başarılı sayılırdım. Ama asıl sanatçı kişiliğimi türkülerle yaptım. Türküleri çok seviyordum. Ayrıca türküler kendi müzik dilimdi. Kendi dilimi konuşuyordum türkülerle birlikte. Gelecekte -bizim de amacımız olan gelecekte- türkülerin otantik çizgisini bozmadan, evrensel müzik içinde kendi sesimizle yerleşmeyi de amaçlıyordum, öyle bir sesi de arıyordum. Gördüğüm eğitim içinde kalarak, gördüğüm eğitimi bozmadan, kendi türkülerimizi de bozmadan söylemeye çalışıyordum.

Hüseyin Erdem: Binlerce türkü derlediniz. Bu türküleri çalışmalarınızda nasıl değerlendiriyorsunuz?

...Zaten oldum olasıya türkülerin hepsi güzel değil. Ben bir sanatçı titizliğiyle türküleri de seçiyordum. Gerek melodi örgüsüyle, gerek sözleriyle halkı en iyi anlatabilen türküleri se-

başlar. Ben o türkünün nasıl bir amaçla doğduğunu, meydana çıktığını düşünürüm. O ilk doğuştaki amacına yaklaşmaya çalışırım. Sonra türküleri sözleriyle, ezgileriyle programlarken bir bütünlük içinde olmasına çalışırdım.

Hüseyin Erdem: Bunun nasıl bir bütünlük olduğunu biraz açıklar mısınız?

Estetik açıdan bir bütünlük... Türkülerin hepsinin monoton olmamasını, bir seviyede, bir çizgide olmamasını gözeten bir bütünlük. Estetik açıdan değişik yüksekliklerde, düzeyde olan türküleri yanyana getirerek, adeta bir mimari bütünlüğü düşünür gibi -nasıl bir caminin minaresi var, kubbesi var, hepsi aynı seviyede değil- türküleri de öyle hesaplar, öyle programlardım.

Gerek ritmleriyle, gerek ezgileriyle, gerek sözleriyle mümkün olduğu kadar bir estetik bütünlüğe varmalarına çalışırdım.

daha güçlü içeren türküler daha uzun yaşama şansına sahip. Ama öyle olmayan, günlük bazı olayları anlatıveren türküler de var ki, o günler geçince o türküler eskiden olduğu gibi şimdi de çabucak unutulabiliyor. Çok önemli olayları çok güçlü bir biçimde anlatan türküler daha uzun yaşayabiliyor. Ben bunları seçmeye çalıştım.

Hüseyin Erdem: Nazım Hikmet'in şiirlerini müzik eşliğinde söylemek konusunda demek istediklerniz var mı?

Nazım Hikmet'in şiir biçimi halk türkülerinin şiir biçimine benzemez. Onun şiirleri için bir melodi düşünmek halk türkülerinden farklıdır tabi. Ben düşünebildiğim bir ezgi eşliğinde söyledim şiirleri. Yani şiirin kendi gücünü kaybettirmeden söylemeye çalıştım müzik eşliğinde. Nazım Hikmet'in bu şiirlerini bestelerken düşündüğüm ezgi, melodi kendi müzik dilimize uygun bir mü-

değil mi? Onun bir dünyaya bakış açısı var. O açıdan ağaca da bakıyor, insana da bakıyor. Ortak olan şey söz güzelliği, fikir güzelliği, şiir gücü. Anlatmak istedikleri şeyi güzel, güçlü anlatabilmek...

Hüseyin Erdem: Her anlamda hiç ödün vermeden, başeğmeden bir yaşam sürdürdünüz. Bugün kişiliğinizle, savaşımınızla, sanatınızla yaratabilir?

Asıl Türk müziğini yapacak olan büyük kompozitörlerdir, benim düşünceme göre. Yani Adnan Saygun'ların, İlhan Usmanbaş'ların çalışmalarıdır gelecek Türk müziğini hazırlayacak olan. Işin ciddi yönünü sorarsan onların çalışmaları hazırlayacaktır. Benim sesimle yaptığım şeyi onlar kompozisyonlarıyla yapacaklardır.

Ruhi Su'dan selam !

Klaus LIEBE-HARKORT

Ruhi Su'dan selam!

30 Ağustos 1985'te Ruhi Su ile Cerrahpaşa Üniversite Kliniği'nde görüşüp biraz konuştuktan sonra "Klaus" dedi bana, ben kalkınca, "Almanya'ya dönünce, Sümeyra'ya, Hüseyin'e... bütün dostlara selamımı söyle!" Zayıftı, "halim yok" dedi, yorgundu. Sesinde ise Ruhi Su'ya özgü o eski güç ve bolluk vardı, birazcık kısılmışsa da.

Tarih boyunca ve insanların, özellikle Türkiye halklarının ve insanlarının ne denli çile çektiklerini hiçbir zaman, hiçbir sözünde unutmayan ve onların bu denli umut verici uğraş ve savaşlarını türkülleştiren Ruhi Su'nun sesinin böyle güç ve sevgi ile dolu olması insana insan olmakta yardım etmektedir. Öldükten sonra da Ruhi Su'nun insan sevgisi ile dolu bu sesinin susmayacağına inanıyorum.

Işte dostlar, selamlarını dünyaya iletin, dünya duysun Ruhi Su'nun sözlerini ve sesini.

(Ruhi Su'nun ilişikteki resmini ölümünden altı hafta önce, üç yaşında olan oğlumla ziyaretim sırasında, bütün sancılarına karşın coşku içinde bir çocuk türküsünü söylediktken sonra çektim.)

KISA...KISA...

Paris gezisi

Kuzey Ren Vestfalya Sanatçılar Derneği SAN-DER ile Essen Türkiyeli Işçiler Derneği ETID, 1-3 Kasım tarihleri arasında Paris'e bir kültür ve sanat gezisi düzenliyorlar. Louvre müzesi, Versailles şatosu ve diğer sanat ve işçi kuruluşlarının da ziyaret edileceği üç günlük gezi ücreti gidiş-dönüş, otel ve sabah kahvaltısı dahil 150 DM dır. Daha ayrıntılı bilgi SAN-DER ve ETID'den alınabilir. Gezi için son başvuru tarihi 15 Ekim'dir.

Kurşun Neylesin Türküye?!..

Daha önceki sayılarımızda ilanını verdiğimiz **"Kurşun Neylesin Türküye?!.."** kasetini aşağıdaki adresten sağlayabilirsiniz.

Toplu siparişler için başvuru:
"Demokratik Sanatçılar"
Quellenstr. 82
5357 Swisttal 1
BR Deutschland
Tel.: (0)2254-6821

NOT: Tek tek istekler için çevrenizdeki demokratik derneklere başvurabilirsiniz.

7. Bergkamen Resim Pazarı'nda yabancı düşmanlığını protesto eden eylemler yapıldı.

Bergkamen Resim Pazarı, sanat şenliğinde sanatçıların dayanışması

Sanatçılar yabancıları içeri almayan diskoteğin önünde.

Şenlik sırasında sanatçıların hazırladığı "Türk düğünü" maketi büyük ilgi gördü.

Bu yıl yedinci kez düzenlenen geleneksel Bergkamen Resim Pazarı (BBB) sanat etkinlikleri 12-15 Eylül tarihlerinde gerçekleştirildi. "Maceracı sanat" belgisi altında düzenlenen Resim Pazarı'na Federal Almanya'nın dışında Bulgaristan, Yugoslavya, İngiltere, Polonya, Hollanda, Çekoslovakya, Avustralya ve Togo'dan 65 sanatçı katıldı. Sanat şenliğinin örgütçüleri arasında tanınmış ressam İsmail Çoban da yeralıyordu. Kültür etkinliklerine ise Nedim Hazar'ın "Yarınistan" müzik grubu ve Heval katkıda bulundular.

Şehir meydanındaki büyük çadırda dört gün boyunca devam eden sanat ve kültür etkinlikleri sırasında Ulla ve Herbert Hees çifti Türk ziyaretçilerin ve çocukların verdiği bilgiler doğrultusunda hazırladığı "Türk Düğünü" maketi geniş ilgi gördü. Dans sanatçısı Heidi Richert'in maket önünde dansetmesi de gerçek bir düğün havası yarattı. Ressam İsmail Çoban'ın tahta yontma tekniğiyle yarattığı eserleri büyük beğeni topladı. Üç sanatçının, Lothar Kampmann (FAC), Mehmet Uyanık (Türkiye) ve Andrzej Pollo (Polonya), yaptıkları plastik ve Mehmet Uyanık'ın "Anadolu köy hayatından görüntüler" eserleri büyük ilgi gördü.

Bu yılki sanat şenliklerinin önemli diğer bir yanı da yabancı düşmanlığına karşı ve Türkiye'deki 1256 aydınla dayanışmaydı. Kentteki "Memmorv" diskoteğinin sahibinin daha önce sürdürülen protesto eylemlerine rağmen "Yabancılar giremez" levhasını kaldırmaması üzerine sanatçılar toplu olarak bir protesto gösterisinde bulundular.

Resim Pazarı'na katılan 65 sanatçı Türkiye'de davası süren aydınlarla dayanışma, işkencelerin, idamların durdurulması gibi istemleri kapsayan bir protesto metnini imzaladılar. Çeşitli ülkelerden katılan sanatçılar adına yazılan bir protesto telgrafını İsmail Çoban Meclis Başkanı Necmettin Karaduman'a ve Devlet Başkanı Evren'e gönderdi.

Türkiye Postası

SİZİN İÇİN GÖRDÜK, DUYDUK, OKUDUK...

DEDİLER Kİ...

"Yankesicilik bize babalarımızdan kalan tek meslek, başka işlerden anlamayız" **Kıdemli yankesici Naciye Eser**

"Türkiye, Şah döneminin Iran'ı rolünü üstlenmeli" **ABD eski Başkanı Nixon**

"Liderken herkese antipatik geliyordum. Koltuk elden gidince herkes beni sevmeye başladı." **MDP'nin devrik Genel Başkanı Turgut Sunalp**

"Bunlar tek başlarına tuvalete bile gitmeyi beceremez" **Trabzonspor antrenörü Sunderman**

"Ortadireğin yuvasını ben yapacağım" **Cevher Özden - Banker Kastelli**

"Ağır kadın olduğum için çabuk ayakkabı eskitiyorum. Bu arada yurdumun vatandaşlarını da düşünüyor, acaba pahalı ayakkabıyı nasıl alacaklar diye sıkıntımdan sabahlara kadar oturuyorum." **Sinema oyun-**

Reklam filminde el ele

Namus lekesine deterjan

Şu gazete haberlerinin çeşitliliğine bakın: *"Bebek hastane kapısında beklerken öldü"*, *"Tezekten iyisi yok"*, *"Fuhuş için annesine sermaye bulan kız"*. Ve bunlar arasında *"Süperstar"* Ajda Pekkan ile *"Sanat güneşimiz"* Zeki Müren'in bir deterjan reklamı için *60 milyon* aldıkları haberi de var. Hastane kapılarında tüyü bitmemiş yavruların öldüğü ülkede, reklam için 60 milyon.

Türkiye ekonomisini düzeltmek için geldiklerini her fırsatta söyleyen Evren efendi ne diyor bu işe acaba?

Hesapladık, asgari ücretlerin net 27.812 olduğu Türkiye'de, 60 milyon tam 2158 kişinin ya-

Yiyin efendiler yiyin, tıkanıncaya patlayıncaya kadar yiyin. Krallar gibi eğlenin

"En parlak günlerimizi yaşıyoruz"

Başbakan Özal gazetelere verdiği beyanatta *"Türkiye en parlak günlerini yaşıyor"* diyor. Haberi okuyunca şaşırmamıza rağmen, hemen doğruluk derecesini araştırmaya koyulduk. Bulduk da.

İlk araştırmamız bir düğünde oldu. Bu düğün 1001 gece masallarının yaşandığı *"rüyalar ülkesinde"* değil, insanların gözlerini, böbreklerini ve öz çocuklarını sattığı 1985 Türkiyesi'nde geçiyor.

16 Eylül tarihli Milliyet gazetesinin haberine göre, tonton başbakanımız Özal'ın bacanağı ve İçişleri eski Bakanı Ali Tanrıyar'ın oğlu Mustafa Tanrıyar'ın düğününde 1500 konuk *"krallar gibi"* ağırlanarak, yanda listesini gördüklerinizi yemiş, içmişler. V. Koç, S. Sabancı ve birçok seçkin davetlinin katıldığı törende, genç evlilere kıyma işi İstanbul Belediye Başkanı Dalan'a düşmüş.

Aynı gazetenin 15 Eylül sayısına bakıldığında başka bir haber, *"Bir yılda 20 bin çiftin boşandığı, sebebinin ekonomik olduğu"* bildiriliyor. 3 Eylül tarihli Milliyet'in flaş haberlerinden biri *"İnsan perişan"* şeklinde. Gazete, intihar edenlerin sayısının 1974-80 yılları arasında yüzde 21 artışına karşılık, 1980-84 yılları arasında, yani başbakanımızın *"En parlak günlerimizi yaşıyoruz"* dediği son dört yılda yüzde 60 arttığını belirtiyor. *"İşsizler Allaha emanet oldu"* diyor.

Kendimizden hiçbir şey katmadan boyalı basından *"en parlak günlerimizin"* alıntılarını sürdürelim.

"Bütçede 1979'da yüzde 11 olan milli eğitim payı, 1985'de yüzde 9'a indirildi. 50 milyonluk Türkiye'de gazete okuyan sayısı 2,5 milyonda, kitap okumak maziye karıştı. 1980'den önce yüzde 14 olan işsizlik, 1984'de yüzde 19'a çıktı. Türkiye'de hala işsizlik sigortası yok. İşsiz kalıp da çocuklarını kuyuya atanlar giderek artıyor. Bütçede sağlığa ayrılan pay son 5 yılda yüzde 4'den, yüzde 2,5'a indirildi. Yani hastalara *'başınızın çaresine bakın'*, sağlıklı olanlara ise *'sakın hastalanmayın'* deniyor. Ünlü şarkıcı Shirley Bassey'e iki gecede ödenen 50 milyon, 21 spor dalı için konulması öngörülen fondan daha fazla. Uyuşturucu madde kullananlar oldukça arttı. Başka bir gerçek de, *"Telekız"* sayısındaki olağanüstü artış. Türkiye'de, Afrika'daki gibi açlıktan ölenler var. Yılda 360 kişi, yani hergün bir kişinin açlıktan öldüğü biliniyor. Türkiye, küçük çocuklardaki ölüm oranı bakımından ön sıraları alıyor. 5 yaşından önce ölen çocuk oranı yüzde 20'yi buluyor."

Bunlar birkaç *"vatan haininin"* yurt dışında açıkladığı olaylar değil beyler, kendi basınınızın *"en parlak günlerimizde"* verdiği rakamlar. İnanmazsanız 3 Eylül tarihli Milliyet'e bakın. İstanbul'daki sayıları 200 bini bulan *"kayıtlı"* hayat kadınlarından ise henüz bahsetmedik. Bu işin cabası. Bir solukta sıraladığımız bu olaylar tabii ki resmi açıklamalar. Gerçek rakamların bunların çok üstünde olduğunu biliyoruz.

Gelelim şu bizim düğün meselesine ve şu hesabı yapalım. Düğünde 60 kuzu yenmiş. Bir kuzudan 20 kg. et çıktığını düşünürsek, 1200 kg. et yapar. 300 kg. da parça et yendiğine göre toplam 1700 kg. et kullanıldığı ortada. Düğünde 1500 kişiye harcanan et, ayda evine bir kilo et getiren 4 gibi bir işçi ailesinin yaklaşık 15 yılık et ihtiyacı demektir. Tabii ayda bir kilo et yiyebiliyorsa?..

Diğer yiyeceklere gelince: Sorun bakalım ayda 24 bin lira brüt ücret alan işçi Mehmet'e, değil bıldırcının tadını, adını bile duymuş mu? Sorun, geçinemediği için intihar eden, canına kıyanların geride bıraktığı çocuklarına *"merhumun"* son arzusu neymiş? Varsa yüreğiniz sorun gözlerini satanların gözlerine bakarak baklavayı seviyorlar mı? Sorun yıllar yılı işsiz olanlara pilic nedir, muz nedir, hangi meyva çeşitlerini tanıyorlarmış? Susuzluktan kırılan ülke vatandaşlarına buz gibi viski içerler mi? Ekmeğine katık, tenceresine sebze bulamayanlara sorun bakalım çiğ köfte yerler mi?

Başbuğ Türkeş'in oğlunun sünneti ya da bir miting

Kapatılan MHP'nin Genel Başkanı azılı faşist Alpaslan Türkeş'in küçük oğlu bir miting havasında geçen şölenle sünnet edilmiş. 12 Eylül öncesinde yüzlerce binlerce ilericinin, yurtseverin, ülkemizin yetiştirdiği değerli bilim adamlarının daha nicelerinin ölüm fermanını imzalayan bu azılı faşist şimdi elini kolunu sallaya sallaya dolaşıyor. Terörü yokedeceğiz, ezeceğiz, ezdik diyen cunta şefleri, Evren-Özal çetesi terörün

oturuyorum." **Sinema oyuncusu Serpil Çakmaklı**

"ANAP'ı 12 Eylül yarattı, bu doğrultuda hizmet vereceğiz." **7 Kasım 1983'de Turgut Özal'dan Evren'e**

"Eskiden bacak göstermek yoktu. Hatta çok ayıptı. Bugün şarkıcının bacağı, göğsü, kaşı nasıl, açıyor mu diye bakılıyor." **Şarkıcı Muazzez Abacı**

"Afta hiç acelemiz yok. Çok ihtiyatlı inceliyoruz." **Devlet Bakanı Mesut Yılmaz**

"Azılı katili ömürboyu beslemek olur mu? Son elli yılda yapılan af sayısı 20'yi geçti. Dünyanın hangi ülkesinde bu kadar çok af var." **1982 Anayasası'nın mimarı Prof. Orhan Aldıkaçtı**

"Hiç kimse merak etmesin, bu hükümet işbaşında kaldığı sürece ben Dışişleri Bakanı'yım." **Dışişleri Bakanı Vahit Halefoğlu**

"Hiçbir tabir ve hiçbir komedya oyunu, eğitime verdiğimiz değersizliği ve ona sokuşturduğumuz politikayı bu 'inek' kadar güzel anlatamaz." **Ahmet Kabaklı**

"Dolar yükselirken de, (ah, eyvah yükseliyor) diye endişelenip korkmuştuk. Fakat umduğumuz gibi olmadı. Şimdiki düşüşün de önemli bir etkisi olacağını sanmıyorum. Ancak ödemeler dengesinde bir parça yaran olabilir." **Özal'ın Maliye Bakanı Ahmet Kurtcebe Alptemoçin.**

ner 27.812 olduğu Türkiye'de, 60 milyon tam 2158 kişinin yanı, İstanbul Silahtarağa'daki Vehbi Koç'a ait Demir-Döküm fabrikasında tüm çalışanların tam bir aylık gelirlerinin toplamı. Her işçinin geçindirmek zorunda olduğu 5 kişi olduğunu varsayarsak, 10.790 kişinin bir aylık nafakasının, iki kişinin cebine indiğini görürüz.

Merak ediyoruz, reklamı yapılan deterjan halkın Evren-Özal çetesinin alnına vurduğu damgayı çıkarabilecek mi?

...erki söylendi Geçenlerde sakarcası İhsan Geocer, "Cephenin Kahramanı" adlı şarkıyı Alparslan Türkeş ve bir grup gençle birlikte söyledi. (üstte) Ahmet Kutalmış Türkeş, Gençlerbirliği zamanı sağlığın iyiydi...

Miting gibi düğün

Soruyoruz şimdi eli kanlı azılı faşist Türkeş sünnet düğünü bahanesiyle miting havasında şölenler yaparken neden ülkemizin değerli sanatçısı Ruhi Su'nun cenaze töreninde insanlar tutuklanıyor?

ezeceğiz, ezdik diyen cunta şefleri, Evren-Özal çetesi terörün başını, bu azılı faşisti salıverdiler. Bu yetmediği gibi şimdi miting havasında geçen, "ülkücü şarkıcı" **İlham Gencer'in** "Yüce Başbuğumuz Türkeş'in oğlu bu gece sünnet oluyor. Allah tüm milliyetçileri böyle mutlu gecelerde bir araya getirsin" **diyerek başlattığı sünnet şölenleri yapıyor. Sünnet düğününde gençler ve Türkeş** "Çırpınırdı Karadeniz" **adlı şarkının** "Dünya alemin Başbuğ Türkeş'e kurban olmasını" **isteyen nakaratını sahnede hep birlikte söylüyorlar.**

15 milyona malolan sünnet düğününün ardından 25 Eylül tarihli Tercüman gazetesinde Ahmet Kabaklı'nın "Lider Kimdir?" **başlıklı bir yorumu yayınlandı. Özcesi Kabaklı yazısında kendince liderin nasıl olması gerektiğini tanımladıktan sonra, sünnet düğününde** lideri **yani Türkeş'i gördüğünü yazıyor.**

ra sorun bakalım çiğ köfte yerler mi? Çocuğunu satışa çıkaranlara sorun onlar da *"krallar gibi"* eğleniyorlar mı? Ne duruyorsunuz sorun 200 bin hayat kadınına *"Sizin kız gibi, telli duvaklı evlenmek ister mi?"*

Evet Özal'ın söylediği doğrudur. Türkiye'de Evren-Özal sayesinde birkaç sahtekar en parlak günlerini yaşıyor.

Yiyin efendiler yiyin, tıkanıncaya, patlayıncaya kadar yiyin. Krallar gibi eğlenin. Gün gelecek soru sormak sırası bu millete geçecek.

Güney Afrika'da uzun zamandan beri ilk kez iki beyaz, zenciler tarafından öldürüldü

DIŞ Haberler

Hedef beyazlar

JOHANNESBURG, (Ajanslar): Siyah siyasi örgütlerin Güney Afrika'daki zenci zulmünü sona erdirmek için başlattıkları kampanyanın ilk kurbanları, geçtiğimiz hafta içinde iki beyaz oldu.

● İrkçılık karşıtları Birleşik Demokratik Cephe'nin liderlerinden Steve Tshwete, geçtiği otoyolda, şüphesiz dek etkilenmeyen beyaz [illegible]

Karakoç'un yardımcısı ile bir eşi hafif yaralı...

Birleşik Demokratik Cephe [illegible]

Kime hizmet ediyor ?

Güney Afrika'da gelişen olaylarla ırkçı beyaz rejimin ipliğinin iyice pazara çıktığı şu günlerde Türkiye'de boyalı basının nadide örneklerinden Hürriyet gazetesinin manşeti böyle: Hedef beyazlar... Irkçı rejimin baskıları, insanlık dışı uygulamaları bütün dünyada protesto edilirken kara derililerin ırkçı rejime karşı eylemleri bir terör gibi gösterilmeye çalışılıyor. Ustaca düzenlenen haberde siyah derililerin amacının beyazları öldürmek olduğu doğrudan söylenmese de vurgulanmaya çalışılıyor. Burada uzun uzun Güney Afrika'da yüzyıllardır insandan sayılmayan kara derililerin çektiklerini anlatacak değiliz. Onların başkaldırısını şimdi bütün dünya selamlarken, bizim boyalı basınımızın nasıl kraldan çok kralcı kesildiklerini sergilemek sadece amacımız. İşte bizim boyalı basınımızın insan haklarından, ırk ayrımına karşı savaştan anladığı bu. Kime hizmet ettiği ise ortada.

Bu terfi az bile

Kars'da başkomiserken bir kişinin ölümüne, 2 kişinin sakat kalmasına sebep olan ve mesleğinden ihraç edilen biri, bakanlık emriyle Emniyet Amirliği'ne terfi ettirilmiş.

Bunda şaşılacak ne var ki? Belki de 3 kişinin kanına girdiği içindir bu terfi olayı. Öyle ya! Rüşvet alanların bakan, gerçek yurtseverleri astıranların cumhurbaşkanı ve devlet kasasını soyan hırsızların genel müdür oldukları bir ülkede başkomisere verilen terfi az bile.

Başkomiser bizim kanımızca yine de talihsiz bir adam. İşlediği suç *"polis yetki yasasından"* sonra olsaydı, en azından kitabına uydurulur, mesleğinden ihraç edilmez, bakan falan olurdu.

Maşrapa-kova ve Gençlik Festivali

Cuntanın sadık köşe yazarlarından Ergun Göze'yi Moskova'da yapılan 12. Dünya Gençlik Festivali çok etkilemiş. Festivali, Sovyet propagandası olarak değerlendiren yazar, birçok küfürün çirkef atmanın yanısıra *"Zehiri maşrapa ile sunmazlar"* diyerek, Sovyetlerin dünya gençlerine *"Gıdım, gıdım"* yanaştığını belirtiyor.

Dünyanın 150 küsur ülkesinden 20 bin genci biraraya toplayan, barış ve gençliğin önünde duran bir dizi sorunların tartışıldığı bu festivale bu tür dil uzatmak politik ahlaksızlığın bir örneğidir. Ama buna şaşmıyoruz, çünkü Göze gibilerinin *"İşi bu"* zaten.

Hatırlanacağı gibi, bundan bir süre önce, üniversite imtihanları nedeniyle Rektörle görüşmek isteyen 11 öğrenci ülkemizde tutuklanmış ve haklarında tatbikat açılmıştı.

Gençlere verecek, söyleyecek hiçbir şeyi olmayan, onların bir araya gelmesinden korkanların, haklarını arayan 11 gencin karşısına polis dikenlerin festivale saldırması normal olsa gerek.

Bırakalım 20 bin kişiyi, sorunlarını açıkça ve hiçbir kovuşturmaya uğramadan tartışacak birkaç genci bir araya toplamaya cesaretiniz var mı? Görürsünüz o zaman kim maşrapa, kim kova.

...dur'daki işkence olayları Meclis'te

...boynundan taksiye bağlayıp sürüklendi"

Karakoldan çıktı komaya girdi

Korkunç bir iddia:

"Kocam, karakolda öldürüldü."

Polis adam öldürmeye devam ediyor

Polis yetki yasasının yürürlüğe girmesinden sonra gerekçesiz yada sudan gerekçelerle gözaltına alma, dayak, işkence, adam öldürme olaylarının arttığı, hatta bu işlemlerin fütursuzca halkın gözleri önünde gerçekleştirildiği gözlemleniyor.

Adını açıklamak istemediğimiz bir okuyucumuz Türkiye'den aldığı bir mektubu ve bu mektupta anlatılan olayın yer aldığı gazete küpürünü gazetemize göndermiş. Mektupta ve gazete küpüründe 100 kişinin gözleri önünde gerçekleştiği bildirilen olay şu:

Burdur'un Çavdır İlçesinde Halkçı Partili Belediye Başkanı Mehmet Özarslan'ın kardeşi İsmail Özarslan'ı Karakol Komutanı Dursun Altun sokak ortasında döverek, hakaret ederek karakola götürüyor. Ardından Belediye başkanına ait lokantaya giderek işçi Arif Tekin'i hiçbir gerekçe göstermeden copla dövüyor, yemek yiyen 8 kişiye saldırıyor **"ben burada olduğum müddetce Alevilerin anasını, avradını..."** biçiminde küfrederek lokantayı boşaltıyor. Arif Tekin' i karakola götürüyor. Sonra da İsmail Özarslan'ı elleri kelepçeli, boynundan telefon kablosuyla bir arabaya bağlayarak şehrin ortasında yerde sürüklüyor ve yüzü gözü kan içinde kalan Özarslan'ı halka teşhir ediyor. Bu olayla ilgili olarak HP milletvekili Münir Sevinç İçişleri Bakanına bir soru önergesi verdi. HP aynı zamanda olayı Cumhurbaşkanı ve Genelkurmay Başkanına da bildirdi.

Öte yandan Fethiye'de şöför Halil Yuluk akşam evine giderken hiçbir araba yada insana çarpmadığı halde kaza yaptığı gerekçesi ile gözaltına alınıyor. Ertesi sabah ailesine hücrede kendini fanilasıyla asarak intihar ettiği bildiriliyor. 5 çocuk sahibi şöförün eşi Cihan Yuluk **"1.75 boyundaki insan nasıl olur da 1.35 santim yükseklikte kendini asar. Kocamın cesedinde asılarak öldüğüne dair doktorlardan öğrendiğim hiçbir belirtiyi bulamadım. Onu karakolda öldürüp intihar süsü verdiler"** diyor. Cihan Yuluk olayla ilgili olarak başsavcılığa, İçişleri ve Adalet Bakanlığına başvurdu. 100'e yakın şöför de arkadaşlarının ölümünden şüphe duyduklarını Şöförler Federasyonuna bildirdiler ve olayın üzerine gidilmesini istediler.

Bir başka olay da İstanbul Bakırköy'de meydana geldi. Müteahhid Ziya Kaya ile Otomobil Galerisi Müdürü Hakan Dilaver arasındaki kavgayı yatıştırmaya çalışan gece bekçisi Akın Tanış gözaltına alınarak ertesi sabah serbest bırakıldı. Kısa bir süre sonra ise beyin kanaması geçirerek komaya girdi. Ailesi Akın Tanış'ın Bakırköy Emniyet Amirliğinde dövülmesi sonucu beyin kanaması geçirdiğini söylüyorlar.